Budapest, 1904. Kilencedik évfolyam. 284. szám. Péntek, október 14.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor. 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Csata előtt.

Budapest, október 13.

(v.) Párbaj előtt bevett szokás, hogy a segédek — habár előre tudják, hogy e kisérletük sikertelen marad — az ügy békés elintézésére szólítják fel a harcra már fegyveresen kiállott ellenfeleket. A magyar közéletben is párviadal készül most, a legpusztitóbbak egyike a politikai tusák történetében. Fegyveres kézzel az ellenfelek már megjelentek a porondon; csak a jelt várják, hogy összecsapjanak. De nem látni sehol a jóindulatu segédet, akit lelkismerete arra ösztökélne, hogy a mérkőzés megkezdése előtt az ellenfelek közé álljon s a lelkükre beszéljen, hogy térjenek magukba, lássák be e küzdelemnek a nemzetre nézve káros következéseit s ne felkorbácsolt politikai indulataiktól kérjenek tanácsot, hanem a hazafias lelkiismerettől. Ilyen intő szózat nem hallszik sehonnan; az ál-lovagiasság fogalma a vivótermekből — ugy látszik — átplántálódott a közélet terére is és meghonositotta a politikában is azt a felfogást, hogy a megizent harctól visszavonulni szégyen és gyávaság. Jaj az olyan országnak, ahol a közélet férfiai a saját rosszul felfogott önérzetüket jobban féltik hazájuk jól felfogott érdekeinél!

A harc tehát meglesz. Ugy volt megirva a végzet könyvében, hogy ez a legkeserübb pohár ne muljon el a magyar nemzet elől. Ki örül széles e hazában ennek az ujabb háborunak? Senki, igazán senki. A közvélemény előre retteg a küzdelem pusztitásaitól s félti a viaskodók által való elgázoltatástól a közélet szántóföldjeinek zsenge vetéseit. Csodának kellene történnie, nem hogy a harc elmaradjon, hanem hogy legalább megenyhüljön s ne dulja fel hosszu időre, talán helyrehozhatatlanul a magyar alkotmányosság egyensulyát. Nemrégiben még, ezelőtt csak öt esztendővel is, akadt hasonló helyzetben férfiu, akinek volt tekintélye és bátorsága arra, hogy a már megindult csata közepette is a két tüzvonal közé lépjen, megjelenésével elnémitsa a fegyvercsattogást és megmutassa a békés kibontakozás utját. Szilágyi Dezső volt ez a férfiu. Szavára megjuhászodtak az elvadult szenvedelmek, felébredt az ellenfelekben a harcikedvtől addig elkábitott lelkiismeret s létrejött a béke, amelynek ötödfél éven át aztán annyi hasznát látta az ország. A magyar közélet csarnokából az a hatalmas oszlop kidőlt s ma, hajh, nincs, ki lépjen ürült nyomába. Ami tekintély még itt maradt egy-egy értékesebb egyéniségben, egytől-egyig megörlődött a közelmultnak alig lezajlott tusáiban. S aki még nem őrlődött meg végképpen, az e legujabb mérkőzésben mint harcoló fél van bevonva az egyik vagy a másik táborba. Elfogulatlanság, kétségbevonhatatlan politikai suly és erkölcsi tetterő senkiben sem egyesül olyan imponáló mértékben, hogy az első összecsapás előtt még a nemzeti lelkiismeret szószólójává szegődhessék s a békés közvetités hálátlan, de dicső feladatát vállalhassa. A magyar közélet minden sivársága közül ez a hézag mutat rá a legsivárabbra.

És mégis, lássék bár balgának ez a bizakodás, de nem tudunk letenni arról a reményről, hogy talán az utolsó pillanatban beállhat még valamely kedvezőbb fordulat. Hiszen az nem lehet, hogy kormány és ellenzék ki-ki az első szavában kimondta légyen már az utolsó szavát is. A kormány azt jelezte csupán, hogy mennyit akarna; de arról nem szólt még, hogy utolsó esetben mennyivel tudná beérni. Viszont az ellenzék csupán annyit jelentett ki, hogy a kormánynak ekkora terjedelmü kivánságaival szemben nem ad meg semmit; ámde arról még nem volt alkalma nyilatkozni, hogy mennyit volna hajlandó koncedálni, ha a hatalom se ragaszkodna eredeti szándékainak minden betüjéhez. Lehet-e és kell-e kizártnak tartanunk, hogy első szavával a kormány szánt-szándékkal kivánt többet a végből, hogy aztán a politikai alkudozás rendjén legyen mit engednie? A legkönnyelmübb léghajós is visz magával holt-sulyul homokzsákokat,

TÁRCA.

Lotz Károly.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

A müvészet géniusza őszi rózsákból font koszorut tesz a magyar freskó nagymesterének, *Lotz* Károlynak ravatalára. A sors nem fukarkodott vele, hetvenéves kort ért és élte utolsó szakáig maradandó müveket alkotott. Nincs a fővárosnak nemesebb középülete, mely nem hirdetné egyszersmind az ő dicsőségét is. Monumentális épitészetünk benne találta meg monumentális diszitőjét. Német apától, de magyar anyától Németországban, Hessen-Homburgban született. Apja kora halála után hozza haza az édes anyja és itt lesz magyar a német gyerekből. Látja végigvíni a magyar szabadságharcot és egyik gyerekkori emléke a váczi csata. Az első mestere egy kőfaragó, mert előbb szobrász akart lenni, csak azután jut Pestre, a Marasztoni festőiskolájába. Müvészetének irányát Bécsben Rahlnál nyeri. Lotz, a freskófestő innen indul ki, sőt kis hijja, hogy az akkor Bécsben megindult épitkezés, egészen ott nem tartja.

Első munkái csak sejtetik az eljövendő mestert. „Ménes a zivatarban", Gulyaitatás a Tiszánál", „Libapásztorok", „Táncoló aratók" csak a tárgyuknál fogva genreképek. Festőjüket a táj végtelensége, az emberek, állatok plasztikus formája vonzotta, szóval az, amit az ő stilizáló szeme monumentálisnak látott a természetben. A tárgyat a kor nemzeties áramlata adta, az előadás páthoszát a müvész lelke. Amit Rahlnál tanult és ahova a saját tehetsége vonzotta, az a freskó volt. Az első alkalmat rá a Vigadó, majd a Nemzeti Muzeum lépcsőháza adja. Az arany alap, a képek alakja, de még inkább az ideálok, melyek a müvésznek mintául szolgáltak, még nagyon megkötik kezét. Amott a Tündér Ilona meséje, pózoló szoboralakok csoportja, emitt a müvészetek, tudomány allegóriái a Rafael hasonló nőalakjainak utánzására hajtották. Még a mozgás is megmerevedik ezeken a szép testi formáiknak élő alakokon. Szabadabb az előadása a ferencvárosi templom és az Akadémia freskóinak. A tárgyban, különösen az utóbbinál, a magyar történelem egyes korának összefoglaló ábrázolásánál, ugyan még nagy volt a kisértés a Rafael, de még inkább a Kaulbach vértelen, müvelődéstörténeti sémáinak utánzására. Egyes képeken, mint azon, amelyen Kálmán király eltiltja a boszorkány üldözést, vagy Mátyás tudósai körében időzik, azáltal, hogy reális jelenetet ábrázol, siklik át a müvész tárgyának nehézségein, máshol ismét lehetőleg kevés alakkal igyekszik könnyiteni a tárgy elvontságán.

„Sajnálom, hogy Flórenc összes falait tele nem festhettem" — mondotta egyszer Ghirlandajo — Lotz, ha nem is vágyott ennyire, hasonlót érezhetet magában, mielőtt az opera freskóját festette. Végre egy egész mennyezetet kapott. Mint a méhek a kaptárból szabadultak ki egyszerre képzeletének szülöttei. Nem többé a szoborszerü nyugalommal ülő, fekvő alakok, sem az egész osztályokat képviselő jelképek, hanem a levegőben, felhők között táncoló, repülő istenek. Aki lentről nézi, egész kavarodást lát maga fölött, kavarodásban az Olympost, mert ezt festette az Opera mennyezetére. Ennek az Olymposnak nem Zeus, hanem Apolló a feje. Zeus és Héra meg a közeli udvaruk, csak hallgatók ebben az isteni szinjátékban. S mikor az isteni mester hurjába kap, táncba fonódnak a muzsák, a gráciák, fölébred Vénus, ijjával repül sietve Ámor, belejátszik Poseidon egész vizi népe, szireneknek csábos éneke, tritonoknak bömbölése. Dionysos féktelen seregét a bor és zene mámora hajtja, zenéje elhat oda, ahol a párkák az élet fonalát fonják, mialatt az éj sötét leple borul a mámoros alsókra és fölöttük csak az erinyák boszuló csoportja virraszt. Ettől kezdve nem hagyja el az Olympost. Majd a rózsákat szóró Aurorát festi a mennyezetre (gróf Károlyi Sándor palotájában), majd a bor és szerelem varázsát dicsőiti Bacchus és Vénus alakjában (gróf Károlyi Istvánnál), majd a költészet és a müvészetek allegórikus alakjait varázsolja elénk (báró Wodianer Albertnél). Correggio és Tiepolo mennyezetképei adják a mintát, melyet a müvész saját alakjaival népesit be. Mert a valóság illusióját igyekszik kelteni, mindent tárlatban mutat. Folytatja a terem architekturáját, mely egyszerre megnyilik és a szabad égbolt tekint rajta át, korlátokon, fülkékben, kiugró diszitéseken, felhőkön vagy a

hogy amikor feljebb akarna emelkedni, legyen mit kidobnia kosarából. Tisza István elég előrelátó kormányférfiunak és eléggé okos taktikusnak bizonyult, hogy tartsuk őt olyan ügyesnek, mint a legügyetlenebb léghajóst. És csodáljuk, hogy az ellenzéki pártok leghiggadtabbja is elfelejtett vagy nem akart erre a lehetőségre gondolni. Ellenzéki taktikának a bizottsági sztrájk mindenesetre a legalkalmatlanabb. Mert a bizottsági előkészitő tárgyalás rendjén kiderithető lett volna, vajjon az, ami a kormány eredeti terve gyanánt jelentkezett, minimum-e, amelyből lealkudni többé egy hajszálnyit sem lehet, avagy benne van-e az a holt-suly is, amelyet a kormány arra szánt, hogy kellő időben a hajójából kidobja. Ki szerzi meg a nemzetnek azt a bizonyosságot, hogy a bizottságban a békés megegyezés meghiusult volna s hogy tehát a harc amugy sem volt elkerülhető? És ha a kormány a békés megoldás kedvéért beérte volna a kisebbségi jogok csekélyebb megszoritásával, ki szerzi meg az országnak azt a megnyugvást, hogy a harc kigyulladása után a kormány még hajlandónak fog mutatkozni szigoritó szándékainak önkénytes mérséklésére? Az ellenzék, amelynek minden frakciója beismerte egyszer s másszor, hogy a házszabályok némely pontja csakugyan revizióra szorul, most ugyanezen házszabályoknak változhatatlansága mellett foglalt állást s ilyen módon ragaszkodik azokhoz a rendelkezésekhez is, amelyek a saját beismerése szerint is nemcsak elbirják, hanem ki is hívják a korrekciót. Szerintünk nem kétséges, hogy az ellenzéknek ez az állásfoglalása végzetes tévedésen alapul. Mert ez az állásfoglalás azt jelenti, hogy a kisebbség beleindul a harcba, még mielőtt jogai lényegének békés megvédését megpróbálta volna. Ez az elhamarkodott állásfoglalás mindenesetre azt a látszatot kelti a harci riadónak olyan mohó megfuvásával, mintha célja nem a kisebbségi jogok sértetlen megóvása, hanem egy kényelmetlen kormány megbuktatása volna. S ha e látszat igaznak bizonyulna, akkor bajosan fog az ellenzék ama vád ellen védekezhetni, hogy a kormánybuktatás kellemes izgalmainak kedvéért feláldozta nem csupán az ország közbékéjét s az alkotmányos élet folytonosságát és egyensulyát, hanem a kisebbségi jogok sikeresen megvédelmezhető részét is.

Nem tudunk megszabadulni attól a benyomástól, hogy a tulságosan kiélesedett helyzet talán mégsem egészen őszinte. Talán több a taktika benne, mint az elvi tartalom. És talán a nagy fegyverkezés a dolgokban rejlő erkölcsi hatalomnál fogva az utolsó percben mégis csak a békés megoldás célját fogja szolgálni. Hiszen kétségbe kellene a nemzetnek esnie parlamenti közéletének nemcsak erkölcsi mivoltán, hanem józanságán is, ha csupán azért dulná fel egy példátlan hevességű háboru a magyar alkotmányosságot, mert a szemközt állott ellenfelek jobban féltették politikai önérzetüket az ország legszentebb érdekeinél.

BELFÖLD

Minisztertanács. Ma este hosszabb minisztertanács volt, amelyben a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja résztvett.

Uj horvát osztályfőnök. Zágrábból jelentik, hogy *Pavics*, az országos kormány kultuszosztályának főnöke nyugalomba vonult s utódjául *Chavrak* Levin veröczemegyei főispánt nevezték ki.

Az olasz provizórium. A hivatalos lap mai száma a kormánynak már jelzett *rendeletét* közli, amelylyel az olasz birodalmi provizóriumot a mai nappal *életbeléptette*. E rendeleten kivül, amely magát a provizóriumnak már ismertett szövegét tartalmazza, megjelent a hivatalos lapban a pénzügyminiszter egy rendelete is, amelyben a provizórium alapján beengedett olasz borok kedvezményes vámkezeléséről adja meg a szükséges utasitásokat a pénzügyigazgatóságoknak és vámhivataloknak.

A házszabályok reviziója.

Budapest, október 13.

A *nemzeti párt* ma esti konferenciájának határozata, mely szerint ez a párt sem megy bele a reviziós-bizottságba, nem maradt hatástalanul a szabadelvüpárti politikusokra. A szabadelvüpártiak most már azon az álláspontón vannak, hogy bekövetkezett a *Tisza* István által nem várt eset, vagyis az, hogy az ellenzék közremüködése nélkül, sőt az ellenzék ellenére kell megcsinálni a reviziót. A szabadelvüpártiakat főleg az a kérdés foglalkoztatja, hogy már most mit fog tenni Tisza. Természetesen csak kombinációk merülnek föl, mert a miniszterelnök terveiről senki sem tud semmit. Némelyek azt hiszik, hogy most már nincs értelme a miniszterelnök inditványának, amely parlamenti bizottság kiküldését kivánja s hogy a házszabályok reviziója most már *más formában fog megtörténni*. Mások tudni vélik, hogy gróf *Tisza* István megmarad eddigi terveinél s azon az uton halad tovább, amelyen elindult. Ily módon az történik hát a közel napokban, hogy a miniszterelnök az olasz provizórium tárgyalásának befejezése után vagy ha az nagyon sokáig huzódnék, a tárgyalások megszakitásával, de mindenesetre a jövő hét első felében, talán szerdán vagy csütörtökön indokolni fogja inditványát. A Ház dönt aztán, hogy kitüzzék-e az inditványt napirendre vagy sem, s ha kitüzik, a házelnök fogja megállapitani a tárgyalás napját. Reméllik, hogy az ellenzék egy hét alatt letárgyalja a provizóriumot, bár el vannak készülve arra, hogy a vitában sokan fognak résztvenni s hogy többek közt gróf *Apponyi* Albert is felszólal.

*

A *szabadelvü* pártkörben ma este megint nagyon kevesen voltak. A miniszterek közül egy sem jelent meg, amit a minisztertanácscsal magyaráztak meg. A klub tartózkodik minden politikától s nyugodtan néz az események elé.

Apponyi nyilatkozata.

Gróf *Apponyi* Albert ma délelőtt eberhardi birtokáról a fővárosba érkezett. A *Hazánk* egyik munkatársa még a vonaton kikérte véleményét a *miniszterelnök* által tervezett házszabály-módositásról és *Apponyi* ezeket mondotta:

Ez év junius hó 12-én Jászberényben választóim előtt tartott beszámoló beszédemben tüzetesen kifejtettem azt a politikát, amelyet a jövőben követni fogok. Eközben hangsulyoztam, hogy belügyeink terén előtérbe helyezem, mint mindenkor tettem, a közélet tisztaságának s az alkotmány erőteljes müködésének biztositását és kijelentettem, hogy az e célból eddig létesitett törvényeket — technikai hibáik kiküszöbölésével — elvileg nemcsak sértetlenül fenntartani akarom, de hasonló irányu ujabb törvényekkel kiegészitenì is kivánom. De kivántam az alkotmány népképviseleti tényezőjének mint a nemzeti gondolat letéteményesének *megerősitését a választási törvény oly reformja* által, amely kiterjed a vagyoni cenzus leszállitására és egyenlősitésére, a mezőgazdasági és ipari munkásoknak megfelelő arányban és módon választási joggal felruházására, a községenkinti vagy körjegyzőségenkinti szavazásnak, városi kerületekben a titkos szavazásnak behozatalára és a hivatali befolyás szigorubb korlátozására.

E parlamenti reformokon kivül követeltem a gyülekezési és egyesülési szabadságnak törvény

---

kék ürben helyezi el azután alakjait minden lehető helyzetben. Rajztudásának nincsen akadálya, diadalmaskodik a legmerészebb helyzeteken. Mennél többet fest, kompozicióì annál egyszerübbek, szellősebbek lesznek, annál több teret nyer a levegő és az alakok a szélek felé szorulnak. Allegóriái elvontságuk dacára, éppen egyszerüségüknél fogva, könnyen érthetők. Egy főalak, mint az Igazságosság a Kuria lépcsőházában, a törvényeket oszlopra véső magyar géniusz, a cimer-pajzsára támaszkodó Hunnia, az Országházban képezi a középpontot, a többi ezt magyarázza, kiséri. Allegórikus alakjai bár alapjukban, mindig a klasszikus talajon maradnak, többször a helyhez is alkalmazkodnak: a Kuria freskóján a védő egy tógás alak, a vádlottak római polgárok, mint ahogy a római jog a modern jog alapja. Az Országházban a Magyarország Apotheozisán modern alakoknak is helyet ad, ott van a magyar paraszt, ott Széchenyi István, a modern Magyarország megalkotója, ott a nemzeti zászlót lobogtató honvéd, annak megvédője, a törvényhozás Apotheozisán pedig a törvényre esküvő diszruhás urak.

Finom stilus-érzékéről tanuskodik az is, hogy a Mátyás-templomban, ahol Szent László legendájából adott egyes jeleneteket, hogyan tudta a hely hangulatához alkalmazni előadási módját. A távlat raffinált nagymestere egyszerre naivvá, primitivvé lesz. A Szent László fölvételén egész szimmetrikus elrendezést látunk, melyen még a jelképes architektura sem hiányzik. S milyen egyszerü a király tetemének Váradra vitele, ahol az előtérben levő pásztor egy mozdulata magyarázza meg az egész csodát, mennyire rajta van a középkor hangulata a fehér ménjén ülő királyon, ezen az igazi középkori lovagon.

Ha ecsete olykor a falról a vászonra tévedt (Ámor és Psyche, muzsa, fürdő nő), valami idegenszerüség volt azokon a képeken, szüknek érezték a keretet s visszavágyódtak a falra, mint amelyre tulajdonképpen monumentális fölfogásukkal születtek. A nagy alkotások, a tömérdek részlettanulmányok között melyeket a mester freskóihoz készitett, voltak neki nyugvó percei is, ilyenkor festette az ő finom női arcképeit. Különösen a fiatal lányok, asszonyok vonzották. A legtöbbje tulajdonképp nem is arckép, hanem inkább allegória: az ifjuság allegóriája. Mint, ahogy Böklin képzelte, hogy, ha egy fiatal lány arcképét festi, rögtön meg kell látszani, hogy nemcsak egy fiatal lányról, hanem annak festett képéről van szó. Még a ruháit is a tavasz szineiben kell festeni. Lotz valósággal igy cselekedett. Egy-egy fehérruhás lányka kezében mezei-bokrétával kéklő ég előtt, vagy egy fiatal asszony rózsákkal kezében, mert a virágokat nem igen hagyta el, ezek az ő arcképei. Hogy igy válogatta a modelljeit, csak a fiatalt, a bájost festve, mint ahogy freskóin kerülte a rutat, mutatja már, hogy nem tisztán arcképnek képzelte őket. Hogy arcképek legyenek, ahhoz legtöbbször nagyon szubjektivek, nagyon szimbólikusak voltak. Nevét nemcsak müvei őrzik, hanem egy egész festőnemzedék, melyet ő nevelt s mely benne atyamesterét tiszteli.

Anonymus.

által való biztositását, a közigazgatási biróság hatáskörének kiterjesztését és egyáltalán a személyes és politikai szabadság biztositékainak megerősitését. Kijelentettem, hogy csakis akkor tartom veszély nélkül eszközölhetőnek a központi hatalom gyarapitását, ha az eddigiekben kifejtett nemzeti alkotmányjogi és közszabadsági biztositékok megalkotásával intézményesen biztositatott a hatalomnak nemzeti irányban való gyakorlása, fokoztatott a nemzeti ellenállás ereje és a jognak és törvényes szabadságnak uralma, de hangsulyoztam egyuttal azt is, hogy csakis czek megtörténte után egyezhetem bele a házszabályoknak különben, *elismerem, szükséges*, de kellő mérséklettel és a szólásszabadság sérelme nélkül eszközlendő megszoritásába.

Mindeddig, sajnos, e feltételek egyike sem teljesült, sőt a kormány politikája a jogos nemzeti igények terén sem tart lépést a nemzeti fejlődés követelményeivel, végül pedig a tervbe vett módositásból, illetve a miniszterelnök urnak a képviselőházban tett ez irányu tájékoztató fölszólalásából az tünik ki, hogy nemcsak mérséklet nélkül, de mondhatnám erőszakos uton óhajt a szólásszabadságon csorbát ütni.

Nagyon természetes tehát, ha ily körülmények között a miniszterelnököt *házszabálymódositási szándékában nemcsak nem támogathatom, de annak létrejöttét minden törvényes eszközzel megakadályozni igyekszem.* Nevezetesen a magam részéről ellenezni fogom pártomnak a pártközi bizottságban való részvételét és e tekintetben azt hiszem, a nemzeti párt minden egyes tagjának véleményével találkozom. A párt ma este tartja ez ügyben értekezletét és szinte biztosra veszem, hogy határozatunk — mely szerint a miniszterelnök ur által ajánlott huszonegy tagu bizottságban részt venni nem óhajtunk — egyhangu lesz. Remélem azonban, hogy a miniszterelnök ur látva az ellenzéki pártok ezen egyöntetü állásfoglalását, szándékától el fog állani, ha pedig ennek dacára ragaszkodik ahhoz, egyedül ő lesz a felelős a következményekért.

A nemzeti párt értekezlete.

A képviselőház ellenzéki pártjai közül a nemzeti párt határozott legkésőbb a miniszterelnök házszabálymódositó inditványa fölött való állásfoglalás dolgában. Ennek egyedüli oka az, hogy a párt vezére, gróf *Apponyi* Albert ma érkezett a fővárosba amerikai utjából s hivei nem akartak távollétében határozni. A Hungária-szállóbeli klubhelyiségben este hat órakor tartották az értekezletet. Amikor Apponyi a teremben megjelent, összegyült politikai barátai nagyon élénken éljenezték s tüntető lelkesedéssel vették körül. Azután *Gulner* Gyula meleg, szép beszédben üdvözölte, mire Apponyi meghatottan mondott köszönetet az ovációért. Nyomban rátértek a napirendre: a házszabályrevizió kérdésére s az olasz kereskedelmi szerződés tárgyalására.

Gróf *Apponyi* Albert felolvasta jászberényi programmbeszédének ama részét, melyben kifejtette, hogy a házszabályok mérsékelt szigoritásához is csak a választási szabadságot biztositó és *a választási jogot kiterjesztő* — szóval a nemzeti képviselet őszinteségét előmozditó *törvények megalakitása után járulhat.* A nemzeti párt — ugymond — ezt a programmpontot is magáévá tette. Ennélfogva az a kormány, mely a jelzett előfeltételek nélkül hozza javaslatba a házszabálymódositást: előre lemondott ennek a pártnak támogatásáról, nem is tekintve azt, hogy a kormány általános politikai iránya és az általa javasolt házszabálymódositás tartalma — amennyiben az a kormánynyilatkozatokból ismeretes — érdemileg is elfogadhatatlanná tszi ezt a kezdeményezést. Szóló tehát azt javasolja, hogy a párt a miniszterelnök inditványával szemben már az első stádiumban, az inditvány tárgyalása kitüzésének kérdésében is, *a legridegebb elutasitó álláspontot foglalja el;* az eljárás tekintetében pedig *tegye magáévá a többi ellenzéki pártok határozatát*, azt tudniillik, hogy az esetleg kiküldendő huszonegyes bizottságban nem vesz részt.

Az értekezlet gróf Apponyi Albert javaslatát egyhangulag elfogadta. Az olasz kereskedelmi szerződést a párt ugy közjogi, mint közgazdasági szempontból sérelmesnek tartja s ennek következtében mindkét szempontból megostromolja a javaslatot. A képviselőházi tárgyalás során *Apponyi* Albert és *Bernáth* Béla fejtik ki e kérdésben a párt álláspontját.

KÜLFÖLD

A hármasszövetség bölcsőjénél.

Budapest, október 13.

A hármasszövetség fönnállásának huszonötéves jubileumán a minap érdekes dolgokat hozott a nyilvánosság elé Hans *Blum*, Bismarck hirneves publicisztikai barátja, a szövetség keletkezéséről. Ebben az előadásban, amely Bismarck tollbamondása alapján készült, a hármasszövetség keletkezésének okául azt adja elő Blum, hogy Bismarck, aki Oroszország magatartásából az orosz-francia szövetség veszedelmes voltára következtetett, arra tökélte el magát, hogy Oroszországgal szakit és az osztrák-magyar monárkiával lép szövetségre. Blum ezután előadja Bismarck és Andrássy ismeretes gasteini találkozásának történetét s azt mondja, hogy gróf *Andrássy* Gyula volt az, aki az orosz-francia szövetséggel szemben fölvetette a német-osztrák-magyar szövetség eszméjét.

Hans *Blum* érdekes visszaemlékezéseihez a *Neue Freie Pressé*ben most ujabb és a Blumétól részben eltérő adatokat mond el báró *Dóczy* Lajos, aki viszont gróf *Andrássy* Gyulának volt meghitt publicistája. Báró *Dóczy* felette érdekes előadása szerint Bismarckot nem is annyira Oroszország magatartása birta az uj szövetség szorgalmazására, mint inkább az a körülmény, hogy *Andrássy* Gyula lemondott. Bismarck nem tudta megérteni azt, hogy egy miniszter a maga jószántából keresi a békességet és nyugalmat s hogy uralkodója kegyének birtokában visszavonulhat. Ő azt hitte, hogy Andrássy megbukott és pedig, hogy egy változott politikai áramlat buktatta meg s ez az áramlat — ugy vélte — nem lehet más, mint az orosz politika. Szóval, nem az orosz-francia szövetség nyugtalanitotta Bismarckot, hanem inkább az a gyanu, hogy egy orosz-osztrák koalició készül. Ezért sietett, hogy Andrássynak egy német-osztrák-magyar szövetség eszméjét ajánlja föl. A gasteini beszélgetés nem is ugy folyt le, ahogy Blum irja, vagyis nem Andrássy ajánlotta föl Bismarcknak a szövetséget, hanem Bismarck kezdte a dolgot. Ismeretes, hogy Andrássy mindig azon volt, hogy e szövetség eszméjét ne ő mondja ki elsőnek. Tudta ő biztosan, hogy eljön az ideje annak, amikor Bismarcknak ki kell mondania a szövetség gondolatát.

Bismarck hát nem is érvelt az orosz-francia szövetséggel, hanem utalt Sándor czárnak és miniszterének fenyegető magatartására, arra, hogy Oroszország Németországtól Ausztria-Magyarország ellen föltétlen katonai készenlétet követel s hogy Oroszország az északnémet határokra csapatokat gyüjt. Mindezek alapján Bismarck nem is szövetséget, de egy mindenki ellen irányuló véd- és dacszövetséget kért Andrássytól. Andrássy erre igy felelt: véd- és dacszövetséget nem, de szövetséget egy orosz támadás esetére igen!

Ez volt a gasteini purparlé magva. A gasteini találkozás pedig nem volt idill, hanem erős küzdelem a két államférfiu között. Bismarck eleinte vigasztalan volt Andrássy álláspontja miatt vagy legalább ugy tett, mintha vigasztalan volna. Azt mondta, hogy amig Vilmos császár él, nem képzelhető szövetség Oroszország ellen. Szövetségről tehát beszélni sem lehet s ha véd- és dacszövetséget nem akarnak, hagyják abba a tárgyalásokat. Andrássy megmagyarázta, hogy csak olyan szövetségnek van értelme, amely kifejezetten Oroszország ellen irányul, mert egy véd- és dacszövetség arra is kényszeritené Ausztria-Magyarországot, hogy Németország érdekében egy esetleges francia támadás esetén fegyvert fogjon. Ebbe a kötelezettségbe pedig nem viszi bele uralkodóját.

— Miért ne? — kérdezte Bismarck. — Mi is segitenők önöket Olaszország ellen.

— Azért nem — felelte Andrássy — mert olyan háboruért, amely elvben már Németországnak meg van üzenve és amelynek ára már a zsebében van, egy csepp vért és egy garas adót sem áldozhatunk.

Az orosz-japán háboru.

Budapest, október 13.

A japán vezérkar is megerősiti, hogy október 10-ike óta ujabb nagy csata foly az oroszok és japánok közt. Százezrek állanak harcban egymással és mértföldekre terjed a csatavonal. Oroszországban ujjongva reménykednek Kuropatkin győzelmében, pedig a japánok a védelemben is épp ugy mestereknek bizonyultak, mint a támadásban. Bizonyosnak látszik, hogy az oroszok, bár most már számra nézve csakugyan felülmulják a japánokat, nagy veszteségek árán ismét hátrább vonultak. Hir szerint egy nagyobb orosz csapatot, amely Pöncikunál küzdött, a japán sereg megadásra kényszeritette és nyolc ágyut zsákmányolt.

A nagy csata.

Pétervár, október 13.

A lapok magántáviratai szerint e hó 12-én Mukdenben azoknak a harcoknak az eredményéről, melyek 11-én folytak, semmi bizonyosat nem tudnak. Csak ellentmondó hirek érkeztek és pedig az egyik verzió szerint az oroszok *sok ágyut elfoglaltak és Jantait megszállották, egy másik verzió szerint visszavonultak.* Délről folytonosan egészségügyi vonatok mennek Mukdenbe, hol a pályaudvaron a sebesültek bekötözésére helyet csináltak. E hó 10-én a japánok a jobb- és balszárnyon oly sietve vonultak vissza, hogy a távirótvezetéküket 14 versztnyi hosszuságban sértetlenül hagyták hátra, amit az oroszok azonnal kihasználtak. A japánok nagyon szenvednek a meleg ruházat hiánya miatt.

London, október 13.

(Magántávirat.) A Mukden és Liaojang közt vasárnap megkezdett nagy csata azóta szakadatlanul folyik és az összes eddigi jelentések szerint *még eldöntetlen. Kuropatkinnak* az a szándéka, hogy *Kurokit* a japánok jobbszárnyán megkerülje és ezáltal visszavonulásra kényszeritse, eddig nem sikerült, jóllehet Kuropatkin ezt a nagykiterjedésü harctér legkeletibb szélén egyszerre három helyen is megkisérlette. Mialatt azonban Kuropatkin ilyen módon megkezdte az offenzivát, *a japánok sem maradtak defenzivában*, hanem megkisérlették, hogy a Vafankunál *Stackelberg* ellen bevált taktikát a balszárnyon *Oku* alatt megismételjék.

Berlin, október 13.

*Tokió*ból az ütközet lefolyásáról a következőket táviratozzák:

Október 10-én az egész fronton folyt az ütközet és a japán sereg tért hóditott; az oroszokat Ningcsvangig szoritották vissza. Mikor *Oyama* marsall látta, hogy az oroszok balszárnyukat Jantai felé nyolckilométernyi területen megerősitették, *parancsot adott ki az egész japán sereg előnyomulására.* Oku gyalogsága haladt legelől, utána ment a tüzérség. Az orosz ütegek erős tüzelést kezdtek, amit japán részről élénken viszonoztak. Az ágyuharc egész nap tartott, de eredménytelen volt. Este a gyalogság folytatta előnyomulását. Hétfőtől kedd éjszakáig folyt az ütközet. *Az oroszoknak az a kisérlete, hogy megkerüljék a japán szárnyakat, kudarcot vallott.*

Pétervár, október 13.

A *Brzevija Vjedomoszti* jelenti Mukdenből e hó 12-ikén délután 5 órától, hogy a harc egész nap tartott. A két hadsereg különösen a keleti arcvonalon nagy elkeseredéssel küzd. A mandsuriai lakosság és a khinai főhivatalnokok barátságosabb magatartást tanusitanak az oroszok iránt, mint eddig, mert a harctér eseményeit ismerve az oroszok közeli sikereit várják.

Tokio, október 13.

A tegnap délelőttig beérkezett hivatalos és pontosabb jelentések szerint a japá-

nok jobb szárnya heves, a jelentés küldésekor még mindig tartó küzdelemben jól tartja magát a Taiceho folyó mellett lévő Pönciku közelében lévő állásaikban. Oku tábornok, ki a balszárnyon van, azt jelenti, hogy *jobb szárnya Nodzu bal szárnyával megtámadta az oroszokat Viutaicsunál*, a Jantaiszénbányáktól négy mérföldnyire északra, de a hétfőtől keddre való éjjelig nem tudták őket állásaikból kiszoritani. *Oku* csapatai középső részének *sikerült az oroszokat kiüzni a Talungsan mellett lévő, vasárnap megszállt állásukból.* Oku balszárnya megtámadta az ellenséget Szibiausatung mellett lévő állásában, *majd előrevonult Hocsiatung felé.*

Oyama jelentése.

Tokio, október 13.

(Reuter.) Oyama táborgagy jelenti tegnapi keletü táviratában, hogy a hadmüveletek kedvezően folynak.

Tokio, október 13.

Oyama marsallnak az október 10-iki és 11-iki ütközetekről szóló ujabb jelentéseiből a következő hivatalos áttekintést közlik:

Október 10-ikén Pönciku mellett két állást foglaltak vissza. Ezek közül az egyiket *rohammal*, a másikat október 10-ikén *éjjeli támadással hóditották vissza az oroszoktól.* Az egész arcélen heves küzdelem dult a sötétség beálltáig. Jobbszárnyunk, melynek ellenében az oroszok mintegy 80 ágyut és legalább hat hadosztály gyalogságot állitottak, középső csapataink és bal szárnyunk október 11-ikén ugyancsak estig küzdöttek, miközben balszárnyunk az ellenséges jobbszárny utóvédjét fenyegette. Az oroszok október 7-ikén megtámadták a Szaimacsitól huszonöt mérföldnyire északkeletre lévő Tiencsangot, de október 10-ikén éjjeli támadásban visszaverték őket.

Tokio, október 13.

(Reuter.) A tegnap éjjeli jelentésben *Oyama* tábornok *a hadmüveletek lefolyása felett való megelégedettségének ad kifejezést.* A Taiceho és Funcho folyók között lefolyt ütközetben a középső és jobboldali japán sereg *nagy előnyöket nyert*, mig a baloldalon levő hadsereg kétségbeesetten küzd, hogy az *oroszok jobb-szárnyát körülfogja. Oyama* marsall egy másik távirata azt jelenti, hogy a japán középső hadsereg a folyó hó 11-iki ütközetben éjfélkor *két tábori ágyut és nyolc lövöszeres-kocsit ejtett zsákmányul. Muruji* vezérőrnagy megsebesült, egy ezredes elesett.

A japánok sikerei.

Tokio, október 13.

(Délután 1 óra.) Nem hivatalos és eddig megerősitést nem nyert hirek szerint *az oroszok az egész harcélen visszavonulóban vannak.* Még azt is jelentik, hogy amaz orosz csapat, mely a japán jobbszárnynyal Pönciku nál küzdött, minden valószinüség szerint *körülzáratott és nyolc ágyuját veszitette el.*

Berlin, október 13.

Ideérkezett magántáviratok jelentik, hogy az *orosz sereg az egész vonalon vereséget szenvedett és megkezdte a visszavonulást.*

Páris, október 13.

Az *Echo de Paris* közli: Miután a *szibériai ezredek igen nagy veszteségeket szenvedtek a Csilihonál* s Kuropatkin belátta, hogy hasztalan iparkodik a japán seregeket hátulról megtámadni, *elrendelte a visszavonulást észak felé* négy versztnyire.

London, október 13.

A *Reuter*-ügynökségnek az Oku tábornok hadseregénél lévő tudósitója jelenti Fuzanból 11-én kelet nélkül: Az éjjel a japánok elfoglaltak egy az oroszoktól megszállott magaslatot. A jobb oldalon és középen az *oroszok három mérföldnyire visszavonultak.* A japán gyalogság 1500 jardnyira vonult előre az orosz vonaltól és visszavert egy kemény ellentámadást, miközben a *támadókat*, akik háromszor ujból kezdték támadásukat, *majdnem megsemmisitette.* Az orosz tüzérséget, dacára az erős lövöldözésnek, mely egész napon át tartott, nem lehetett elhallgattatni.

Tokio, október 13.

(Délután 4 óra. Reuter.) Oku tábornok még 25 ágyut foglalt el, ugy hogy összesen vagy 30 ágyu jutott a japánok kezébe. A legutóbbi jelentések *folytonos japán sikerekről* tanuskodnak.

Szaharov jelentése.

Pétervár, október 13.

Szaharov tábornoknak a vezérkarhoz intézett 11-iki keletü távirata jelenti:

Az október 10-iki és 11-iki jelentésekből kitünik, hogy a mandsuországi hadsereg október 10-én az előző napon a Sakhe folyótól nyolc kilométernyire délre megszállott állásokat megerősitette. Október 10-én délután 3 óra körül az ellenség mintegy egy hadosztálynyi gyalogsággal és több üteggel megtámadta a Mandarin-ut mentén és Tumirci falu mellett csapatunkat. Az ellenség előőrsünk tüzétől fogadtatva, megállott és ágyuiból estig lövetett. E hó 11-én a japánok a vasut mindkét oldalan és a Jantai-bányáktól északra *támadólag léptek fel.* Nappal kemény csata folyt. Az ellenségtől a Kualini-szorosban, a Jantai-bányáktól keletre megszállott helyek legnagyobb része *kezünkbe került*, de az ellenséges haderőnek egy erdős dombon lévő főpontját délután 5-ig még nem foglaltuk el. Csapataink az egész vonalon megtartották október 11-ig előretolt állásaikat, *néhány pont kivételével*, amelyekről a csapatokat a főállásokra *kellett visszavonni.*

Port-Arthur ostroma.

London, október 13.

*Csifu*ból jelentik tegnapi kelettel: Stössel tábornok lakásába behatolt egy gránát, miért is kénytelen volt lakását áttenni a város közelébe. A gyermekhalandóság *Port-Arthur*ban nagy. Az oroszok szabadon bocsátottak tizenegy japánt, kiket Dalnyba szánt rakománynyal fogtak el, mert nem tekintik őket kombattansoknak. A japánok minden meghiusult támadása után hálaistentiszteletet tartottak Port-Arthurban.

Sanghai, október 13.

(Reuter.) Az orosz hajóhad október 1-én ki akart törni a port-arthuri belső kikötőből, de e *szándékában megakadályozta a keleti kikötőt uraló japáni ütegek tüze. A Retvizán erősen megsérült.*

Berlin, október 13.

A *Berliner Lokalanzeiger*nek táviratozzák *Tokió*ból: Három nap óta szakadatlanul tartó bombázás után a szárazföld felől most *Port-Arthur legnagyobb része lángban áll.* A védősereg közül igen sokan fehér lobogó alatt megadták magukat. A japánok állitólag ismét elfoglaltak két megerősitett védelmi állást.

A háboru kilátásai.

London, október 13.

Egy kiváló állásu katonai szakértő szerint alig lehet el is képzelni, hogy az orosz hadügyi kormány idejekorán felmentő sereget küldhessen Port-Arthurba. *Majdnem teljesen ki van zárva* a Mukdentől való nagy távolság miatt, hogy *Stössel bevárhassa a fölmentő csapatokat*, ha ugyan *Kuropatkin* egyáltalán elvonhat haderejéből nagyobb hadoszlopot, ami kétséges. Igaz, hogy a nyár óta Kuropatkinnak 110,000 főnyi segitőcsapatokat küldtek, de az nem állapitható meg, hogy ezekből mennyi ért el Mukdenbe. Linevics tábornok csapatai nem számithatók Kuropatkin haderejéhez, mert ezek a Koreában, a Sachalin szigeten és az Amur torkolatánál megkezdett akcióknál vannak elfoglalva. *Kuropatkin seregét 335—400.000 főre lehet becsülni 800 ágyuval;* ez a haderő elegendő volna a háboru befejezéséhez, jóllehet a japán madsuriai sereg is jelentékeny segédcsapatokat kapott.

HIREK

Budapest, október 13.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hir.** *Izabella* főhercegnő és leánya, *Mária Henriette* főhercegnő ma délelőtt Féltoronyra utaztak. — Gróf *Khuen-Héderváry* ő felsége személye körüli miniszter ma délután Budapestre utazott.

— **József főherceg a Kneipp-kuráról.** *József* főherceg nagyobb müvet irt a Kneipp-kuránál használandó gyógynövényekről. A munka legközelebb meg fog jelenni egy regensburgi könyvkiadó kiadásában. A képeket a nagyszabásu mühöz *Turn-Taxis* Margit Klementina hercegné, József főherceg leánya festette. A müöt nyelven, 230 szines képpel, hatvan folytasásos füzetben fog megjelenni.

— **Nemesi előnév.** A király *Christian* Antal pancsovai közjegyzőnek és törvényes utódainak, magyar nemességük épségben tartása mellett a *székelykeveri* előnevet dijmentesen adományozta.

— **A szász király betegsége.** *Drezdá*ból táviratozzák: Miután a király állapota a hét első napjaiban általában kielégitő volt, kedden éjjel ismét légzési zavarok állottak be, melyek tegnap és az elmult éj folyamán megszakitásokkal folyton tartottak. Közérzése és táplálkozása sok kivánni valót hagy hátra. A király ereje olyan rohamosan hanyatlik, hogy az orvosok a katasztrófától tartanak.

— **Tanitók a miniszternél.** A Magyarországi Tanitók Országos Bizottságának egy küldöttsége jelent meg ma délután *Berzeviczy* Albert kultuszminiszternél dr. *Gőőz* József elnöklete alatt. Dr. *Gőőz* arra kérte a minisztert, hogy a nyáron tartott egyetemes tanitógyülésnek a népoktatási törvény reviziójára vonatkozó határozatait vegye figyelembe. A miniszter szivesen fogadta a küldöttséget és megigérte, hogy a készülő törvénynél a tanitók határozatait készséggel fogja értékesiteni.

— **Roosevelt és Apponyi.** A bécsi *Zeit*, a következő érdekes anekdotát beszéli *Apponyi* amerikai sikereiről.

Apponyi azzal ragadta el különösen a közönséget, hogy nemcsak mesterien beszélt angolul, de *amerikaias* kiejtéssel mondta el beszédeit. *Roosevelt* elnök is többizben kitüntette Apponyit s bucsuzáskor igy szólt:

— Sajnálom, hogy ön elhagyja hazánkat és mégis örülök neki gróf ur. Ha itt maradna, ön lehetne legveszedelmesebb ellenfelem az elnökválasztásnál.

— **A német trónörökös mulat.** *Frigyes Vilmos* német trónörökös most Baden-Badenben tartózkodik s mint az ottani lapok irják, mindennap a Stefánia-szállóban hallgatja a magyar cigányzenekar játékát. A minap azután magához kérte a primás hegedüjét s a zenekar élén teljes egy óra hosszáig játszott különféle zenedarabokat, többek között menyasszonyának, *Cecilia* hercegnőnek kedves nótáját is. Végül a magyar primásnak, dombovári *Babáry* Jóskának monogrammal és koronával diszitett szép melltüt ajándékozott.

— **Francia tisztek Budapesten.** Azok a francia tisztek, akik *Péter* király meghivására Belgrádba utaznak, ma este érkeztek meg a nyugati pályaudvaron Bécsből Budapestre. Már tegnap megérkezett a tisztek vezetője, *Fereux* vicomte és a Bristol-szállóban vett lakást a maga és bajtársai számára. Az érkező tiszteket ő fogadta a vasutállomáson s azután a francia vendégek vacsorához ültek. Holnap délelőtt a tisztek sétakocsizást tesznek a városban, délután pedig a Svábhegyre rándulnak ki. Tizenötödikén délelőtt megnézik a Nemzeti Muzeumot, délután pedig tovább utazik a társaság Belgrádba, ahova aznap éjjel érkeznek meg és 19-ig maradnak. Visszatérőben Innsbruck lesz az egyetlen pihenő, ahol megtekintik a nevezetességeket és még aznap tovább utaznak. Az egész utazás költségét Péter király viseli.

A st.-cyri katonai iskola volt növendékei közül egyedül *Dodds* tábornok maradt otthon. A tábornok az *Eclair*ban sajnálatának ad kifejezést, hogy nem vehet részt az első ebéden, melyet st.-cyri iskolatársa trónralépte után ad és azután következőket mondja el abból az időből, amikor ő és Karagyorgyevics Péter együtt tanultak a st.-cyri intézetben.

— Nagyon szerettük Karát. Már amikor Genfben élt, minden évben eljött Párisba, hogy a st.-cyri tisztek *kimustrálását* követő ebéden résztvegyen. Ez ebédek egyikén több tiszt azt mondta, hogy szeretnék a herceget mielőbb Szerbia trónján látni. Karagyorgyevics Péter erre félig tréfásan, félig komolyan azt felelte, hogy *mindnyájunkat szivesen lát azon a kimustrálási ebéden*, melyet trónralépte esztendejében Belgrádban adni fog. Most beteljesedett ez a kivánság, Karagyorgyevics szive és jelleme egészen francias. Nagyon vidám és szellemes ember. Sohasem kérte, hogy a bajtársak őt hercegnek nevezzék, hanem azt követelte, hogy a *Kara* néven szólitsák és tegezzék. A legutolsó kimustrálási ebéden, minthogy épp a trónt kellett elfoglalnia, már nem vehetett részt, de azt sürgönyözte a bajtársaknak, hogy tartsák a kimustrálás emlékére a legközelebbi diszebédet Belgrádban. Ezért utaztak el az egykori iskolatársak Belgrádba.

— **A török pénzügyminiszter üzelmei.** *Konstantinápolyi* távirat ujságolja, hogy az a bizottság, amely Párisban az egyesitett török államadósság cimleteit jegyeztette, visszatért Konstantinápolyba és feljelentette a szultánnál *Resad* basa pénzügyminisztert, hogy ingyen vagy dijazásért az Ottomán-banknak és a Német-banknak szolgálatában áll. A szultán felfüggesztette a pénzügyminisztert állásától és helyébe *Ahmed Nasid* basát, a közvetett adók hivatalának igazgatóját nevezte ki pénzügyminiszterré.

— **Pestmegye közigazgatási bizottsága** ma délelőtt ülést tartott, *Beniczky* Ferenc főispán, v. b. t. t. elnöklése mellett. Ott voltak: *Kossuth* Ferenc, *Holló* Lajos, gróf *Teleki* József, *Baross* Pál, *Hajós* József, *Freysinger* Lajos, *Förster* Aurél és mások. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint, szeptember hónapban 758.558 korona 08 fillér folyt be *egyenes adóban*, mig tavaly szeptemberben 487.847 korona 94 fillér; igy tehát az *emelkedés* az idén 270.710 korona 14 fillér. Az év eddig lefolyt időszakában pedig 1,466.212 korona 34 fillérrel *több* folyt be. A közvetett adók befizetésében is általában *emelkedés* mutatkozik. Az adókivetés munkálatait az 1904. évre befejezték. — Nagyobb vitát keltett *Törley* Józsefnek egy épitkező ügye, amelyet *Mészöly* László jegyző adott elő. Törley ugyanis Budafokon, a *Sacellárv* Györgyné nyári lakása elé olyan épület-csoportot akart épittetni, amelyet ennek a kilátását csaknem egészen elzárná. Az épitő-engedélyt a járási főszolgabiró annak idejében megtagadta, mig az alispán megadta. Sacellárvné fölebbezésére a közigazgatási bizottság ma gróf *Teleki* József, *Holló* Lajos, *Bellaágh* Imre tiszti főügyész, *Kossuth* Ferenc hozzászólása után kimondotta, hogy a bemutatott tervek szerint való épitkezésre *az engedélyt nem adja meg*, mert ellenkezik a villaszerü épitkezés elveivel. — *Tóth* József pestmegyei királyi tanfelügyelő bejelentette, hogy az elmult hónapban tizenhét községi és felekezeti iskola részesült államsegélyben. Folyó ügyek és fölebbezések elintézése után, az ülés véget ért.

— **Az épitőmunkások bojkottja.** Az épitőmunkások körében ismét megindult a bojkottmozgalom. Eddig nem kevesebb, mint tizenöt épitővállalkozóval szemben mondották ki a bojkottot. Az ipartestület részéről még nem történtek hivatalos intézkedések az uj bojkott dolgában, nem is lehet tudni, hogy milyen álláspontra helyezkednek a mesterek.

— **A budaiak puskája.** Budapesten is sokan tudják, érzik, hogy Pest is más, Buda is más. Csak egy folyam — igaz, hogy széles folyam — választja el a két városrészt, azért mégis óriási a különbség. Pest az a robotoló, tülekedő, zajos nagy város. Buda, ha vannak is nagy bérpalotái, mégis csak egy kedves, nyugalmas vidéki város, ahol a felzaklatott idegzet hamarosan lecsillapul. Különben hegyeivel, halmaival, nagyszámu villáival amugy is „kimondott" nyaralóhely, amire maguk a budaiak a legbüszkébbek, amikor szép nyári estéken virágos kertjükben hüsölnek. Buda általában konzervativ, ragaszkodik régi erkölcseihez régi jó szokásaihoz, amelyekben van egy kis romantika, egy kis melegség. Igy ragaszkodik Buda az ő puskájához. Ahhoz, amelylyel a reáliskola udvaráról nap-nap után a delet jelezték ősi szokás szerint. Történt azonban, hogy a puska felmondta a szolgálatot s akkor a harang vette át a birodalmát. A budaiak aztán a tanácshoz fordultak uj puskáért, de a tanács ugylátszik nem lelkesedett a tradicióért, azt mondta, nincs puska. Hanem Buda nem mond le egykönnyen, sőt áldozatra is kész a hagyományokért. Azt felelte, hogy jó, a déli puskázásról majd gondoskodik maga, annak a költségeit elvállalja, csak a „lövőtelepet" rendezze be a főváros, amely szintén elromlott. Ennyi hüség a hagyományhoz már meginditotta a tanács szivét, engedett a merev álláspontból és megbizta a megfelelő ügyosztályt, hogy számitsa ki a költséget, amibe a déli lövöldözés kerülne. Igy áll most a budaiak puskájának az ügye.

— **Orosz zsidók a csatatéren.** *Pétervár*ról táviratozzák, hogy a zsidók kérvényt intéztek a kormányhoz, hogy engedje meg a csatatéren elesett zsidó katonák családjainak a birodalomban való letelepedést. Hivatalos kimutatás szerint 27.000 zsidó katona szolgál a mandsuriai soregben.

— **Az uj tengerészeti parancsnok esküje.** *Bécs*ből jelentik, hogy a király előtt ma tette le a titkos tanácsosi esküt gróf *Montecuccoli* Rudolf, az ujonnan kinevezett haditengerészeti parancsnok.

— **A megszökött kékfestőgyáros.** *Párisból* ma délután az a hir érkezett Bécsbe, hogy a sikkasztó *Taussig* Ottó az *Italia* gőzhajón Buenos-Ayres felé utazott. A bécsi rendőrség megkereste az amerikai rendőrséget, hogy tartóztassák le a sikkasztót, aki álnév alatt menekül. Ha csakugyan Amerika felé vette utját Taussig, akkor ki fogják szolgáltatni az osztrák igazságszolgáltatásnak.

— **Az Országos Irodalmi Czövetség** ez évi könyvkiadványait október hó végén küldi szét. A tagok ez évben *Bársony* István, *Endrődi* Sándor, *Rákosi* Viktor, *Szikra* és *Békeffy* Antal munkáit kapják meg a 4 korona tagsági dij ellenében. Uj tagok a főtitkári hivatalban Luther-utca 7. szám alatt jelentkezhetnek.

— **Hamlet sirja.** *Kopenhágá*ból irják: *Helsingör* környékének legnevezetesebb látványossága *Hamlet* sirja, melyhez a nép fantáziája annyiféle legendát füzött, nemsokára eltünik. A sirt sok ezer turista kereste fel évenként. Az uj északi vasutvonal éppen azon a ponton fog keresztülvezetni, amelyen a sir van és ugy látszik, a legendák hivei hasztalan igyekeznek megmenteni a „szent sirt", mert a hivatalos körök nem akarják megváltoztatni az uj vasut tervét.

— **Az ifjuság Deák-lakomája.** Az egyetemi ifjuság Deák Ferenc emlékezetére és dr. *Demko* György egyetemi rektor tiszteletére rendezendő lakomáját nem hőtfőn, hanem vasárnap, e hó 16-án este fél nyolckor tartja meg a Menza Akadémika termében. Az ünnepi beszédet a Deák-billikommal *Kétly* Endre ügyvédjelölt mondja. A lakomára meghivják a kormány tagjait, a főrendiház és képviselőház elnökségét, a tudomány és müegyetem tanári karát.

— **Házasságok.** *Vidor* Samu budapesi kereskedő eljegyezte *Werner* Mór budapesti magánzó leányát, Zelmát.

Pantl Kálmán belügyiniszteri fogalmazó eljegyezte *Molnár* Gabika kisasszonyt, *Molnár* Elemér itélőtáblai biró leányát Szegeden.

— **A miniszter fia.** Oroszország felől sok zsarnokság és visszaélés hire érkezik, de az alábbi eset mégis szinte hihetetlennek tetszik. Mert ha igaz az eset, akkor Oroszországban büntetlenül szabad nyilvánosan gyilkolni annak, aki a hatalommal valami közelebbi kapcsolatban van. Az eset hőse a fiatal *Szvjatopolk-Mirszki* herceg, a most kinevezett orosz belügyminiszter huszéves fia, aki halálosan beleszeretett egy Charkovban időző lengyel orfeum-énekesnőbe, Sovienszki Vandába. Az énekesnő azonban egy charkovi egyetemi hallgatót szeretett s csakis ő miatta hosszabbitotta meg charkovi tartózkodását. Visszautasitotta tehát az ifju herceg ajánlatát, aki e miatt borzasztó káromkodásban tört ki s megfenyegette az énekesnőt, hogy bosszut fog állani rajta és kedvesén is. Mielőtt az énekesnő értesithette volna kedvesét a fenyegető veszedelemről, még aznap este egy nyilvános étteremben a herceg már végre is hajtotta bosszuját. Több barátjával berontott az étterembe s a mitsem sejtő védtelen fiatalembert megverette, hogy sérüléseibe még aznap belehalt. Anyja, egy szegény özvegyasszony, a charkovi törvényszéken gyilkosság miatt azonnal feljelentette Szvjatopolk-Mirszki herceget, aki dühösen megfenyegette a vizsgálóbirót is, amikor őt kihallgatásra megidézte.

— Mit akar maga én tőlem? — mondotta. — Nem tudja, hogy én Szvjatopolk-Mirszki herceg vagyok, az orosz belügyminiszter fia? Kikérem magamnak, hogy ilyen haszontalanságokért engem továbbra is zaklassanak.

A még tapasztalatlan biró nagy bocsánatkérések között, kihallgatás nélkül bocsájtotta el a herceget. Másnap már sürgős szolgálati okokból a birót Oroszország egy távoli részébe helyezték át. A följelentést az irattárba tették, az anyát és az énekesnőt pedig fölhivták, hogy mint nem orosz alattvalók, *huszonnégy óra alatt* hagyják el Oroszországot.

— **Kardpárbaj.** *Fodor* vivótermében ma délelőtt tiz órakor dr. *Lázár* Béla és *Szántó* Miklós joghallgató párbajt vivtak. Kétszeri heves összecsapás után Szántó Miklós jobb kezén megsérült, mire az orvosok dr. *Rózsa* Féliz és dr. *Szili* Jenő megállapitották a harcképtelenséget. A párbajra az adott okot, hogy Szántó Miklós inzultálta dr. Lázár Bélát, a szerkesztése alatt megjelenő *Magyar Tanügy* egy közleménye miatt.

— **Kóburg Lujza ügye.** *Lujza* főhercegnő — mint Párisból jelentik — párisi ügyvédjével, Albert *Clemenceau*val egyetértésben a következő szakértőket választotta elméjének a megvizsgálására: *Magnan* akademikust, *Joffroy* egyetemi tanárt, dr. *Toulouset*, a villejuifi őrültekházának az igazgatóját és dr. *Garnier*t a párisi rendőrség főorvosát.

Gróf *Lónyay* Elemérné tudvalevőleg felkérte *Bossi* genuai hirneves nőorvos-tanárt, aki őt Salzo-Maggioreban gyógykezelte, hogy utazzék Párisba és mondjon neki őszinte véleményt Lujza hercegné elmeállapotáról. *Bossi* tanár volt is *Lujza* hercegasszonynál s már visszatért Genuába. A nagyhirü orvos tudatta a grófnéval, hogy a hercegnét teljesen épeszünek tartja, sőt nem hiheti el, hogy valamikor elmebajos lett volna.

Lujza hercegnő ügyében ma érdekes röpirat jelent meg Budapesten *Őrült-e vagy mártir?* cimmel. A füzet leleplezéseket és nyilatkozatokat közöl a hercegnő környezetéről. Olvasható a röpiratban Lujza hercegnő nővérének, gróf *Lónyai* Elemérnének egy hosszabb nyilatkozata is, amelyben többek közt ezt mondta a grófnő:

Nővéremre és Mattachichra ráfogták, hogy ők hamisitották az ismert váltók aláirását. Nem tagadom, hogy hamisitás történt, de merő rágalom, ha ártatlan emberekre igyekeznek háritani a hamisitást. Én másokat vádolok! Oly személyek müködtek itt közre, akiknek érdekük volt, hogy az állitólagos hamisitás révén tönkretegyék Mattachichot és megfoszszák nővéremet szabadságától. Higyje el, alapos okom van arra, hogy ezt a vádat emeljem.

— **Füstnélküli gőzhajók.** A magyar államvasutsk egy kiváló tehetségü müvezetőjének sikerült olyan készüléket föltalálnia, amely hivatva van arra, hogy a tengeri hadviselés terén, valósággal uj korszakot nyisson. A készülék arra való, hogy a hajók kéményét a befütés után lecsatolhassák, sőt a kéményt teljesen fölöslegessé tegyék, ugy hogy a hajók

füst nélkül mehetnek. A füst, amely eddig árulója volt a közeledő tengeri hajóknak, most kiesik áruló szerepéből, ami bizonyára nagyjelentőségü dolog a tengeri ütközetekben. A föltaláló, elsősorban a hadügyminisztériumhoz fordult találmányával,

— **Halálozás.** Dr. *Barna* Fülöp a hazai jótékonyegylet és a kerületi betegsegélyző pénztár orvosa, ma este 60 éves korában Budapesten meghalt. *Barna* Gusztáv hirlapiró édesatyját gyászolja az elhunytban.

— **Fogyasztó-szövetség a drágaság ellen.** Tudvalévő, hogy a budapesti fogyasztóközönség körében mozgalom indult meg, hogy az egyre fokozódó drágaság ellen való védekezés céljából a fővárosi fogyasztók egy általános nagy fogyasztó-szövetséggé alakuljanak, amelynek segélyével azután könnyebben, jobban és olcsóbban szerezhessék be a mindennapi fogyasztás tárgyait, élelmi cikkeket, stb. A mozgalom élére a fővárosi társadalomnak több igen tekintélyes tagja állott, akik minden intenzivebb agitáció nélkül, próbaivek kibocsájtása utján igyekeztek meggyőződést szerezni arról, vajjon ily intézmény mily mértékben számithatna a nagy közönség körében pártolásra. Ez a kisérlet oly kedvező eredménynyel járt, hogy a szervezendő szövetség alapitói, nevezetesen *Vörös* László nyug. államtitkár, országgyülési képviselő, *Árkai* Kálmán ügyvéd, *Barta* Ödön országgyülési képviselő, *Cserháty* Jenő Ganz-gyári igazgató, dr. *Kétly* Károly udvari tanácsos, egyetemi tanár, dr. *Kuzmik* Pál egyetemi tanár, dr. *László* Mihály országgyülési képviselő, *Majorossy* Géza müépitész és *Szaák* Pál honvédelmi minisztériumi számtanácsos tegnap tartott értekezletükön egyhangulag elhatározták, hogy a budapesti fogyasztók szövetségének megalakitásához szükséges lépéseket megteszik s e végből az eddig csatlakozott s a még ezentul jelentkező tagokat e hó 30-ikára alakuló közgyülésre hivják egybe.

— **A bécsi rablógyilkosság.** *Sikora* községtanácsos meggyilkolásáról *Bécs*ből ujabban a következőket jelentik: Eddig még nem sikerült kideriteni, hogy merre jár *Klein* Jánosné a férjével. A házaspár a gyilkosság fölfedezésének napjáig a lakásában tartózkodott, amelynek egyik szobáját egy varróleány bérelte. A leány ezt vallotta a rendőrségnél:

— A gyilkosság napján otthon voltam. Amikor *Klein*né egy percre kiment a szobájából az ajtón át egy őszszakálu urat pillantottam meg. Megkérdeztem Kleinnét itthon van-e férje, mire nemmel felelt. Azt is mondta, hogy valószinüleg nem is fog az éjjel hazajönni, mert a szobában levő öreg ur, aki az apósa, ott marad éjszakára. Öt óra tájban szobámba jött és arra kért, hogy menjek sétálni és csak későn jöjjek vissza. Másnap megint bejött a szobámba és egy szép fekete prémesboát mutatott, amelyet huszonhárom forintért vett, egy selyembluzt, hálókabátot és egy pár cipőt. Közben két inas egy nagy faládát hozott. A gyilkosság óta nem hált többé a szobájában, hanem a konyhában levő kanapén töltötte az éjszakát.

Az a gyanu merült fel, hogy Kleinné mielőtt megfojtotta meg is mérgezte Sikorát. A férje üzletében sokféle méreg volt. Más értesülés szerint a gyilkosság előtt fölkereste háziorvosát, akitől álmatlanság ellen kért orvosságot. Klein egyik alkalmazottjának feltünt, hogy Kleinné, aki sohasem szokott a pincébe lejárni, nagyon hosszu ideig tartózkodik odalenn. Utána ment, de az ajtót zárva találta. Kopogására nem kapott választ. Ekkor ért oda Klein, aki kinyitotta az ajtót. Braun Franciska nagy zavarba jött, amikor meglátta az alkalmazottat, aki egy asztalkán nagy csomó bankót és néhány takarékpénztári könyvet pillantott meg. A rendőrség megállapitotta, hogy Sikora lakásából a következő értékek tüntek el: 15.000 korona értékü sorsjegy, két 4800 koronáról szóló takarékpénztári könyv, egy ismeretlen nagyságu pénzösszeg, egy férfi aranyóra, egy női aranyóra, egy sulyos aranylánc, egy velencei lánc, egy gyémántgyürü vörös korállal kirakva és egy gyöngyökkel kirakott női melltü.

A megszökött házaspárt a budapesti rendőrség is nyomozza, mert az a gyanu merült fel, hogy a gyilkosok a magyar fővárosba szöktek. Tegnap este a rendőrségen nagy feltünést keltett egy telefonjelentés, amely azt adta hirül, hogy a rablógyilkos házaspár Budapesten van. A *Millennium*-szálló portása jelentette ugyanis, hogy ott egy pár bérelt szobát s a személyleirásuk teljesen ráillik *Klein* Jánosra és feleségére. Az ügyeletes rendőrtisztviselő több detektivet küldött ki a szállóba, ahol tényleg találtak egy párt. A férfi, aki azt mondta, hogy ő fővárosi épitész, nem tudta igazolni magát s igy a lakására vitték, ahol tényleg sikerült magát igazolnia. Egy levelet is kapott a rendőrség, amelyben valaki azt irja, hogy a rablógyilkos-pár tegnap megérkezett a fővárosba és a Kerepesi-ut 40. számu házban bérelt lakást. A rendőrség ezt a levelet figyelembe sem vette, mert látszott rajta, hogy fel akarják vele ültetni a főkapitányságot. A rendőrség azonban állandóan figyeli a fővárosba érkező utasokat a pályaudvarokon és a hajóállomáson, és minden intézkedést megtett, hogy ha a rablógyilkos a fővárosba érkeznék, ne szökhessék tovább.

— **Az Orvosegyesület nagygyülése.** Az Orvosegyesület e hó 14-én, pénteken délután 6 órakor tartja ezidei nagygyülését *Tauffer* Vilmos udvari tanácsos egyetemi tanár elnöklete alatt a Pasteur-intézet Rákos-utca 6. számu épületében. Ez alkalommal dr. *Hőgyes* Endre egyetemi tanár, a Pasteur-kórház igazgatója tart előadást a kórtan haladásáról. Ezután bemutatják az egyesület tagjainak a kórházat.

— **Ham Nghi szerelme.** Az annami szultán, *Ham Nghi* elvesztette a trónját, de cserébe rátalált a boldogságra. A szultán tudvalevőleg Párisban él, ahova internálták. Mint most Párisból jelentik, a francia gyarmatügyi miniszter engedelmet adott Ham Nghinak, hogy megházasodjék. A most harminchároméves exkirály beleszeretett az algiri francia törvényszék elnökének csodaszép leányába s megkérte a kezét az atyjától. A törvényszéki elnök eleinte ellenezte a házasságot, de amikor látta, hogy leánya is szereti az internált királyt, nem görditett akadályt a szerelmesek egybekelése elé. Ham Nghit 1899-ben fosztották meg trónjától, mert 1885-ben föllázadt a francia uralom ellen és seregével megtámadta *Courcy* tábornokot, akit csak *Pernat* ezredes segitsége mentett meg attól, hogy összes katonáival együtt a lázadók fogságába jusson. A szultán 1888-ban hosszas guerilla-harcok után elfogták. Párisba internálták, ahonnan engedelem nélkül nem volt szabad eltávoznia s *huszonnégyezer frank* nyugdijat adtak neki. Most, hogy megadták neki a házassági engedelmet, nyugdiját fölemelték *hatvannégyezer* frankra, de becsületszavát kellett adnia, hogy soha nem fog fegyvert a franciák ellen. A vőlegény szép, magas ember, elefántcsontszinü arcbőre s fekete lelógó bajusza van.

— **Forgalmi akadály.** A varasd-goluboveczi és a zágráb-csáktornyai helyiérdekü vasutakon, a napok óta tartó erős esőzések folytán keletkezett árviz, a pályatestet több helyen megrongálta. A személy- és podgyászforgalom ezért a varasd-goluboveczi és zágráb-novimarofi vonalakon csak átszállással, illetőleg áthordással tartható fenn, a novimarof-varasdi vonalrészen pedig egyelőre teljesen szünetel.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásán *huszonötezer koronát* nyert 10531; *tizezer koronát* 40320 17450 30026; *ötezer koronát* 8064 41992 65051 28772 45279 81052; *kétezer koronát* 31462 105451 78637 48390 58520 65690 36329 61656 55253 84433 27167 3663 72661 22424 14741 6602 77818 91732 7611 88828 57088 9821 13959 55394 23908 3970 59029 67911 45185; *ezer koronát* 16594 18874 14942 31147 32053 28386 92005 65901 80652 58664 93171 80270 57590 95061 12413 8411 26074 48406 63036 94417 102265 50021 38320 3237 69962 86002 70143 64106 106590 43972 52048 68909 27233 106095 65573 81709 89573 88471 97865 39289; *ötszáz koronát* 46401 105095 40674 31684 6183 60666 19511 97166 35654 70747 88328 3744 94076 43319 2053 100990 57818 23727 83318 61574 103838 69081 61409 92733 92382 104346 31306 74865 4706 60215 10810 52693 44966 41611 78239 61430 104668 16457 48261 52556 16158 106775 69093 59223 16453 6431 68080 22729 47593 28285 64131 14814 7596 4497 26619 50880 84818 40574 89716 22357 3573 94345 78047 61322 12041 47120 57387 55938 50781 102288 174 37897 85769 78578.

A mai huzásnál a 25.000 koronás főnyereményt *Mártony* Arnold bankházában (Erzsébet-körut 42.) 4/4 részben eladott sorsjegy nyerte. Ugyanennél a szerencsés bankháznál nyertek a napokban 10.000 koronás és több más nagyobb nyereményeket.

— **Kiss szerencséje nagy!** Vásároljon osztálysorsjegyet Kiss Károly és Társa bankházánál, Erzsébet-körut 19. szám alatt.

— **Rendőri hirek.** A rendőrség letartóztatta *Baron* Rikárd csavargó asztalossegédet, aki detektivnek adta ki magát s ilyen módon több lopást követett el. — A rendőrség letartóztatott egy három tagból álló tolvajbandát, amely a pincék feltörésével foglalkozott. A banda tagjai *Sipics* Sándor, *Izsák* Sándor és *Kormányos* Gyula 18—20 éves csavargók, akik mintegy harminc pince kifosztását ismerték be.

(x) **Csinos, fiatal, elhanyagolt fácskák** voltak évekkel ezelőtt, mig a törekvő kecskeméti gazdák páratlan szorgalma valóságos barackfaerdőt varázsolt belőlük. Méltó társa akadt a gazdák nemes munkásságának az *Első Alföldi Cognacgyár r. t.* kecskeméti pálinkafőzdéjében, ahol a legkiválóbb barackszeszt, barack-crémet és barack-cognacot állitják elő hazai föld terméséből, magyar munkássereg közremüködésével. Ime, kevés szóval közgazdaságunk fellendülésének mintája. Ehhez már csak az szükséges, hogy a magyar uri közönség pártolására méltányolja e magyar gyár kiváló minőségü barackkülönlegességeit. A gyárvezetőség kivánatra bérmentve küld mutatványszámot a *Barackhiradó*ból.

Lotz Károly.

1834—1904.

Budapest, október 13.

Lotz Károly, a magyar monumentális festészet mestere, nincs többé. Ma reggel 7 órakor ráborult a kérlelhetetlen halál. Hosszu, szenvedésekkel telt betegség előzte meg elhunytát és mégis összeszorult szivvel gondolunk rá, hogy örökre itthagyott bennünket és nincs, aki betöltse helyét, amelyen a magyar hazának, a magyar müvészetnek annyi dicsőséget szerzett. A sors kegyes volt iránta, mert 70 évet élni engedte és ugyszólván utolsó percéig ifju munkakedvvel, folyvást öregbedő ihlettel szolgálta a magyar müvészetet, amelynek utólérhetetlen mestere volt. A nemzet mindig hálásnak mutatkozott a halhatatlanságba tért nagy müvész iránt és ha dus földi javakkal nem is ajándékozta meg, de szeretet kisérte minden lépését, elismerés és magasztalás minden alkotását. Büszkesége volt a magyarságnak, az idegenből ideszakadt müvész, aki megértve e nemzet szivverését, dicső multunk emlékeinek csodás képeivel, mesés fantáziájának káprázatos szineivel emelte monumentális épületeink fényességét. Fájdalmasan érezzük a csapást, amely halálával ránk sujtott és csüggedő lélekkel tolul elénk a kérdés: lesz-e még magyar müvész, aki nyomdokaiba lép. És ha valaha akad is méltó utódja, *Lotz* Károly sirján soha nem halványuló kegyelettel fogjuk öntözni a virágokat.

Lotz Károly betegsége.

Lotz Károly régóta volt beteg. Amikor az uj országház freskóit festette, meghült, tüdő- és mellhártyagyulladást kapott és ez időtől kezdve állandóan betegeskedett. Orvosai tanácsára nyáron családjával külföldi fürdőhelyekre utazott s fölkeresett minden szanatóriumot, amelyet csak ajánlottak neki, de állapota évről-évre rosszabbodott s dacára ennek, folyton dolgozott s még a legutóbbi időben festette meg egyik legkiválóbb alkotását, a budai várpalota Habsburg-termének nagy mennyezetfreskóját. Legutóbb a Szépmüvészeti Muzeum városligeti palotájának számára festendő freskók kartonjain dolgozott, de februárban annyira hanyatlott ereje, hogy félbe kellett hagynia a munkát és a szobát kellett őriznie.

A családja a Semmeringre akarta vinni, de mert szivbaja ekkor már erősen föllépett, Székács tanár ajánlatára nem utazott oda, hanem Tordán lakó leányához, Ilonához, akinek *Sándor* Ákos főispáni titkár a férje. Nagyon boldognak érezte magát a szerető családi körben és hitte, hogy egészen meg fog gyógyulni és be tudja majd fejezni készülő munkáit a nyáron. Ebner Lajos festővel, aki legjobb barátainak egyike volt és aki Tordán fölkereste, jövendő nagy terveiről beszélgetett, de azok nem teljesedhettek be. Augusztus elején nagyon beteg lett és vágyódott haza Budapestre, különösen a mütermébe.

Azonban nem hozhatták haza, mert attól kellett tartani, hogy még az uton kiszenved. De mégis eleget kellett tenni kivánságának és *Lippich* Elek miniszteri tanácsos közbenjárására *Berzeviczy* miniszter szalonkocsit bocsátott rendelkezésére, amelyben szeptember tizedikén az egész családdal hazajöttek. Itthon még rosszabbra fordult állapota és elhiták konzultációra Korányi és Székács professzorokat, dr. Mutschenbacher háziorvost, akik konstatálták, hogy a nagybeteg baja rendkivül sulyos és hogy a katasztrófa minden időben bekövetkezhetik. A gondos orvosi kezelés és az a szeretetteljes ápolás, amelyben Kornélia leánya, akit mindennél jobban szeretett a világon és a felesége részesitették, ismét könnyitett a baján és jobban lett. A javulás csak rövid ideig tartott, mert a baja ismét rosszabbra fordult és nagybeteg lett a kedvence, a kis *Sándor* is, aki sarlachba esett. Ez még fokozta a baját.

Az orvosok szerdán tartottak fölötte utoljára konziliumot s akkor mintha egy kissé jobban lett volna ismét. Tegnap délelőtt dr. *Mutschenbacher* megszámlálta érverését és eléggé kielégitőnek találta. Délután ismét eljött hozzá a háziorvos s ekkorra az érverés ismét javult, ugy hogy a tanárokat ma délre kérették csak konziliumra. Mihelyt elment az orvos, váratlanul rosszul lett. Hét óra tájban nagy erőlködéssel szólt *Kornélia* leányához:

— Aranyom!

Ez volt a nagy mester utolsó szava, azután tekintete révedezővé vált, mintha nagy kompozicíókon gondolkodna. Igy ült egész éjszaka, kezét leánya kezében tartva s reggel pontban hét órakor lehunyta szemeit, meghalt.

Haláláról értesitették vidéken időző *Viktor* fiát, aki honvédfőhadnagy és vejét *Sándor* Ákos főispáni titkárt és a rokonságot. *Strobl* tanár Berzeviczy minisztert értesitette a nemzet nagy veszteségéről, mire a miniszter Lotz eltemettetése iránt nyomban megtette az intézkedéseket.

Intézkedés a temetésről.

A Képzőművészeti Társulat igazgatósága ma délben *Lotz* Károly halála alkalmából rendkivüli ülést tartott, melyen dr. *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszter megbizásából *Lippich* Elek osztálytanácsos jelent meg. Az ülésen *Lippich* tanácsos bejelentette, hogy a *kormány a halottat a nemzet halottjának tekinti és az állam költségén temetteti el.* Elhatározták, hogy a Társulat holnap délután 6 órakor rendkivüli választmányi ülést tart, melyet öt órakor értekezlet előz meg, melyre meghitták a Tudományos Akadémiát, a Kisfaludy- és Petőfi Társaságot, az „Otthon" irók és hirlapirók Egyesületét, a Budapesti Ujságirók Egyesületét, a Képzőművészek Egyesületét, a minta-rajziskola és festő-mesteriskola, az iparművészeti iskola és női festőiskolák vezetőségeit, a „Fészek" müvészek klubját és minden egyébb müvészi egyesületet, amelyekkel együtt állapitják meg a temetés programmját. A temetés rendezésével az Entreprise des Pompes Funèbres-intézetet bizták meg s a felügyeletre Benczurt és Stróblt. *A temetés szombaton délután fél három órakor lesz a Mücsarnokból* a református vallás szerint. A filharmónikus társaságot megkérik, hogy a szertartás alatt, mint Munkácsy temetésénél, közremüködjék. A Társulat a halálesetről külön gyászjelentést ad ki s a Mücsarnokra kitüzette a fekete lobogót, amelyet kitüztek az összes müvészeti intézetekre is. A nagy közönség a ravatalt szombaton délelőtt kilenctől tizenkét óráig tekintheti meg. A holttestet holnap szállitják át a lakásból az Entreprise diszfourgonján a Mücsarnokba.

A miniszter részvéte.

A gyászoló családot nagyon sokan keresik föl részvétükkel részint személyesen, részint táviratban. *Berzeviczy* kultuszminiszter, az alábbi levelet irta az özvegyhez:

„Méltóságos asszonyom! A legmélyebb fájdalommal, a legőszintébb megilletődéssel értesültem nagynevü férjének *Lotz* Károlynak, a magyar müvészet eszményi nagy mesterének elhunytáról.

Méltóztassék megengedni, hogy a nehéz gyász az első perceiben, mikor a család a felejthetetlen férjet, a drága édes atyát és a jó nagyapát siratják, kifejezést adhassak szivem mélyéből fakadó igaz részvétemnek s egyben utalhassak a közrészvétre, amely mint az egész ország gyászoló lelkének fájdalmas érzése megnyilvánul a Lotz Károly koporsója mellett.

Akit családja sirat, az amig élt, mindannyiunknak büszkesége volt, ma mindannyiunknak halottja s mindannyian őrizni fogjuk szivünkben a ő emlékezetét. A nem magyarnak született, de a müvészi ihlet hatása alatt szivben, lélekben annyira magyarrá vált müvész neve mindenkorra fennmarad hazánk történetének lapjain. S mikor ma az ősz hervatag virágjaival hintjük be a koporsót, gyászolandók az ő halálát, — egyben fonjuk a babért, jeléül az ő alkotásai és dicsősége maradandóságának. Fogadja méltóságos asszonyom igaz tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1904. október 13-án.

Berzeviczy Albert s. k.

•

A fővárosi tanács mai ülésén *Matuska* Alajos alpolgármester inditványára elhatározta, hogy a főváros diszsirhelyet ajánl föl Lotz hamvai számára, koszorut helyez a ravatalra és részvétiratot intéz a családhoz.

Lotz Károly élete.

Lotz Károly 1834-ben született Hessen-Homburgban, ahol atyja a kis állam miniszttere volt. Négyesztendős volt, amikor atyját elvesztette, mire anyja hazájába, Magyarországba hozta s itt Pesten nevelkedett és tanult. Mint fiatal gyermek lépett *Marastoni* iskolájába, majd *Weber* Henriknél tanult s azután az ötvenes évek elején ment Bécsbe, ahol *Rahl* akadémiáján képezte magát tovább. Lotz *Than* Mórral együtt Rahl mellett festette az első freskókat, mint a mester segédje és tanitványa. Rahl halála után 1865-ben tért vissza Budapestre, ahol Than Mórral együtt élénk részt vett a müvészeti mozgalmakban. Történelmü tárgyu festményei szerezték meg neki az első elismerést. Budapesten Lotz tájképeket, életképeket és állatképeket is festett vászonra s ez alkotásai is nagy tehetségről, mély érzésről és müvészi lélekről tesznek tanuságot, később is szakitott időt magának, hogy vászonra fessen, különösen arcképeket, 1896-ban mint arcképfestő kapta a Képzőművészeti Társulat nagy aranyérmét, mégis alkotásainak oroszlánrésze azok a freskók, amelyekkel a mester középületeink egész sorát látta el hamisithatatlan müvészi diszszel. A Vigadó freskóit többen festették. Wagner Sándor, Lotz Károly és Than Mór, de a Muzeum lépcsőházának falfestményeit már legnagyobbrészt *Lotzra* bizták, aki a magyar történelem müvelődési mozzanatait, a tudomány és müvészet allegóriáit választotta tárgyul.

De találkozhatik a közönség Lotz müvészetével a ferencvárosi templomban, a budavári Mátyás-templomban és a pécsi székesegyházban. Az Akadémia diszterminek két nagy falán is látható három-három freskó, amely történelmünk egy-egy megragadó mozzanatát örökiti meg.

Leghatalmasabb alkotása az Operaház menynyezetének freskója. A freskó az Olimpust eleveniti meg, a zene és vidámság jelképes alakjaival. Az óriás kép elkészülését és sikerét a müvészvilág fényes ünneppel ülte meg s a Képzőművészeti Társulat ebből az alkalomból elkészittette a müvész érczobrát is. Az Operaház mennyezetének méltó társa az igazságügyi palota nagy menynyezeti képe az igazságszolgáltatás jelképes csoportjaival.

Hosszu munkás életének gyümölcseit őrzi az Egyetemi Könyvtár olvasó-terme, a börzeépület terme, a Terézvárosi Kaszinó, több magánpalota, *Károlyi* Alajos grófé, *Lipthay* Béla bárónő, *Saxlehner* Andrásé, *Wenckheim* Frigyes grófé, *Wodiáner* báróé is. A Terézvárosi Kaszinó képe szintén *Lotz* legnagyobb freskóinak egyike, a főváros allegóriájával. Mind e képek méltán hirdetik a müvész tudását, fantáziáját és költői lelkü életét.

1882-ben Lotz a róla elnevezett festőiskola tanára lett s e müködésének ideje alatt nem egy kiváló müvész került ki iskolájából. 1898-ban a magyar müvészek, egyesülve a magyar társadalommal, az iparművészeti palota nagy csarnokában fényes ünnepséggel hódoltak Lotz müvészetének. A hivatalos tisztelgés befejezésével a jelen volt hölgyek mindegyike egy-egy virágot nyujtott át az ünnepeltnek, mire a meghatott öreg müvész csak ennyit tudott mondani:

— Valóban nem értem, hogy érdemlek meg ily nagyszerü ovációt.

Ez volt talán életének legszebb napja.

Lotz Károly több izben részesült királyi kitüntetésben. Megkapta a Ferenc József-rendet, a III. osztályu vaskorona rendet, a Pro litteris et artibus aranyérmet, amely rajta kivül a képzőművészek közül csak Munkácsynak, Steindl Imrének és Benczur Gyulának jutott, továbbá a Szent István-rend kis keresztjét.

Erzsók vizsgázik.

A jövő évtől kezdve minden bevándorlónak vizsgát kell tennie s akit a vizsgán nem találnak elég müveltnek, nem bocsátják be Amerikába.

A tolmács (figyelmesen hallgatja Mr. Stingert, a vizsgáló-bizottság nagytudományu elnökét, több akadémia rendes tagját és átveszi tőle a kérdések listáját. Miután elolvasta, hosszasan fixirozza Örzsit és orrhangon megszólal): Erzsók, tud-e maga deklinálni?

Erzsók: Tudok én instálom alássan, ha nem nagyon keskeny! Mer hál'istennek, jó a lábam... igy hát, ha kell, megállok én azon a deklin is...

A tolmács: Erzsók, figyeljen. Maga nem értette meg, mit kérdezek.

Erzsók: Mán mint én? Értettem biz én... Hogy tudok-é deklin állni? Tudok hát, akár egy félóráig is...

Mr. Stinger: Mit mond?

A tolmács: Hogy tud... azaz hogy nem értette a kérdést. Majd másképp mondom neki. *(Erzsókhoz fordulva.)* Azt kérdezi a tudós professzor ur, hogy tud-é ejtegetni?

Erzsók: Ejtegetni? Meghiszem azt... ültem is érte egy esztendőt!

A tolmács: Ült?

Erzsók: Ültem, instálom alássan... pedig nem akarattal tettem. Mer hát, verje meg az isten azt a cifra Schlésingernét, mindig odakódorgott, a gyermek pedig az én nyakamon maradt...

Mr. Stinger: Mit mond?

A tolmács (törli a homlokát): Hogy a gyermek a nyakán maradt. *(Erzsókhoz.)* Miféle gyerekről beszél kend?

Erzsók: Miféléről? Hát a Schlésingernééről, akinél szolgáltam és akit beleejte... gettem a kutba...

Mr. Stinger: Mit mond?

A tolmács: Hogy beleejtette a kutba...

Mr. Stinger és két társa (előveszi a zsebkendőjét): Szegény gyerek...

Erzsók: Soh'se rijjanak érte! Bőcsülettel leültem érte az esztendőt.

A tolmács: Jól van Erzsók... ami volt, az volt, de most ne arról beszéljen, hanem ide figyeljen... A második kérdés az, tud-e konjugálni, vagyis hajtogatni?

Erzsók: Tudok én, instálom alássan, azt is, de még vasalnyi is... A Schlésingerné...

A tolmács (félbeszakitja): Ne folytassa, látom, ezt se érti!

Erzsók (felpattan): De már ezt ne mondja nekem az ur! Ahhoz az ur hat ökör...

Mr. Stinger: Mit mond?

A tolmács (bamban): Hogy én hat ökör vagyok!

Mr. Stinger (vigyorog): Ugy látszik, értelmes asszony! Folytassa, tolmács ur.

A tolmács (dühösen): Beszéljen a légenyről!

Erzsók (lesüti a szemét): Hihi... hihi...

A tolmács: Na?

Erzsók (köténye szélén babrálgat): Szigyöllöm magam... hihi... mer hát mi lányok csak egymás közt beszélünk a leginyül...

Mr. Stinger: Mit mond?

A tolmács: Hogy... hogy szégyelli magát.

Mr. Stinger (meglepetve bámul a tolmácsra, majd társaira néz. Kinos csönd.)

Erzsók (még mindég kötényét babrálgatja. Hosszu szünet után): Nem beszélek, de annyit mégis csak mondok, hogy kétszer vótam már szoptatós dajka...

Mr. Stinger (izgatottan): Mit mond?

A tolmács (hideg verejtéket törülve homlokáról): Azt mondja, hogy már kétszer volt szoptatós dajka.

Mr. Stinger (halkan társaihoz): A tolmács megbolondult. *(Szomoru és résztvevő tekintetet vet az izzadó tolmácsra és vállára téve kezét, igy szól hozzá):* Szegény barátom! Menjen haza... Feküdjék le és mondja meg a feleségének...

A tolmács: Menjek haza? És a vizsga?

Mr. Stinger (szánakozó hangon): Sohase izgassa magát. Már elég volt, látjuk, hogy a jelölt eleget tud, elég müvelt...

A tolmács (zavartan néz az elnökre): Eleget tud... elég mivelt... hehe... hehe...

Mr. Stinger (társaihoz): Ugy látszik, mindjárt kitör rajta...

A tolmács (bamban): Eleget tud... hehe... a legény... a dekli... a gyermek...

Mr. Stinger (társaihoz halkan): Szent isten,

itt a roham! Hallják, miket hadar össze... Nézzék, hogy forog a szeme... meneküljünk! *(Vad iramodással kirohan a teremből, két társa utána.)*

A tolmács (értelmetlenül néz utánuk, hirtelen homlokához kap): Szent isten... a professzorok megbolondultak... most már értem... Segitség! *(Utánuk rohan.)*

Erzsók (halkan röhögve): Hihi... hihi... furą nép ez az amerikaji...

r. a.

Az uj Hamlet.

György görög király, aki dán herceg, dán nemzeti műkincsekkel kufárkodik.

Eladni vagy nem adni el?
E kérdés hajh! nem érdekel.
A kérdés ez: eladni mit?
Hazám mű- s nem műkincseit.
De mikor abszolute nincs
Édes szülőhazámba' kincs.
Eladtam már mindent, mi ó
Kincs, drága és eladható,
Eladtam várost és határt,
Lovat, halat, szánkót, batárt,
Eladtam sírt és sírkövet,
(Tanum reá az ír követ!)
Eladtam kétszáz háztetőt
S ég tudja, mennyi magvetőt.
Továbbá ágyat, ágynemüt,
Parókát és bankett-menüt;
Eladtam testem és a lelkem,
Sőt amit ki- és belcheltem,
Eladtam gégém, koponyámat,
Eladtam, ha gyötört a bánat.
Eladtam — ilyet vajh ki sejtett! —
Véremből minden fehér sejtet,
Eladtam már múltam, jövőmet
Egy-egy nagypénzü jó vevőnek;
Eladtam én már csillagot,
Virágot, virágillatot;
S most nincs semmi a földtekén,
Amit már el nem adtam én.
Pedig eladni kell nekem,
Mert ilyen a természetem.
Eladjam Japánt vagy Khinát,
De pézt ezekért vajh ki ád?
Eladjam Asztrakánt, Perut?
Mind jó falat, egyik se rút.
Eladjam a föld tengelyét?
E tett szép volna és derék.
Mit adjak el, mit adjak el?
E kérdés szörnyen érdekel.
A vizből tán az oxigént,
A gyufáról talán a ként?
Mit adjak el, mit adjak ó?
Ez a dilemma megható!
Jó végzetem, hol hát a mód:
Átvágni a szörnyü csomót?
Megfúlok! Végem!! Elveszek!!!
. . . .
Igaz! Ezentúl majd veszek!

—s.

FŐVÁROS

(*) A lakhatási engedély. A tanács az uj házak lakhatása dolgában uj rendelkezést tett, amely a következő:

A földszintes és egyemeletes lakó-épületek, ha a főfalak vastagsága 45 centiméternyi, *ugyanabban az évben, amelyben az épitkezést megkezdették, használatba vehetők,* ugy azonban, hogy a falak fölépitésétől kezdve, legalább hat héten át vakolatlanul álljanak. — Kétemeletes házak, abban az évben, amelyben megkezdették az épitést, használatba vehetők, ha a falak fölépitésétől fogva nyolc héten át állottak vakolatlanul. Ha azonban a fal fölépitése október-december hónapok közt történt meg, akkor a vakolást csak tizenkét hét mulva lehet megkezdeni. A három- és több emeletes házak, abban az évben, amelyben épiteni kezdték, használatba nem vehetők. A lakhatásra vonatkozó engedélyt, az épités megkezdését követő évben csak az esetben lehet megadni, ha a falak a fölépitéstől számitott tiz héten át vakolatlanul állottak; az október-december hónapokban épült ilyen házaknál a vakolás csak tizennégy hét mulva kezdhető meg. A lakhatásra az engedély csakis az évnek május 1-től november 1-ig terjedő időszakában adható meg. Az ilyen ügyekben másodfoku fórum a közmunkák tanácsa, amely azonban állami, vagy városi szakértőt köteles alkalmazni a vizsgálatánál.

(*) A tejhamisitók ellen. A tanács arra kérte a földmivelésügyi és kereskedelmi minisztert, hogy a tejhamisitás szigorubb ellenőrizhetése érdekében a törvényhozás utján intézkedjenek, mert a mai rendszer nem ad alkalmat arra, hogy eléggé szigoruan lehessen megtorolni a kihágást. Egyszersmind arra utasitotta a tanács a kerületi elöljáróságokat, hogy minden megállapitott hamisitás esetében alapos vizsgálatot inditanak a valódi bünös kinyomozására és igy ennek megbüntetésére. Ez idő szerint ugyanis sokszor nem a valódi tejhamisitó bünhődik, mert a termelő azt állitja, hogy ő jó tejet szállitott és a kereskedő hamisitotta meg, viszont a kereskedő azt vitatja, hogy ugy adta el a tejet, amint kapta. A közönség pedig iszsza a hamisitott tejet.

SZINHÁZ, ZENE

**** Opera.** Gounod *Faust*ját adták ma este kitünő szereposztással. A cimszerepet *Arányi* Dezső vendégképpen énekelte és meleg, szép tenór-hangja nagyon tetszett a francia szerző méz-édes, elegáns áriáiban. *Vasquezné* a naiv, üde Margarétát egy kissé heroikussá növeszti ugyan, de masszív ereje annál hatásosabbá teszi a szerep drámai részeit. *Beck* Mefisztója elmés, irónikus, *Takáts* megható szépen énekli és játszsza Valentin haldoklását. Kedves, graciózus Siebel volt *Szoyer* Ilonka, aki ma először énekelte a szerepet.

**** Le père Lebonnard.** *Silvain,* a Comédie Francaise kitünő müvésze ma lépett föl a Királyszinházban francia társulatával. Silvain hosszabb vendégjátékra Romániába utazik és Budapesten csak stációt tartott, hogy eljátszsza egyik brilliáns szerepét, a pére Lebonnard-t. A Királyszinházból ma elmaradtak a nagy tömegek, — ugyszólván csak a gourmet-k gyültek össze válogatott számmal; de akik jelen voltak és Párisból még nem ismerték Silvaint, azok gyönyörködve nézték ezt a mai kiváló alakitást. Az Aicard-féle — különben gyönge — darab jóságos hősét, Lebonnard papát, nálunk *Novelli* tette híressé, aki szenzációs hatással mutatta be a cimszerepet. Silvain Lebonnardja kiállja az összehasonlitást a Novelliével, sőt annyiban még fölötte is áll, hogy a francia Lebonnardból több jóság, több gyöngédség, több kedély sugárzik ki, mint az olasz Lebonnardból. Ez a gazdag jóság végtelenül kedvessé tette Silvaint a darab két első felvonásában. És kedvességét a mi szemünkben még növelte az, hogy ez a francia müvész bámulatosan hasonlit *Szigeti* Józsefhez. Homloka, széles képe, nevető szemei, vaskos termete, sőt egypár mozdulata és gesztusa is az öreg Szigetit támasztotta föl előttünk. Silvain a Comédie Francaise hagyományaihoz hü marad, — a verizmust, az olaszoktól kiindult modern szinjátszás nagy természetességét nem mindenben ismeri el kötelezőnek; de kedélyének a rendkivüli melegsége átheviti a csiszolt francia formákat és a stilusra való törekvés nem akadályozza meg abban, hogy elbájoljon és meghasson bennünket az élet igaz rajzával, a jellemzés finom müvészetével. A Királyszinház válogatott közönsége Silvaint lelkesen tapsolta és tömérdekszer hivta ki minden felvonás után. Tapsaiból a kiváló müvész társainak is juttatott, akik közül különösen madame Silvain emelkedett ki impozáns termetével és szebbnél-szebb párisi ruháival. *(á. e.)*

**** A Népszinházban** ma Boccaccio szerepében *Komáromy* Mariska lépett fel. Fiametta szerepét adta és a közönség szeretettel látta viszont azon a szinpadon, ahol ezelőtt kiváló sikerei voltak. Müvészi énekét és játékának elevenségét sok taps jutalmazta.

** **A Magyar Szinház** igazgatósága tagjai sorába szerződtette *Ráskai* Emmát, aki ennek a szinpadnak néhány évvel ezelőtt már kedvelt szinésznője volt.

** **Hangverseny.** *Loventz* Amália szopránénekesnő, *Gerisdael* Margit altista, *Courtois* György hőstenor és *Fournets* György basszista, a párisi opera tagjai, 24-én hangversenyt rendeznek Budapesten a Royal-szálló termében. A társaság énekprodukcióit *Roux* Emil zeneszerző látja el zenekisérettel. A müvészestét *Méry* Béla rendezi.

** **Népszinház.** *Duse* Eleonóra, a hires olasz tragika, a jövő hét hétfőjén lép föl a Népszinházban. Partnere ezuttal is Carlo *Rosaspira* lesz. — Vasárnap délután *Blaha* Lujza asszony eljátszsza Vachot *Tündérlak Magyarhonban* cimü népszinművének női főszerepét. — A Népszinház nyugdijintézete 14-én, pénteken délután négy órakor tarja meg ezidei közgyülését *Mérő* János elnöklete alatt. A nyugdijintézet most közrebocsátott jelentése a folyó ügyek sorában megemlékezik *Kléh* István, *Hüvös* József, *Heltai* Ferenc és *Ruszt* József ötezerkoronás alapitványáról is.

Végre egyedül!

— Bemutató előadás a Vigszinházban. —

Azoknak, akik szeretnek a morál cimén botránkozni, ma végre megint bő aratásuk volt a Vigszinházban. Kéroul és Barré *Végre egyedül!* cimü bohózatában kétségtelenül több a francia bors, mint az attikai só, de ez manapság olyan kedvelt füszer, hogy a puszta illata is, amely az előzetes kommünikékből kiáradt, zsufolásig telt házat hozott össze a premiérre. És a publikum zajos kedvvel mulatott. Hiába, egy frissen bontott ágy körül torlódó frivolitásokat, bármennyire csóválja is a fejét a prüdéria, őszinte vidámság és akaratlanul kibugygyanó kacagások nélkül végignézni nem lehet. Olyan mérvben harsogott a derültség a nézőtéren, hogy a csuszamlósságok inyencei gyakran pisszegtek, mert sok kedves szemtelenség belefulladt a hahotába.

Ha megvesztegető komolytalansága mellett is a szigoru puhatolódzás mikroszkópján keresztül néznők a dolgot, talán észre lehetne venni, hogy a szerzők a helyzetek összegubancolásában és természetesen békés elintézésében nem igen bánják, mi az enyém, mi a tiéd és mi az övé. Hanem hát ez igazán mellékes. Olyan az efféle bohózat, mint egy fess kokott: nem kérjük keresztlevelét, erkölcsi bizonyitványát sem — és mi türés-tagadás, nem idegenkedünk tőle.

Durasal Gaston és ujdonsült felesége soksok mulatságos akadályon buknak át, mig végre szerelmes megkönnyebbüléssel sóhajthatják egymásnak: végre egyedül! A fiatal pár a nászlakoma után Párisba megy és elhelyezkedik ott az örömapa jóvoltából egy pompás kis turbékoló-fészekben. De alig élvezik néhány percig a meghitt egyedülletet, beüt a szörnyü meglepetés. A lakást ugyanis egy Sidonie nevü szinésznő szobalánya adta bérbe, aki, mialatt urnője vidéken vendégszerepel, igy biztosit magának tekintélyes mellékjövedelmet. Ez még nem lenne baj. Csakhogy a szinésznő váratlanul betoppan és Durasal Gastonban az ő régi hü kedvesét üdvözli. Képzelhetni, mennyi kellemetlenség származik ebből a félnapos férjre. Szegény Gaston izzadságos erőfeszitéssel rejtegeti egymás elől feleségét és szeretőjét, amiben folytonosan zavarja apósának, anyósának és Sidonie egy másik barátjának okvetetlenkedése.

Egy általános letartóztatással tetéződik a gabalyodás. Igy aztán a harmadik fölvonás a rendőrszobában gombolyodik le. Mielőtt azonban a szétkülönbözött párok összeengesztelődnének, a szerzők még egy fényes ötletet sütnek el. Laverdet rendőrtisztviselő, aki szintén házasságtörés gyanuja alatt került a rendőrség kezébe, ott az őrszobában kapja meg rendőrbiztossá való kineveztetését. Rögtön át is veszi a vizsgálat vezetését és abba a kolosszális helyzetbe kerül, hogy biró és vádlott egy személyben. A rendkivül hálás bohózati fogás, *Hegedüs* pompás humorával gazdagitva, óriási nevetéseket mozgatott meg. Nem volt rossz gondolat egy fonográf megszólaltatása sem, habár nem tartozik a darab menetéhez.

Az előadás gyorsan gördült, ahogy kell. A fő női szerepet *Gazsi* Mariska játszotta a Vigszinház gárdájába illő játéktudással. Kitünő volt partnere, *Tapolczai* Dezső is, mig *Pécsi* Paula egy szerelmes asszonyka alakját tette bájossá. *Nikó* Lina, *Haraszthy* Hermin, *Szerémy, Vendrey, Tanay* és *Odry* kisebb szerepeket adtak igen jól.

(B—y.)

MÜVÉSZET

A grafika.

Budapest, október 13.

Az Országos Képtár grafikai kiállítása aktuálissá teszi, hogy a grafika fejlődéséről egy-két szó essék.

Fametszetbeli első grafikai adatunk a Lord Spencer könyvtárában őrzött, 1432-ből való s Szent Kristófot ábrázolja. Ez is, mint a többi kezdetleges mü, csak a külsőre fordit gondot, a belső forma érvényrejuttatásának kisérleteit csak egy félszázaddal későbbi müvekben látjuk. A fametszet grafikus vonala eleinte tehát csak körvonal, formázó vonal volt, amelyből később a rézmetszetnél az ugynevezett „ölelő vonal" kifejező stilusa keletkezett.

A rézmetszés technikája az olasz ötvösök mühelyéből kerül ki a XV. század közepe táján s már a kezdetén sikeres utánzóra talál a német *Schongauer*ben, akinek tanitványa, a hires *Dürer* aztán tökéletessé tette ezt a müvészetet. Bámulatos erő, szigoru biztosság hatja át a *Dürer* eszméinek minden részletét, nála a gondolat, a tartalom a lényeges, annak lerögzitésében hasitja vésőjével zseniális vonalait. A hollandi *Lucas van Leyden* méltó társa Dürernek. Ők ketten a rézmetszés virágkorát jelentik. Az utánuk következők csak hü másolásra törekszenek s igy a rézmetszés éltető, önálló eszmék hiányában a XVIII. században hanyatlott, hogy helyet adjon a már kolorisztikus rézkarcnak.

A rézkarc müvészi utja a XV. századbeli fegyverkovácsok mühelyéből indul ki, akik pajzsok diszitésénél alkalmazták a savval való etetést. Homályos fejlődési uton, de elég gyorsan müvészi magaslatra emelkedik ez a mesterség. *Van Dyk* nagy mester benne s később *Ruysdael* Jakab tájképekben is müremekeket hoz létre általa. A XVII. század hollandi müvészete emelte tökéletességre a rézkarcot. *Rembrandt*ban minden összpontosul: tartalom, érzés és tudás. Utána aztán szintén visszaesést látunk, ugy hogy csak a legujabb időkben lendült fel ismét ez az érdekes és értékes előadási formája a képiró müvészetnek.

És éppen most, amikor a kepiró-müvészetben mindinkább elhanyagolják a rajzot, — kétszeresen üdvös ez a reneszánsz. Tessék csak megnézni a rézmetszőt s a rézkarcolót! Különösen a rézmetszőt. Mily biztosan rajzol! Metszetteinek vonala nyugodt, világos, tudatosan kombinált, geometrikusan logikus. Hideg és nehézkes ugyan ez a vonal a mai kornak, inkább gondolatvilágunkat, mint érzésünket vagy fantáziánkat érdekli, de a rajztechnikát legjobban általa lehet elsajátitani, mert már az anyag fizikai megmunkálása megköveteli a föltétlen biztosságot. A karc vonalát azonban már semmi sem akadályozza. Tele van az azért mozgással és élettel, változik és játszik, szétbomlik és ismét egyesül, majd ezt, majd azt jelzi. Éppen e szabálytalanság az, amely a karc vonalát oly kifejezővé teszi. Nem gépies eszköz a karc a mai grafikában, hanem tökéletes müvészi előadási forma. A fehér (a papiros) és fekete (a festék) elemmel szinte kész festményt ad. Oly ügyesen ki lehet hozni vele minden világitást. A *Rembrandt* karcaiban például oly fényesen vibrál a fény, akár a mester vásznain.

Az angol s az amerikai müvészek a legnagyobb hivei a grafikának. Páréviizedes fejlődés után egy *Legros*juk s egy *Gibbson*juk, egy *Whistler*jük van. Pedig Angliában még a XVII. században sincs nemzeti müvészet. Francia termékekkel táplálkozik az egész ország. Amerika meg éppen nem jöhet e téren szóba.

Ma már, hiába, a müvészetben is az ujvilágé a jövő, mert a vén Európa a saját zsirjában fuldoklik. Experimentál, ujat akar, de nem tudja, mit. Egyedül az angolok tartják magukat. A franciák az uj irány keresésében nem találnak ki a labirinthusból, az olaszoknál a régi és uj irány erős harcot viv, a svédek és norvégek egyszerü naivságukkal akarnak sikerhez jutni. Szóval forrongást látunk a festék világában. E tekintetben az amerikai müvészet jóleső nyugvópont, ahol egy kissé lehül izzó homlokunk. Egyszerüek, keresetlenek ezek a mesterek, mindig olyat akarnak, ami lelkükben már megérett, tárgyukat saját erejükből szabják.

Az Országos Képtár mult évi grafikai kiállitását összehasonlitva a mostani amerikai s angol grafikával, amelyek akkor kimaradtak a kiállitásból, bizonyos, hogy ma az egész világon az angolok az elsők e müvészetben. Majdnem mindenik angol müvésznek van egy uj, saját karctechnikája. Az ugynevezett *vegyes kezelés ez*, amelynek segitségével mind szinesebb, mind müvészibb lesz a karc. *Herkomer* például a róla elnevezett *Herkomer-gravure*-rel dolgozik. A rézlapot krétapreparátummal vonja be s feketefestékes ecsettel fest rá. A képet gravure-munka utján állitja elő. *Whistler* is különös methodussal kezeli a karcot, *Bone* pedig a hideg tüvel való eljárásnak adja kiváló példáját. Kiállitott tiz müve finom, levegős és könnyed. *Burridge* a karcnak s a fametszettnek különös vegyitésével dolgozik.

Három termet töltenek meg a kiállitott képek. Tizenegy amerikai mester s négyszer annyi angol van képviselve. A nagy angol mesterek közül az első teremben mindjárt feltünik *Cameron Waterlooi hidja* s *Mühelye*. *Crawford Burgonyaszedésé*ben még a napsugár is meg van rögzitve, *Finnie* két hangulatos mezzotinto-tájképet mutat be. *Hole* egy karcán, amely egy Thomson festményt ábrázol, a festmény minden szinárnyalatát megkapjuk, *Leetől* metszetteket látunk, mig *Legros* nyolc karccal gyarapitja a kiállitást. *Nicholson* szines fametszettei karrikatura-izüek, *Shannon* müveiből több könyomatot látunk, amelyek között Legros arcképe a legkiválóbb. *Strang*nak van a legszebb mezzotintója a kiállitáson, *Whistler* pedig ötletességével, rajzának bámulatos közvetlenségével bilincseli le a nézőt.

Papp Viktor.

IRODALOM

○ **Egy amerikai világkiállitás körül.** Ilyen cim alatt *Gelléri* Mór, az Országos Iparegyesület elnöke legközelebb könyvet ad ki amerikai tanulmányutján szerzett benyomásairól. A huszonöt ivre terjedő munka főbb fejezetei: A St. louisi világkiállitás, Amerika közgazdasági ereje. Pillanatnyi fölvételek az amerikai társadalmi élet köréből stb. A könyv előfizetési ára 5 korona, amely összeg a szerző cimére (Uj-utca 4. szám) küldendő.

○ **A nyilvános oktatás Magyarországon.** Tartalmas és kiváló becsü könyvet adott ki *Szőllősi* Jenő fővárosi polgáriiskolai tanár. A német nyelvü munkának az a hivatása, hogy a külföldnek hü képet adjon a magyar tanügy jelen állásáról. Ennek a célnak a szolgálatában a szerző tüzetesen ismerteti különösen a népoktatásunkat, de kiterjed a figyelme a közép- és szakiskolákra is. A nagy anyagot helyesen csoportositja és az áttekintést könnyed, eleven előadása is megkönnyiti. A magyar tanügy jeleseiről is megemlékezik és ezek sorában melegen méltatja *Bárczy* Istvánt, akiről a szerző egyébként külön cikket is irt egy elökelő német pedagógiai folyóiratban. A könyv teljes cime: Das öffentliche Unterrichtswesen Ungarns in der Gegenwart. Kapható 5 koronáért minden könyvkereskedésben.

○ **A pulzus egy uj jelensége.** A minapi boroszlói orvos-kongresszuson egy magyar orvos, dr. *Tuszkai* Ödön budapest—marienbadi nőorvos is tartott figyelemreméltó előadást. Hosszu évi megfigyelés után egy nagyfontosságu uj pulzusjelenséget észlelt az áldott állapotban lévő szivbajos nőknél. Normális körülmények között ugyanis a pulzus ütése számra és ritmusra változó. Ez a „labilitás" azonban az emlitett rendkivüli állapotban eltünik, ami a szivhus megkövéredésének jele. De mihelyt a szivhus beteges kitágulása következik be, ennek következtében a labilitás fokozott mértékben tér ismét vissza. A nőorvos tehát a labilitás e visszatérésében fontos jelentőséget kap a nő további sorsára. Ha az orvos e pulzusjelenséget a vérnyomásméretekkel kombinálja, akkor a sziv részéről beálló sok sulyos komplikációt korán felismerhet.

SPORT

⁂ **Atléták a miniszternél.** A *Magyar Olympiai Bizottság* küldöttsége tisztelgett ma gróf *Széchenyi* Imre elnök vezetése alatt *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszternél és köszönetet mondott támogatásáért, amelylyel lehetővé tette, hogy a magyar atléták résztvehettek az amerikai versenyeken. Az Amerikából visszatért atléták tiszteletére holnap este nyolc órakor a Klivényi-féle vendéglőben társasvacsorát rendeznek.

Nyilttér.

Legelegánsabb uri ruhákat
legdivatosabb kiállitásban, valamint előnyös ruhabérletet ajánl
TILLER MÓR és TÁSRA
cs. és kir. udvari szállitó
Budapest, IV. kerület Váczi-utca 35. szám.

A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek használják a
ROHITSI „Styria"-forrást
idült gége- és légcsőhurutnál.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Rágalmazó ügyvéd.** Dr. *Pick* Mór szilentizált rétsági ügyvéd még a szilentizáltatása előtt butorokat vásárolt hitelbe *Fuchs* Bódog butorkereskedőtől. A butorkereskedő a pénzét követelte, mire Pick bosszuból csalás, sikkasztás, okirathamisitás és zugirászat miatt feljelentette Fuchsot. Közel két évig folyt a vizsgálat, végül pedig megszüntették az eljárást, mert kiderült, hogy a feljelentés alaptalan volt. A meghurcolt kereskedő erre rágalmazás miatt emelt panaszt Pick elen, aki a mai tárgyaláson is fönntartotta vádjait és azt állitotta, hogy a biróság nem szerezte be a bizonyitékokat. A biróság hatóság előtti rágalmazás vétségeért *öten* korona pénzbüntetésre itélte Pick Mórt. Az itélet ellen mindkét fél felebbezést jelentett be.

§§ **Rablás a vásáron.** Boda levélhordó rablója, akit épp a napokban itélt el a budapesti törvényszék a József-köruti rablásért, ma a Kuriát foglalkoztatta egy másik bünügyével. *Csontos* Mihály ugyanis egy elzüllött kosárfonóval, *Schubert* Jánossal a nagy-sallói országos vásáron megtámadta és fejszével fejbevágta *Bai* Imre földmivest, aki összerogyott s elájult az iszonyatos csapás sulya alatt. Ezt a helyzetet felhasználta a két gonosztevő és kirabolták Bait, azután megfutamodtak. Schubertet nemsokára elfogták, Csontos is megkerült, de csak akkor, amikor már a levélhordó megrablása miatt letartóztatták. Az aranyos-maróti esküdtbiróság Schubertet *nyolc*-, Csontost pedig *hetedfélévi fegyházra* itélte. Semmiségi panaszukat ma a Kuria harmadik büntetőtanácsa *visszautasitotta*.

§§ **Az örökség.** A szabadkai árvaszéknél volt letétben *Keszler* József szabadkai polgár fiainak öröksége. Keszler sokat fáradozott, hogy gyermekei megkapják a pénzüket, s miután utánajárása hiábavaló volt, beadványt intézett a belügyminisztériumhoz. Ebben elmondta, hogy *Pertich* Mihály szabadkai árvaszéki elnök hallatlan és botrányos módon kezeli az árvák pénzét s hamis referálásaival félrevezeti a közigazgatási bizottságot, amelynek ha eszébe jutna véletlenül vizsgálatot tartani, vége lenne a botrány aranykorának. A belügyminiszter vizsgálatot rendelt el, amelynek megtörténte után a szabadkai törvényszék a hatvanhároméves aggastyánt nyilvános rágalmazás miatt *egyhónapi fogházra* és hatvan korona pénzbüntetésre itélte. A szegedi tábla ezt a büntetést nyolc napra szállitotta le. A Kuria harmadik büntetőtanácsa ma a vádlott semmiségi panaszát visszautasitotta.

§§ **A péksztrájk epilógusa.** A péksegédek emlékezetes bérharcáról egy cikkben azt irta *Steiner* Samu korrektor és fogtechnikus, hogy az a munkaadók beleegyezésével folyt és hogy a pékek a segédekkel egyetértve, a közönség ellen intéztek támadást, a mozgalomból pedig *Tatár* Dénesnek, a péksegédek vezérének anyagi haszna van. Az elsőbiróság a minimális *tiz* korona pénzbüntetésre itélte Steinert, a királyi itélőtábla azonban teljesen bebizonyitottnak látta a cikkben foglalt állitásokat és *felmentette* Steinert a vád alól.

§§ **A szerető merénylete.** *Hári* Pál napszámos éveken át élt vadházasságban *Kostyál* Borbála napszámosnővel *Debreczen*ben. Az asszony a mult év októberében elhagyta a dologtalan, iszákos embert és feljött Budapestre. Hári utána jött, de az asszony nem akart tovább élni vele. Ez év május 25-én az elkese-

redett férfi revolverrel hatszor rálőtt az asszonyra és a mellén és hátán sulyosan megsebesitette. A mai tárgyaláson *sulyos testi sértés* vétségében mondta ki Hárit az esküdtbiróság és *tizhavi fogházra* itélte. Ugy az ügyész, mint a vádlott semmiségi panaszt jelentett be.

Legujabb.

Az orosz-japán háboru.

Pétervár, október 13.

(Hivatalos.) *Stössel* tábornoknak a cárhoz e hó 7-ikéről intézett táviratai jelentik:

Miután a japánok az északi arcvonal ellen felállitott ágyuik számát szaporitották, az e hó 1-ére virradó éjjel mélyen fekvő utakon közeledni kezdtek a vár északkeleti részéhez. Előnyomulásukat azonban a *Gandurin* alezredes parancsnoksága alatt álló osztály sortüzei megállitották. Ezután a japánok támadásukat a szélsőjobbszárnyon a Siaogusan hegyről kiindulva a közvetlenül a tengerről fekvő Jelző-hegy ellen irányitották és ezt *megszállták*, miután *vadászainkat kiüzték állásaikból*. Október 1-én reggel azonban vártüzérségünk az emlitett hegyet tüz alá fogta és három század, melyek egyidejüleg a japánok elleni támadásra küldettek ki, *elüzte őket és visszafoglalta a hegyet*. A japánok nagy mértékben használnak fel robbanó anyagokat, zsákok és dobozok alakjában, melyek Bikford-féle gyujtózsinórral vannak ellátva. Ezeket meggyujtják és ezeket a bombákat azután kézi granátokként hajitják. Helyőrségünk ugyanezeket az eszközöket sikerrel alkalmazza. Fáradhatatlan hősünk, *Kondratenko* tábornok, mindig uj eszközöket talál fel, hogy az ellenséget érzékenyen sujtsa. A csapatok állandóan hősies magatartást tanusitanak. A sebesültek lelkesedéssel térnek vissza a harcolók soraiba. E hó 7-ikén a japánok a belső vár bombázására *uj ütegeket állitottak fel*, melyek közül az egyik 11 hüvelykes mozsarakból áll. A bombázás *napról-napra hevesebbé válik*. Ma az ellenség több zászlóalj erősbitést kapott. Az időjárás kezd hideg lenni. A csapatok szelleme kitünő. A parancsnokoktól kezdve az utolsó katonáig mindenkit harcvágy tölt el.

Pétervár, október 13.

Kuropatkin tábornok táviratozza a *cárnak* 13-ikáról:

A 12-ikére virradó éjjel a rákövetkező és a mai napon a mandsuriai hadseregnek heves harcokat kellett kiállania. A japánok jelentékeny haderőket összpontositottak centrumunk és jobbszárnyunk ellen. Ránknézve első sorban arról volt szó, hogy főállásaink elővédjét megtartsuk állásaiban. A jobbszárnyon az elővéd megtartotta állásait és csak az éj beálltával *vonult vissza* parancsomra a főállás felé. A centrumban lévő csapatok elővédje is délután 2 óra felé *kényszeritettett*, hogy a *főseregre vonuljon vissza*. A hozzánk érkezett jelentések és saját tapasztalataim szerint a harc igen elkeseredett volt. Az ellenség számos támadását *visszavertük* és magunk is ismételten támadtunk. Éjjel csapataink a jobbszárnyon egy *elkeseredett szuronyharccal visszafoglaltak* egy előző nap elveszett falut. A balszárnyon szintén véres harc fejlődött ki egy szoros birtokáért. Katonáink majdnem hozzáférhetetlen sziklákat másztak meg és lépésről-lépésre közeledtek az ellenséghez. E harc eredményéről még nem kaptam jelentést. — Ugyancsak a balszárny csapatai ma egy másik, *nagy veszteségekkel járó harcba* voltak keveredve. Parancsot adtam ki, hogy holnap teljes erővel folytassák az általunk megszállva tartott állások védelmét.

TÁVIRATOK

Csehek és németek.

Prága, október 13. Ma délután az országnagynál az összes klubok elnökei a nagynémet, a cseh agráriusok és a cseh független néppártiak kivételével értekezletet tartottak a tartománygyülés munkaképessége ügyében. Az egyes pártok képviselői kifejtették álláspontjukat. A csehek nevében *Pacak* nyilatkozatot olvasott fel, amelyben hangsulyozzák, hogy a cseh királyságban fennálló viszonyokat nem lehet összekapcsolni a reichsrathi viszonyokkal és utalnak arra, hogy ők a Reichsrathban az inségjavaslatokat, bármelyik országról és nemzetiségről volt szó, sohasem politikai, hanem mindenkor csak gazdasági és humánus szempontból itélték meg. Ezért sajnálattal veszik tudomásul a németek 11-iki visszautasító nyilatkozatát és rájuk háritják a felelősséget az obstrukcióért. A német haladópárt nevében *Eppinger* kijelentette, hogy tekintettel erre a nyilatkozatra, a tartománygyülés munkaképességének feltétele nincs megadva. Miután még az alkotmányhü nagybirtokosság nevében *Rohan* herceg és a konzervativ nagybirtokosság nevében gróf *Bukwoy* tettek nyilatkozatokat, amelyekben az obstrukciót már a gazdalakosság érdekében is kárhoztatják és annak következményeitől óvtak, az ülés végén *Lobkowitz* herceg országnagy sajnálkozását fejezte ki, hogy az a kisérlete, hogy a tartománygyülést munkaképessé tegye, ez idő szerint meghiusult és kijelentette, hogy a tartománygyülés legközelebbi ülésén ebből *le fogja vonni a kellő konzekvenciákat*.

Péter király utazása.

Belgrád, október 13. A szerb király szófiai látogatása elmarad. Péter királyt módfelett bántják a bolgár lapoknak Szerbiát támadó cikkei s ehhez járul az is, hogy az utóbbi időben a bolgár bandák Macedóniában ismét kegyetlenségeket követtek el a szerb népen. Ez inditotta arra Péter királyt, hogy lemondjon tervezett szófiai látogatásáról.

A lippei trónviszály.

Lage, október 13. Az országgyülés mai ülésén közölte Schemmel képviselő mint előadó, hogy az államkormány az 1879-iki javaslathoz szilárdul ragaszkodik, annak minden változtatását elutasitja és tiszta igent vagy nemet követel. A bizottság még egy kompromisszum-inditványt tett, a midőn a régens törvény illető szakaszának következő szövegezését inditványozta: Ha Sándor herceg két éven belül elhal (eddig egy év volt) a törvény elintézése után és addig birói elintézés nem történik, akkor megszünik a régenség és az 1895. április 24-iki régens-törvény 3. szakaszában emlitett eljárás következik be. Az országgyülés 10 szavazattal 7 ellenében elvetette a Lipót lippebiesterfeldi gróf régensségének időtartamára vonatkozó javaslatot. Erre az országgyülést a régens rendeletére elnapolták.

Közgazdasági táviratok.

Béos, október 13. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *buza*, tiszavidéki 10.75—11.20 K. *Rozs* 7.85—8.05 K. *Árpa* 8.80—9.50 K., *Tengeri* 7.70—7.90 K. *Cinquantin* 8.20—8.60 K. *Zab* 7.15—7.70 K., válogatott 8.— K.

Béos, október 13. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) *A délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 668.50. Magyar hitelrészvény 778.—. Bécsi bankegyesület 282.—. Union-bank 550.—. Länderbank 538.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 648.—. Déli vasut 86.—. Elbavölgyi vasut 421.50. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 348.50. Rimamurányi vasmü 527.—. Alpesi bányarészvény 483.—. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.85. Osztrák koronajáradék 97.80. Lombard —.—. Török sorsjegyek 132.50. Német birodalmi márka 117.58—117.55. Napoleon d'or —.—.

Berlin, okt. 13. *(Esti forgalom.)* 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 210.—. Osztrák-magyar államvasut 138.75. Déli vasut 17.50. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buhstiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.10. (Ultimo.) Lombard —.—.

New-York, okt. 13. *(Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot:* New-Yorkban helyben 10.40 (10.55). Okt.-re 9.88 (10.03). Jan.-ra 10.04 (10.20). New-Orleansban helyben 9.15/16 (10.1/8). — *Petróleum:* Stand white New-Yorkban 7.95 (7.95). Stand white Philadelphiában 7.90 (7.90). Raffined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.56 (1.56). — *Zsir:* Western steam 7.85 (7.80). Rohe és Brothers 8.— (8.10). *Tengeri* irányzata állandó. — Okt.-re —.— (—.—). — Dec.-re 56.1/8 (56.1/2). — Máj.-ra 51.3/8 (52.—). — *Buza* irányzata állandó. — Piros őszi helyben 116.1/2 (116.5/8). Okt.-re —.— (—.—). Dec.-re 114.1/2 (112.3/4). — Máj.-ra 111.5/8 (112.3/8). — Juliusra —.— (—.—). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz 8.3/8 (8.3/8). Okt.-re 6.45 (6.55). Jan.-ra 6.75 (6.80). *Liszt:* Spring Wheat clears 4.— (4,—). — *Cukor:* 3.3/4—.——.— (3.3/4). — *Ón:* 28.37—28.55 (28.——28.50). — *Réz:* 13.——13.25 (13.——13,25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, október 13. *(Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza* irányzata állandó. Okt.-re 109.— (108.3/4). Dec. 110.3/8 (110.3/8). — *Tengeri* irányzata állandó. — Okt.-re 51.1/4 (51.3/4). — *Zsir:* Okt.-re 7.27 (7.22). jan.-ra 7.27 (7.22). — *Szalonna* short clear 8.37 (8.37). — *Sertéshus:* Jan.-ra 10.95 (11.95). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 13. —

Kinevezések. A belügyminisztérium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök Mennyey István és dr. Novák Sándor titkári cimmel és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkárokat, továbbá dr. Samassa Adolf segédtitkárt miniszteri titkárokká, dr. Soltész István, Répászky Béla és Szabó Oreszt miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, Szalay Frigyes Bács-Bodrog vármegyei főispáni titkárt, Psik Andor és dr. Szent-Györgyi Ernő miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká; — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Minkó Istvánt, a siketnémák egri intézete vezetőjét, továbbá Lovács Józsefet, a vakok budapesti, Paull Istvánt, a siketnémák kolozsvári, Szotfrid Józsefet és Valek János a siketnémák váczi és Váradi Zsigmondot a képezhető hülyék budapesti intézeténél alkalmazott gyógypedagógiai tanitókat a IX. fizetési osztály, Schnellbach Ferencet és Horváth Pált a siketnémák kolozsvári, Markovics Árpádot, Kegler Ferencet és Kondra Mihályt a siketnémák váczi, Kabán Józsefet a siketnémák kolozsvári, Deschenszky Ferencet, Szabady Gézát és Medgyesi Jánost a siketnémák budapesti, Szabados Ödönt a siketnémák szegedi, Ehling Jakabot a siketnémák aradi iskolájánál müködő gyógypedagógiai tanitókat, végül Halenkovits Fannit, a képezhető hülyék állami intézeténél müködő rendes tanitónőt a X-dik fizetési osztály 3-dik fokozatába, Rusz György okleveles tanitót a stájerlaki állami elemi népiskolához rendes tanitóvá; — a m. kir. pénzügyminiszter Raffaj Dániel székely-keresztúri és Kormos Lajos szatmári adótiszteket a titeli, illetve a szilágycsehi adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrökké; — a kereskedelmi m. kir. miniszter Szabados Pál m. kir. koronaőrségi őrmestert a m. kir. postatakarékpénztárhoz kezelőtisztté; — a kolozsvári kir. itélőtábla elnöke Dezső Zsigmond nagyenyedi lakos végzett joghallgatót a kolozsvári kir. itélőtábla kerületébe dijtalan joggyakornokká; — a szegedi kir. itélőtábla elnökét, dr. Majunke Ernő ügyvédjelölt kassai lakost a vezetése alatt álló kir. itélőtábla kerületébe dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

Megerősités. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Illyés Gizella beszterczei állami polgári leányiskolai igazgató tanitónőt igazgatói minőségében megerősitette.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Mikler Sándor biharmegyei kir. segédtanfelügyelőt jelenlegi minőségében Budapest székesfőváros kir. tanfelügyelőségéhez, Bárány Árpád Temesvármegyei kir. tanfelügyelőt jelenlegi minőségében Biharvármegyébe, — a m. kir. igazságügyminiszter dr. Bárdió György sümegi kir. közjegyzőt Kaposvárra, Faál Andor tiszalöki királyi járásbirósági irnokot a debreczeni kir. itélőtáblához helyezte át.

Pályázatok. A budapesti m. kir. pénzügyigazgatóságnál több pénzügyőri fővigyázói állásra december hó végéig, — a margittai adóhivatalnál adótiszti állásra 14 nap alatt, — a nagyenyedi pénzügyigazgatósági számvevőségnél számtiszti állásra 14 nap alatt, — a kassai törvényszéknél aljegyzői állásra két hét alatt, — a zilahi adóhivatalnál dijtalan gyakornoki állásra 14 nap alatt, — az ujvidéki törvényszéknél irnoki állásra négy hét alatt, — a kecskeméti adóhivatalnál adóellenőri, esetleg adótiszti állásra két hét alatt, — a nagyszentmiklósi adóhivatalnál harmadosztályu hivatalszolgai állásra 4 hét alatt, — a törökkanizsai járásbiróságnál harmadosztályu hivatalszolgai állásra 4 hét alatt, — az ipolysági törvényszéknél irnoki állásra 4 hét alatt adandók be a kérvények.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irta: Mrs. EVANS WILSON.

(18)

KILENCEDIK FEJEZET.

Kilencet ütött az óra, amikor Cézár ugatásából szegény Regina megtudta, hogy a segitség közeledik. Rögtön azután, hogy Mr. Lindsay magára hagyta, a lámpás egyre homályosabb lett s végül egészen elaludt. Csak olykor-olykor villant át a sötétségen az elektromos battériák cikkázása, amelyek északkelet felé gördülnek.

Cézár Regina mellett ült, orrát a lány karjához dörzsölte, hogy mutassa neki, milyen hűségesen vigyáz rá. S még akkor sem igyekezett kiszabadulni a kis kezecskéből, amely erősen fogta, mikor Ernő hangját meghallotta.

— Hol van a lámpás? — kérdezte Ernő, miközben az ablakon átkuszott.

— Elaludt. Rám tudsz találni vagy oda próbáljak menni hozzád?

— Maradj veszteg, Regina. Ézsau, jöjj fel a lajtorján és világits.

Néhány másodperc mulva már be is hatolt a szurokfáklya rőt fénye és megvilágitotta a harangozó és Mr. Lindsay aggodalmas arcát, aki oszloptól-oszlophoz tapogatódzva ment.

Regina aggodalma egyszerre eltünt, amikor meglátta és közelében ugy érezte magát, hogy a szeretet és oltalom jóleső levegője veszi körül.

— Hogy érzed magadat, Regina?

— Nagyon fáj a fejem, de ha a karodra támaszkodom, majd megleszek valahogy.

— Gondolod, szegény kis megbénult madárkám?

Óvatosan fölemelte és minden nagyobb megerőltetés nélkül az ablakhoz vitte.

— Tartsd erősen a létrát, Ézsau, és mászszál be hátrafelé. Ha egy fokot eltévesztenék, akkor segits. Előre, Cézár!

Ernő letette terhét a széles ablakpárkányra, kiszállott, ráhágott a lajtorjára és a leánykát a karjára vette.

— Fogódzkodj bele erősen a nyakamba, Regina és hunyd le a szemedet.

Lassan, óvatosan szállt le, végre lent volt a földön és nagyot lélekzett.

— Ézsau, hadd vigye a kutya a fáklyát, de egy, hogy a szél oldalvást fujja el a lángot. — Tartsd, Cézár, tartsd; ugy, derék legény vagy.

Mr. Lindsay rátette Reginát egy hordozó ágyra és a harangozó segitségével tovább vitte.

— Na, Cézár, előre, te meg drágám, képzeld, hogy valami indus hercegnő vagy, és selymes palankinban visznek, hiszen körülbelül ilyen annak is az ingása. Majd meglátod, ha Oude-ba jösz egyszer és meglátogatod Szahib Lindsay doktort.

Ó, mennyire fájdalmasan emlékeztették őt ezek a szavak a közeledő válásra.

— Csak nem mégy el ma éjjel, a borzasztó vihar után? — kérdezte reszkető hangon.

— Mennem kell. Ha lehetne, bizonyára itt maradnék néhány napig.

Ott állottak már a parókia kertjének rácsa előtt. Cézár lehullajtotta a fáklyát és erősen dörzsölte az orrát.

— Szegény Cézár; megégetett, ugy-e; bravó fiam!

— Te vagy az, Ernő — kérdezte valaki a házból.

— Igen, anyám.

— Megtaláltad?

— Itt hozom.

— Csak nem holtan?

— Nem, hála istennek.

— Ne gondolj arra, hogy ámits. Istenem! Mit hozol azon a Szent Mihály lován?

— Kificamodott a lábam — felelte Regina, hogy véget vessen Mrs. Lindsay aggodalmának. — Nem tudok járni s Ernő olyan jó, haza hozott.

— Megvan? — kiáltotta Hannah és kisietett a gazdájával. — Irgalmas isten, halottat hoznak! — jajdult fel, amikor a homályban a csoportot megpillantotta.

— Nem halt meg, Hannah — nyugtatta meg Ernő. — Légy okos és hozzál gyertyát.

Reginát letették a szobában a pamlagra, Mrs. Lindsay ellenőrizte, hogyan kezelik Regina erősen megdagadt lábát.

Amint Hannah ott térdelt a földön és Regina lábát tartotta, amelyet arnicába mártott kötelékekkel csavartak körül, azt kérdezte, hol volt Regina, hogy a vihar ugy meglepte.

— A templomban.

— De hiszen én alig a vihar kitörése előtt ott voltam a temetőben és senkit sem láttam.

Regina érti, miért pislog ugy Hannah szeme és miért néz olyan fürkészően.

— A kóruson voltam s ugy sérült meg a lábam, hogy leestem a lépcsőn.

— Látott engem, kedves kisasszony?

Öreg ujjai önkéntelenül is szorosabbra fonódtak a beteg lábon.

— Láttalak és hazajöttem volna veled, ha sejtem, hogy a vihar olyan közel van.

Regina nagyon sajnálta Hannaht nyilvánvaló rémületéért és örült, hogy Hargrove doktor más fordulatot adott a beszélgetésnek.

— Nagyon sajnálom, hogy nem kisérhetlek el, Ernő, de ebben a pillanatban, hogy a vihar annyi kárt csinált, kötelességem, hogy hiveim mellett legyek.

— Tudom, kedves bácsi, értem és tiszteletben tartom okaidat, bármennyire fáj is, hogy kedves társaságodat már most kell elvesztenem. Reginát sem lehet különben magára hagyni.

— Ó, velem ne gondoljon, Hargrove doktor — szólalt meg Regina. — Menjen el csak vele és maradjon mellette, ameddig csak lehet. Hannah majd ápol.

— Amikor a kötelesség parancsol, ott a vágyaknak el kell némulniok, gyermekem. Else, itt az ideje, hogy készülj.

A könyvtárba ment, Mrs. Lindsay öltözködéshez látott. Ernő letérdelt Regina ágya előtt és megfogta a kezét.

— Beszélni akartam veled ma délután és nem tudtalak megtalálni. Alig maradt hát időm arra, hogy elbucsuzzam tőled. Hogy milyen nehéz nekem itthagynom az én kis barátnőmet, azt tán nem is sejted majd soha.

— Miért mégy? Miért nem maradsz nálunk?

— A kocka el van vetve, a kötelesség szólit, elfelejted-e Ernő barátodat?

— Hát lehetséges ez? Hát ha veled mehetnék!

A fiatalember szeme fellángolt.

— Rá tudnád te erre szánni magadat? Eltudnál-e mindenkit hagyni én érettem?

— Mindenkit, csak az anyámat nem, utána te következel rögtön — zokogott a leányka.

— Még gyermek vagy, Regina, de nemsokára nemes, nagylelkü hajadon lesz belőled, akkor aztán ujra jövök, ha isten ugy akarja. Addig őrizzen meg téged és vezessen át minden megpróbáltatáson, amely még talán rád vár. Őrizd meg számomra szivedben azt a helyet az anyád mellett, fehér galambom, az én szivem hozzád van kötve elválaszthatatlanul.

Odavonta a leányka fejét a vállához és Regina ujra hallotta áhitatos fohászkodását.

Mrs. Lindsay jött most be a bátyjával, de egyikük sem hallotta a fiatal lelkek bucsuzkodását.

Ernő megfogta Regina állát és hosszasan nézett lelkes arcába.

— Gondoskodjál róla, bácsi, őrizd meg számomra tisztán, érintetlenül a világtól — esdekelt Ernő remegő hangon. — És most élj boldogul, fehér galambkám, az isten áldjon meg!

Megcsókolta homlokát és felállott, hogy menjen.

— Sajnálom, hogy igy kell téged itt hagynom, gyermekem, — mondotta Mrs. Lindsay és sirva hajlik a leánykára — de most olyan drága minden pillanatom, amit Ernővel tölthetek . . .

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Értekezlet a tengerentuli kivitelről. A magyar kir. kereskedelmi muzeum könyvtártermében ma este a tengerentuli kivitel tárgyában értekezlet volt. Az értekezletet dr. *Kovács* Gyula a kereskedelmi muzem aligazgatója nyitotta meg s ezután *Pintér* Lajos, aki a kereskedelmi miniszter támogatásával Hamburgban telepedett le, a hamburgi piacon tett tapasztalatait adta elő és ismertette az ottani viszonyokat. Ezután Parlagi Ferenc a cirokkivitelről szólott. Dr. *Goldberger* Lajos kiemelte, hogy pamutáruink kivitelét a gyapot drágasága nehezíti, noha a kormány e tekintetben mindent megtett, amit tehetett. Ezután a debreczeni kefegyár képviselője a kefekivitelről szólt. Ezután még többen a likőr, konzerv, fayence-áruk, sodronyszövetek stb. kiviteléről szóltak.

Magyar kertészet. Ilyen cimü könyvet ad ki legközelebb *Csávolszky* Mihály mükertész. A könyv, amelynek célja a magyar kertészet elméletének összefoglalása, e hó folyamán jelenik meg; ára 2 korona.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 51.50 korona pénzben, 52.50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált készáru 54.— korona pénzben, 54.40 korona áruban.

Vásárcsarnok. (*Vámos és Bruszt* jelentése.) A időjárás hüvösebbre fordultával az élelmiszerpiac irányzata is szilárdabb lett. Áru kielégitő mennyiségben érkezett, és jó árakon azonnali elhelyezésre talált. Részleteiben a következőképpen alakult az üzlet: *Husfélék*: Vidéki marhahus eleje 60—70, hátulja 70—90 koronát jegyzett 100 kilónként minőség szerint. — Ölött borjukban szilárd az üzlet és ma hosszan sulylevonás nélkül 90—106 fillérrel voltak a forgalomban kilonként minőség szerint. Lehuzott sertéshus 100—110 fillér kilónként. Sertések szalonnával 100—116 fillér kilonként. Szépen tisztán kezelt szopós malacok kilója 120—140 fillér. — *Vadfélék*: Szarvas 50—56, dámvad 60—64 fillér kilónként, őz 120—130, vaddisznó 70—90, fillér kiloja. Nagy nyulak darabja 2.20—2.40, fogoly párja 2.——2.20, fácán párja 5.——5.60 korona. — *Tojásban*: csendes az üzlet és ma I-ső rendü friss telt áru 80—84 koronát jegyzett eredeti ládánként minőség szerint. — *Tejtermékek*: I. szövetkezeti teavaj 170—210, jó friss főzővaj 140—150 fillér, friss tehénturó 10—12 fillért jegyzett kilonkint minőség szerint. — *Vágott baromfi*: I. rendü szépen tisztán kezelt hizott ludak 108—116, II. rendü 100—108 fillér volt kilónként. — *Gyümölcsfélék*: Száraz szőlő jó árakon keresett, ma chassellas 40—48, passatutti 50—60, muskatály 48—56 fillért jegyzett kilónként. Rétesalma 14—18, törökbálinti I. rendü 20—28, II. rendü 16—20, sóvári 10—16, pogácsa 16—22, pármen 16—20, arany ranett I. rendü 26—30, II. rendü 16—20, piros ranett I. rendü 20—28, II. rendü 16—20 fillér kilonként minőség szerint. Muskotálykörte 24—36, császárkörte 28—40, vajkörte I. rendü 40—50, II. rendü 16—24 fillér kilónként. Dió kilója minőség szerint 28—40 fillér. — *Burgonya*: fejlett egészséges válogatott rózsa 7.——8.—, fehér 5.20—6.20, sárga 8.50—9.— koronát jegyzett métermázsánként vaggontételben.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudositása.) Felhajtás. Vágómarhák: Magyar ökör 326 darab, magyar tehén 320 darab, szerbiai ökör 1921 darab, szerbiai tehén 89 darab, növendékmarha 39 darab, bivaly 70 darab, bika 241 darab, összesen 3006 darab és — darab a hét folyamán a vesztegvásáron. — Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör — darab, fejőstehén 223 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üszö — darab. Eladási árak ezen tudositás zártáig vágómarhákért: Magyar hizott ökör legjobb minőségü 70.— K.-tól 75.— K.-ig, kivételesen 82.— K.-ig, — kilónként élő sulyban, középminőség 62.— K.-tól 68.— K.-ig, silányabb minőség 54.— K.-tól 61.— K.-ig. Magyar parasztmarha jobb minőségü 56.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, silányabb minőségü 44.— K.-tól 54.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségü 72.— K.-tól 80.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, középminőségü 58.— K.-tól 70.— K.-ig, silányabb minőségü 48.— K.-tól 56-ig. Szerb és boszniai ökör, legjobb minőségü 50.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen 69.— K.-ig, silányabb minőségü 42.— K.-tól 48.— K.-ig. Bika, jobb minőségü 54.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen 68.— K.-ig, silányabb minőségü 46.— K.-tól 52.— K.-ig. Bivaly 36.— K.-tól 48.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Magyar tehén 40.— K.-tól 60.— K.-ig, kivételesen 65.— K.-ig. Tarka te-

hén 44.— K.-tól 66.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Csontozni való marha 28.— K.-tól 40.— K.-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilogrammonkint, kiv. — K.-ig, —— K.-tól —.— K.-ig páronkint, középminőségü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilogrammonkint, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint, silányabb minőségü —.— K.-tól —.— K.ig 100 kilogrammonkint, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint. Hizlalni való ökör, fehér 100 kilogrammonkint —.— K.-tól —.— K.-ig. Fejőstehén, kerösztezett szines 180.— K.-tól 280.— K.-ig darabonkint, bonyhádi faj 220.— K.-tól 380.— K.-ig darabonkint, kivételesen —.— K.-tól —.— K.-ig, igás bivaly —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint. — Vágómarhából a felhajtás 2100 darabbal e héten csökkent, a forgalom-korlátozások miatt ausztriai vevők csak korlátolt számmal jelentek meg a vásáron. Az árak mindazonáltal gyenge és közepes minőségeknél 2 koronával, jobb minőségeknél, valamint bikáknál és bivalyoknál 3—4 koronával métermázsánként emelkedtek. Elsőreláthatólan a jövő hetivásáron a forgalmi korlátozások hatályon kivül helyeztetnek. — A fejőstehén-üzlet élénk volt.

Borjuvásár. 1904. évi október hó 13. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 770 drb, leölt borju — db. bécsi borju —— darab, növendékmarha 39 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések: Belföldi élő borju I. rendü 80—96 f.-ig. kivételes 100—104 fillér, II. rendü élő borjukért 64—78 f.-ig 1 kilónkint, leölt borju I. r. —— f.-ig, II. r. —— f.-tól —— f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 36—62 f.-ig. Növendékmarha —— f.-tól —— f.-ig. I. r. —— f.-ig, középminőségü —— f.-ig, alárendelt —— f.-ig 1 k.-kint. Bárány élő —.——.— K., leölt bárány ——.— korona, kivételesen —.— K.-ig páronkint. — (kilogrammonkint, levonás nélkül.) Az irányzat élénk volt, az árak változatlanok maradtak.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Október 13-án. Fölhajtás összege 584 db sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 49 darab sertés, 2 darab süldő, összesen 633 darab sertés, 2 darab süldő. Eladatott 583 darab sertés, 2 darab süldő. Eladatlan maradvány 50 darab sertés, — darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 94—95 K.-ig, II. rendü 280—350 kilogrammig —— fillérig, II. rendü selejtezett —— fillérig, kanló —— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 97—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 88—100 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 80—92 fillérig, süldő —— fillérig, malac —— fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül —— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig —— fillérig, süldő 80—— fillérig, malac 40 kilogrammig —— fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonkint, élősulyban értendők.

Bécsi szurómarhavásár. Október 13-án. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3757 darab borjut, 5008 darab élő sertést, 1800 levágott sertést, — darab élő juhot, 724 darab levágott juhot, 183 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju —— fill. elsőrendü 98—112 fill., kiv. —— fill., levágott borju 80—96 fill., legelsőrendü — fill., legeleje 116—124 fill., élő juh 38—50 fillér, elsőrendü —— fill., legelsőrendü —— fillér, kivételesen —— fill., zsirsertés —— fill., fiatal sertés —— fillér, kivételesen — fillér., levágott nehéz sertés 84——112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt —— fillér, zsirra hizlalt sertés —— fill., könnyü sertés —— fillér, elsőrendü süldő —— fillér, levágott juh 56—90 fillér, bosnyák silányabb sertések —— fillér, kilogrammonként. Bárány 10—25 K., kivételesen —— korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, október 13.

Jó kinálat és élénk vételkedv mellett készbuzában kellemes volt a hangulat s a forgalomba került 40.000 métermázsa 5 fillérrel drágább árakon kelt el. — Rozs 5 fillérrel drágább, zab és tengeri csendes.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 82 k. 10 K. 75 f., 100 mm. 82 k. 10 K. 50 f. felső, 500 mm. 81 k. 10 K. 75 f., 400 mm. 81 k. 10 K. 75 f., 500 mm. 81 k. 10 K. 72½ f., 100 mm. 81 k. 10 K. 70 f., 200 mm. 80·8 k. 10 K. 70 f., 300 mm. 80·5 k. 10 K. 70 f., 850 mm. 80·5 k. 10 K. 60 f., 400 mm. 80 k. 10 K. 65 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 65 f. felső, 100 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 1000 mm. 80 k. 10 K. 65 f., 400 mm. 80 k. 10 K. 55 f. felső, 500 mm. 80 10 K. 65 f., 500 mm. 80 k. 10 K. 65 f., 1000 mm. 80 k. 10 K. 62½ f., 250 mm. 80 k. 10 K. 47½ f. felső, 500 mm. 80 k. 10 K. 55 f. felső, 200 mm. 80 k. 10 K. 70 f., 250 mm. 81 k. 10 K. 70 f., 200 mm. 80·8 k. 10 K. 45 f. felső, 100 mm. 79 k. 10 K. 45 f., 1500 mm. 79 k. 10 K. 50 f. felső, 200 mm. 79 k. 10 K. 45 f., 400 mm. 79 k. 10 K. 50 f. üszkös, 100 79 k. 9 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 10 K. 47½ f., 200 mm. 79 k. 10 K. 42½ f., 100 mm. 80 k. 10 K. 47½ f. Budára.

Fehérmegyei: 500 mm. 79 k. 10 K. 50 f., 300 mm. 78 k. 10 K. 15 f., 1450 mm. 77 k. 10 K. 40 f., 100 mm. 77 k. 10 K. 30 f.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79 k. 9 K. 05 f. üszkös, ab Vácz.

Pestmegyevidéki: 500 mm. 80 k. 10 K. 57½ f., 500 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 50 f., 1000 mm. 79·5 k. 10 K. 55 f., 100 mm. 77·5 k. 10 K. 30 f.

Padai: 3700 mm. 77 k. 10 K. 50 f.

B.-Szt.-Györgyi: 4000 mm. 78·8 k. 10 K. 50 f.

T.-Becsei: 4000 mm. 77·8 k, 10 K. 50 f.

Ó-Kanizsai: 2000 mm. 76·5 k. 10 K. 35 f.

D.-Bácskai: 1000 mm. 76 k. 10 K. 30 f.

Becskereki: 3800 mm, 77·8 k, 10 K. 25 f.

Romániai: 3000 mm. 77·5 k. 10 K. 10 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 1000 mm. 7 K. 70 f. három hónapra, 100 mm. 7 K. 60 f., 100 mm. 7 K. 57½ f. paritásra.

Árpa: 150 mm. 7 K. 60 f.

Zab: 200 mm. 6 K. 92½ f.

Tengeri: 200 mm. 7 K. 40 f., 100 mm. 7 K. 40 f., 100 mm. 7 K. 40 f., 200 mm. 7 K. 35 f., 5000 mm. (lófogu) 7 K. 32½ f. kocsira rakva.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonkint.

Buza	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	77	10.15	10.25	79	—.—	—.—
"	78	10.25	10.35	80	10.30	10.45
"	79	10.35	10.45	81	10.50	10.55
Fehérmegyei	77	10.15	10.25	79	—.—	—.—
"	78	10.20	10.30	80	10.25	10.40
"	79	10.30	10.40	81	—.—	—.—
Pestvidéki	77	10.15	10.25	79	—.—	—.—
"	78	10.20	10.30	80	10.25	10.35
"	79	10.30	10.40	81	10.35	10.45
Bánsági	77	10.05	10.15	79	—.—	—.—
"	78	10.20	10.35	80	10.30	10.40
"	79	10.30	10.40	81	—.—	—.—
Bácskai	76	10.10	10.20	79	—.—	—.—
"	77	10.20	10.30	80	—.—	—.—
"	78	10.25	10.40	81	—.—	—.—
Szerb	79	—.—	—.—	81	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	7.60	7.70
"	"	középminőségü	7.50	7.60
Árpa	"	takarmányárpa, I. r.	7.30	7.50
"	"	másodrendü	7.20	7.30
Köles	"	—	—.—	—.—
Zab	"	elsőrendü	7.—	7.30
"	"	középminőségü	—.—	—.—
Tengeri		belföldi ó	—.—	—.—
"		belföldi uj	7.25	7.40
"	ó	fehér	—.—	—.—
"	uj	román vagy bolgár	—.—	—.—
"	"	cinquantin	—.—	—.—
Repce	"	káposzta	11.50	11.70

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza	10.19—10.24
Áprilisi buza (1905)	10.62—10.61—10.65
Októberi rozs	7.69— 7.72
Aprilisi rozs (1905)	8.08— 8.07— 8.10
Októberi zab	6.90— 6.92
Áprilisi zab (1905)	7.33— 7.35
Májusi tengeri (1905)	7.43— 7.40— 7.45

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza	10.24—10.25
Buza áprilisra (1905.)	10.64—10.65
Októberi rozs	7.70— 7.72
Aprilisi rozs (1905)	8.10— 8.11
Októberi zab	6.90— 6.91
Aprilisi zab (1905)	7.34— 7.35
Májusi tengeri (1905)	7.44— 7.45

Délután fél 5 órakor zárul:

Októberi buza	10.23—10.24
Aprilisi buza (1905)	10.65—10.66
Októberi rozs	7.71— 7.72
Aprilisi rozs (1905)	8.11— 8.12
Októberi zab	6.91— 6.92
Aprilisi zab (1905)	7.34— 7.35
Májusi tengeri (1905)	7.45— 7.46

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde nyugodt volt és gyenge árváltozások mellett folyt le, csupán a bányaértékek szilárdságára rimamurányi vasmürészvények emelkedtek. A déli tőzsdén ösztönzés hiján lényegtelen változások fordultak elő és az árfolyamok csendes irányzattal zárultak.

Valuta és ércáru változatlan.

Előtőzsde. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 669.——668.25. Magyar hitelrészvény 779.——777.50. Osztrák-magyar államvasut 648.75—647.50. Rimamurányi vasmü 521.75—525.—. Jelzálogbank 516.25 korona.

Déli tőzsde. Nyugodt. Osztrák hitelrészvény 667.50—669.—. Magyar hitelrészvény 778.25—779.50. Osztrák-magyar államvasut 648.——648.75. Rimamurányi vasmü 524.25—525.50. Közuti vaspálya 578.50—579.—. korona.

A helyi értékek piaca javult. Köttetett: Kereskedelmi bank 2850.—. Északmagyarországi kőszénbánya ipari vállalat 252.—. Kőszénbánya és téglagyár 484.——486.—. Magyar állami kőszénbánya részvénytársaság 328.——329.—. Erzsébet Szanatórium sorsjegy 8.35—8.60 korona.

A prémiumüzletben díjbiztositásokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.—7.— korona, 8 napra 14—15 korona, 1904. október hó végére 20—22 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 668.75. Magyar hitelrészvény 778.50. Leszámitolóbank 458.—. Rimamurányi vasmü 526.—. Osztrák-magyar államvasut 648.—. Közuti vaspálya 579.—. Városi villamos-vasut 335.50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

	Pénz	Árú		Pénz	Árú
Aranyj. med. okt.-re	119.20	119.70	1870. áll. ny.-k. 200 K.-ás	212.—	215.—
Koronajáradék	97.85	98.25	Magy. földtehermt.	97.75	98.75
Koronaj. nttim. okt.-re	97.85	98.05	Horv.-szl. jelz. földv. kötv.	98.50	99.50
Koronaj. 3½%	88.75	89.25	Tiszai nyer.-kölcs. 200 K.	164.—	167.—
Vaskapu-kölc.	82.75	83.75			

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj.—nov.	99.50	100.—	Papirj. feb.—aug.	99.50	100.—
			Koronaj.	99.50	100.—

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest főv. 1897. 4% köl.	96.25	97.—	Temes-Bégatársulat 4%	97.—	98.—

Bankok.

Angol-osztrák bank	282.—	284.—	M. jelz. hitelb.	—.—	—.—
Első magyar iparbank	344.—	348.—	Ugyanaz okt. med.	516.—	517.—
Fiumei hitelb.	126.—	128.—	M. keresk. r.-t.	578.—	580.—
Hazai bank	214.—	216.—	M. leszám. bank	—.—	—.—
Hermes m. ált. váltótőzl. r.-t.	238.—	258.—	U. okt. med.	458.—	458.50
Magyar hitelb.	—.—	—.—	M. tkp. közp. jelzálogb.	1040.—	1070.—
Ugyanaz okt. med.	778.75	779.25	Osztr. hitelb.	—.—	—.—
M. agr. és járb.	465.—	—.—	Ugy. okt. ult.	668.50	669.—
			Oszt.-magy. b.	1635.—	1645.—
			Pesti m. kereskedelmi bank	2840.—	2850.—
			Osztalyszj. r.-t.	1850.—	1890.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi	224.—	226.—	Magy. ált. tkp.	605.—	607.—
Egyesi III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp.	1680.—	1690.—
Egyesi-Erzsébet	212.—	230.—	Pesti hazai	16250.—	16350.—
Egyesi tkp. és orsz. zálogk.	427.—	433.—	Ugy. tul. jog.	—.—	—.—
Egyes. bpesti	2415.—	2425.—	Ugy. interim	8200.—	8750.—

Biztosító-társaságok.

Bécsi biztosító	425.—	435.—	M. jég- és viss. bizt.	355.—	358.—
Bécsi élet- és járadékbizt.	765.—	785.—	Nemz. baleset	240.—	250.—
Első magy. ált.	8150.—	8250.—	Pannonia vibzt.	2050.—	2100.—
Foncière	242.—	244.—			

Malmok.

Concordia	175.—	185.—	Henger	890.—	920.—
Első budapesti	1200.—	1230.—	Moln. és sütők	375.—	385.—
Erzsébet	420.—	435.—	Victoria	463.—	473.—
Lujza	220.—	230.—			

Bányák és téglagyárak.

Északm. kőszn.	252.—	254.—	M. ált. kőszénb.	328.—	332.—
Felsőm. bánya- és kohó	585.—	595.—	M. kerámiai	155.—	160.—
„Istv." tég. gy.	100.—	105.—	Salgótarjáni	570.—	575.—
Kőbány. gőzig.	980.—	1200.—	Ujlaki tégla- és mészégető	318.—	319.—
Magy. aszfalt.	168.—	170.—			

Vasmü- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd. gépgyár	150.—	166.—	Nicholson	200.—	210.—
„Danubius"	174.—	177.—	Rimamurányi	—.—	—.—
Ganz	3130.—	3160.—	Ugy. okt.-re	525.—	525.50
			Schlick	370.—	373.—

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. vagg. köl.	635.—	645.—	„Hungária" müvek	294.—	300.—
Bpesti ált. vill.	333.—	336.—	Kőbányai polg. serfőző	316.—	320.—
Bettlontód. r.-t.	220.—	230.—	M. cukoripar	1725.—	1735.—
Gyapjum.-gyár	750.—	—.—	M. villamosság	309.—	311.—
Részvényserf.	2650.—	2750.—	Nemzetk. villamosság	550.—	595.—
Sertéshizl. r.-t.	475.—	495.—	Nemzetk. vaggonk. 5%	500.—	510.—
Spódium-gyár	210.—	230.—	Royal-szálló	—.—	—.—
Fiumei rizsh.	2800.—	2900.—			
Gschwindt-féle szeszgyár	975.—	1000.—			

Közlekedési vállalatok részvényei.

„Adria" tengh.	462.—	464.—	Bpest-Ujpesti rákosp. vill.	182.—	184.—
Bpesti közuti vaspálya 5%	—.—	—.—	Déli vasut	—.—	—.—
U. okt. med.	579.—	579.50	Ugy. okt. ult.	87.—	88.—
Bpesti közuti vp. élv. jegy	350.—	360.—	Dunagőzhajóz.	860.—	865.—
Bpesti vill. városi vp. 1903.	335.50	336.—	Kassa-oderb.	378.—	383.—
Bpesti vill. városi vasut	—.—	—.—	Osztr.-magyar államvasut	—.—	—.—
Ugy. élv. jegy.	120.—	124.—	Ugy. okt.-re	648.50	649.—

Sorsjegyek.

Kazilika	19.50	21.50	Olasz vörös-k.	42.—	44.—
Ügy. o. fellib.	20.80	22.80	Ügy. o. fellib.	44.50	46.50
Bécsi városi ...	555.—	545.—	Oszt. vörös-k.	55.—	57.—
„Jó-szív"	9.75	10.75	Osztrák hitel.	480.—	490.—
Ügy. o. fellib.	9.75	10.75	Pálffy	160.—	170.—
M. vörös-ker.	28.50	30.50			
Ügy. o. fellib.	29.—	31.—			

Pénznemek.

M. vagy oszt. arany vert	11.3	11.43	Német bir. b.-jegy (100M.)	117.52½	117.82½
M. vagy oszt. arany kör.	11.27	11.33	Francia bjegy	95.22½	95.52½
20 frc. arany	19.03	19.09	Olasz bjegy...	95.10	95.40
20 márk. arany	23.46	23.54	Román bjegy	94.35	95.—
			Szerb bjegy...	94.50	95.—
			Rubel	253.50	254.50

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 54.—61.— korona, vörös aprószemű 56.—58.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemű 62.—68.— korona, nagyszemű 72.——80.— korona. Disznózsir: budapesti 68.——68.50 korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légen száritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 59.50—60.— korona, 3 darabos 59.——59.50 korona, füstölt —.——.— korona. — Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 8.75—9.25 korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos 13.——13.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai, szokás szerinti minőség 7.75—8.— korona, 100 darabos 11.——11.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.— korona, szerbiai 11.50—12.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

A már tegnap mutatkozó javulás a mai *előtőzsdén* is folytatódott.

A *déli tőzsde* nyugodtan indult, kissé gyengébb árfolyamokkal. Később vasértékek emelkedtek.

Zárlat tartott.

Bécs, október 13. *(Magyar értékek zárlata.)* 4% aranyjáradék 119.15. Magyar koronajáradék 97.80. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 168.—. 4% magyar földtehermentesitési kötvény 97.45. Magyar hitelbank-részvény 777.50. Magyar nyeremény-kölcsönsorsjegy 211.50. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank-részvény —.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 380.—. Rimamurányi vasmürészvény 525.—. Magyar kereskedelmi bank ——. Magyar cukoripar 1700.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar jelzálogbank 516.—. Adria hajózási r. t. 461.—.

Bécs, október 13. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4% papirjáradék 99.85. 4% ezüstjáradék 99.75—100.30. 4% osztrák aranyjáradék 119.55. Osztrák koronajáradék 100.—. 1860. sorsjegy 154.90. 1864. sorsjegy 265.—. Osztrák hitelsorsjegy 479.—. Osztrák hitelrészvény 667.76. Angol-osztrák bank —.—. Unionbank 534.50. Bécsi bankegyesület 548.78. Osztrák Länderbank 450.50. Osztrák-magyar bank 1635.—. Osztrák-magyar államvasut 647.50. Déli vasut 86.75. Elbevölgyi vasut 421.—. Dunagőzhajózási társaság 857.—. Alpesi részvény 482.25. Dohányrészvény 348.—. 20 frankos arany 19.06. Cs. kir. arany (vert) 11.35. Londoni váltóár 239.42. Német bankváltók 117.57. Lipót-kohó 428.—. Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Osztrák Lloyd 716.—. Török sorsjegyek 133.40. Az irányzat nyugodt.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 13. *(Zárlat.)* 4% papir-járadék —.—. 4% ezüst járadék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.75. 4% magyar arany-járadék 100.25. Elbevölgyi vasut —.—. Osztrák hitelrészvény 209.90. Magyarkoronajáradék 97.60. Déli vasut 17.60. Osztrák-magyar államvasut —.—. Károly Lajos vasut —.— Kassa-oderbergi vasut —.— Orosz bankjegyek 216.10. Bécsi váltóár 84.90. 4% uj orosz kölcsön 91.50. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.— Török dohányrészvény —.— Alpesi bányarészvény —.—. Olasz járadék —.—. Disconto Commandit 191.40. Magyar hitelbank —.— Általános villamossági Edison 224.—. Dynamit Trust 183.40. Gelsenkircheni 230.20. Harpeni 215.60. Laurakohó 248.75. Az irányzat tartott.

Páris, október 13. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar állami vasut —.—. Uj török-konzol 86.50. Egyptomi járadék 108.35. Osztrák Länderbank —.—. Párisi bankrészvény 1255. 3%-os francia járadék 97.90. 4%-os spanyol járadék 86.92. 3%-os uj törleszthető járadék —.—. Crédit foncier de France 726.—. Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön 90.20. Görög kölcsön —.—. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdamra 206.25. Váltó Brüsszelre % 6/32. De Beers 461.—. Chartered 39.—. 5%-os bolgár kötelezvény —.—. Magyar aranyjáradék 101.—. Déli vasut 90.—. Váltó Londonra 251.40. Osztrák aranyjáradék 101.—. Török sorsjegy 127.25. Meridional vasut 720.—. 4%-os olasz járadék 103.82. Ottoman-bank 588.—. 3%-os francia járadék 97.90. Osztrák földhitelintézet ——. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 329.—. 4%-os 1896. román kölcsön 89.80. Dohányrészvény 384.—. Váltó Bécsre 103.93. Váltó német piacokra 129.18. Rio 14.51. East Rand 212.50. Randfontein 80.—. Magyar jelzálogbank 553.—. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, okt. 13. *(Zárlat.)* 4·2% papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.30. 4%-os magyar aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 209.80. Osztrák-magyar államvasut 138.80. Északnyugati vasut 104.35. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 203.52. Bécsi bankegyesület 141.—. Villamos részvény 148.50. 3%-os magyar aranykölcsön 83.50. 4·2%-os ezüstjáradék 100.30. Osztrák koronajáradék 100.—. Magyar koronajáradék 97.90. Osztrák-magyar bank 118.—. Déli vasut részvény 17.60. Elbevölgyi vasut 106.40. Bécsi váltóár 849.75. Párisi váltóár 809.66. Unionbank részvény —.—. Alpesi bányarészvény 232.—. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, okt. 13. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.—. 1860. sorsjegy 155.50. Déli vasut 17.90. 4%-os Osztrák aranyjáradék 101.40. Osztrák hitelrészvény 210.75. Osztrák-magyar államvasut 138.30. Olasz járadék 103.50. 4%-os magyar aranyjáradék 100.50. Az irányzat nyugodt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Okt. 13. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 115—116 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—328 kilogrammig terjedő sulyban) 115—116 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 115—116 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint ——— kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 k.-grammig terjedő sulyban) ——— fillérig — III. Romániai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig Könnyü páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 116—117 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 115—116 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 112—113 fillérig.

Sertésletszám: 1904. okt. 11. napján volt készlet 37.829 darab. — 1904. okt. 12. napján felhajtatott 842 darab. 1904. okt. 12. napján elszállittatott 528 darab. 1904. október hó 13. napján maradt készletben 38.174 darab.

Napirend.

Naptár: Péntek, október 14. Római-katholikus: Kalliszt. — Protestáns: Náthán. Görög-orosz: (október 1.) Bold. A. véd. — Zsidó: March. 5. — Nap kél: 6 óra 2 perckor. — Nyugszik: 4 óra 57 perckor. — Hold kél: 11 óra 39 perckor délelőtt. — Nyugszik: 9 óra 4 perckor este.

A kereskedelmi miniszter fogad délután fél öt órakor.

Osztálysorsjegyek húzása. Kilenc órakor délelőtt. 13. nap.

Könyves Kálmán müvészeti szalon (Nagymezőutca 37.) nyitva dijtalanul egész nap.

Nemzeti Szalon őszi tárlata nyitva egész nap. Belépő-dij 50 fillér.

Gyümölcskiállitás a Vigadóban nyitva egész nap. Belépő-dij 60 fillér.

Kelet-ázsiai kiállitás a Nemzeti Muzeumban nyitva 10—4 óráig. Belépő-dij 40 fillér.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától 1 óráig.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár nyitva délelőtt 9—2 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 korona dij mellett.

A M. Kir. Technológiai Iparmuzeum a világitási kiállitás rendezése végett további intézkedésig zárva marad; a könyvtár azonban 9—1-ig és hétfőn, szerdán és pénteken este 6—8-ig nyitva lesz.

Közlekedési muzeum a Városligetben nyitva d. e. 9—12 és 3—6 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

Iparmüvészeti muzeum zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—4-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, és 3 órától 8 óráig.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, nyitva reggel 8 órától este 6-ig.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei ut. Helyiérdekü vasut a Pálffy-térről.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 4 órától 1/28-ig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban (vasár- és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váczi-körut 23. szám).

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Október 13. —

Állomások	Ma reggel 7 h: Levegőny. mm.	Hőmérséklet (°C)	Szél iránya és ereje (1—10)		Felhőzet (1—4)	Csapadék mm.	Előző 24 órai Hőmérséklet mx.	mn.
Akna-Szlatina	67 4	8 8	K	2	0	2	16	8
Késmárk	66 7	8 5	—		4	—	—	—
Budapest	67 5	9 6	É	1	4	1	17	10
Ó-Gyalla	68 9	8 4	Ny	1	4	6	20	8
Herény	68 6	9 0	É	2	4	1	16	8
Zágráb	70 0	1 0	—		4	5	13	9
Fiume	67 7	9 1	É	1	1	17	13	8
Pécs	67 8	9 6	É	5	4	2	17	9
Debrecen	66 7	8 2	—		≡	—	20	6
Szeged	67 3	12 4	ÉNy	3	4	—	19	12
Arad	66 9	12 9	D	3	3	—	19	12
Temesvár	65 9	11 1	K	1	2	—	19	11
Kolozsvár	67 9	9 4	DNy	1	1	3	20	6
Vajda-Hunyad	67 2	9 0	DNy	1	≡	3	17	9
Nagyszeben	68 3	5 0	É	1	1	—	19	3
Bécs	69 6	8 4	Ny	5	3	1	16	8
Prága	70 4	8 7	Ny	1	4	—	13	9
Kraló	68 5	10 1	DNy	1	●	1	18	10
Tarnopol	—	—	—		—	—	—	—
Bregenz	73 0	5 3	K	1	2	—	10	4
Salzburg	73 3	5 9	—		4	—	—	—
Klagenfurt	69 6	5 9	É	1	2	—	18	3
Lesina	—	—	—		—	—	—	—

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D = dél. É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ≤ = zivatar.

Hazánkban az idő változóan felhős, enyhe. Jobbára 5 mm.-nél kisebb esők főleg az ország nyugati felében voltak. Ungvárról és Herényből zivatart jelentettek.

Az angol maximum Közép-Európa felé haladva zárt alaku lett, az orosz maximum pedig kelet felé nyomult és a két maximum közé — a Jeges-tenger felől —, nyugoti Oroszországba depresszió nyomult.

Európában még voltak helyenkint esők. A hőmérséklet alig változott és a szelek meglélkültek.

Kilátás: Változóan felhős, igen hüvös idő várható, esetleg éjjeli fagygyal és itt-ott, főleg keleten meg délen esővel.

Vizállás.

		Okt. 12.	Okt. 13. (méter)			Okt. 12.	Okt. 13. (méter)
Inn	Schärding ...	1.22	1.13	Tisza	M.-Sziget ...	0.30	0.25
Duna	Passau	2.18	2.13	„	Tekeháza ...	0.53	0.53
„	Linz	0.52	0.47	„	V.-Namény	0.74	0.42
„	Bécs	0.40	0.15	„	Tokaj	1.48	1.50
„	Pozsony	2.03	2.11	„	Tisza-Füred	0.50	1.14
„	Komárom ...	2.17	2.20	„	Szolnok	0.71	0.29
„	Budapest ...	1.31	1.56	„	Csongrád ...	1.76	1.16
„	Paks	0.54	0.64	„	Szeged	1.05	0.73
„	Mohács	1.45	1.48	„	T.-Becse.....	0.65	0.59
„	Gombos	2.68	3.—	„	Titel	1.44	1.52
„	Ujvidék	1.68	1.84	Ondova	Bártfa	0.36	0.40
„	Pancsova ...	1.28	1.42	Topolya	Hodr	0.94	0.72
„	Orsova	1.98	1.95	Bodrog	Zemplen	0.—	0.—
Morva	Magyarfalva	0.—	0.78	Sajó	Szolcza	1.27	1.27
Vág	Zsolna	0.30	0.34	Hernád	H.-Németi ...	0.45	0.48
„	Trencsén ...	0.42	0.51	Berettyó	Margita	0.04	0.04
„	Szered	0.50	0.54	„	B.-Ujfalu ...	0.27	0.37
Rába	Sz.-Gotthárd	3.26	2.—	Körös	Csucsa	0.—	0.60
„	Sárvár	1.52	2.51	„	N.-Várad ...	0.06	0.—
„	Győr	2.40	2.94	„	Belényes ...	0.44	0.43
Óráva	Pettau	0.—	0.—	„	Tenke	0.—	0.—
„	Zákány	2.08	2.28	„	Gurahonca ...	0.23	0.31
„	Barcs	2.79	3.56	„	Borosjenő ...	0.23	0.32
„	Eszék	2.67	0.—	„	Békés	0.40	0.62
Mura	M.-Szerdah.	2.60	3.85	„	Gyoma	0.76	0.63
Száva	Zágráb	3.50	3.10	Maros	Gy.-Fehérv.	0.12	0.08
„	Szisszek ...	6.96	7.83	„	Branyiczka	0.58	1.90
„	Mitrovicza ...	3.27	0.—	„	Soborsin.....	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.10	0.14	„	Arad	1.—	1.04
„	Szatmár	0.92	0.67	„	Makó	0.16	0.02
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.50	Temes	K.-Kostély	1.92	1.26
Latorcza	Munkács ...	0.36	0.32	Béga	Kiszető	0.88	0.97
Laborcza	Homonna ...	0.18	0.10	„	Temesvár ...	0.07	0.02
Ung	Ungvár	0.20	0.20	„	Becskerek ...	0.25	0.18

Burgonyát, minden fajta táplálék- és takarmány burgonyát elad a legolcsóbb napi-árakon, díjmentes szállitással a vevő állomásáig **Pollák L., Bonyhádon.**

Déli vasut.

A háló- és közvetlen kocsik forgalma a Budapest d. v. pályaudvarról az 1904/5. évi téli menetrendben, október hó 1-től kezdve.

I. II. oszt. hálókocsi Budapest d. v. — Velencze (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Cormonson át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Velencze érkezik d. u. 2 óra 10 perc. Menettartam: 18¼ óra. Velencze indul d. u. 2 óra 10 perc, Budapest d. v. érk. d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 19¾ óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest d. v. — Franzensfeste között négy I. oszt. hálóhelyivel. Pragerhof-Marburgon át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Franzensfestebe érkezik d. u. 12 óra 17 perc. Menettartam: 16¼ óra. Franzensfesteből indul d. u. 5 óra 58 perc, Budapest d. v. érkezik reggel 9 óra 55 perc. Menettartam: 16 óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest d. v. — Velencze (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Cormonsen át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc, Velencze érk. d. u. 2 óra 10 perc. Menettartam: 18¼ óra. Velencze indul d. u. 2 óra 10 perc, Budapest d. v. érkezik d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 19¾ óra.

Budapest d. v. Abbazia — Fiume között. Pragerhof-St.-Péteren át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc, Fiume érk. d. e. 9 óra 37 perc. Menettartam: 13½ óra. Fiume indul este 7 óra 52 perc, Budapest d. v. érkezik d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v. — Triest között. Pragerhofon át. Budapest d. v. indul reggel 8 óra 00 perc, Triest érkezik este 9 óra 10 perc. Menettartam: 13 óra. Triest indul reggel 7 óra 55 perc Budapest d. v. érkezik este 9 óra 20 perc. Menettartam: 13¼ óra

Budapest d. v. — Pakrácz között. Nagykanizsa-Barcson át Budapest d. v. indul este 10 óra 00 perc, Pakrácz érk. d. u. 1 óra 20 perc. Menettartam: 15⅓ óra. Pakrácz indul d. u. 2 óra 50 perc, Budapest d. v. érkezik reggel 6 óra 30 perc. Menettartam: 15⅓ óra.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1904. október hó 14-én.

M. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

—

Heti műsor:

Szombaton: Bolygó hollandi.

Vasárnap: Ördög Róbert.

VIGSZINHÁZ

Végre egyedül!

Bohózat 3 felvonásban.

Személyek:

Laverdet	Hegedüs
Durasal Gaston	Tapolczai
Sorbler	Szerémy
Duporbial	Vendrey
Henry	Tanay
Sidonie	Gazsi
Simone	Pécsi P.
Duporbialné	Niko
Valentine	Haraszthy

Kezdete 7½ órakor.

—

Heti műsor:

Szombaton: Végre egyedül.

Vasárnap délután: Kis pajtás.

Vasárnap este: Végre egyedül.

NÉPSZINHÁZ.

Bocaccio.

Nagy operette 3 felvonásban.

Személyek:

Boccaccio	Komlóssy
Pietro	Raskó
Skaldza	Pintér
Beatrice	Harmath
Lotteringi	Pázmán
Izabella	Dóry
Lambortuccio	Kovács
Fiammetta	Komáromi

Kezdete 7½ órakor.

—

Heti műsor:

Szombaton: Boccaccio.

Vasárnap délután: Tündérlak Magyarhonban.

Vasárnap este: Boccaccio.

URÁNIA SZINHÁZ.

A világ urai.

Kezdete 7½ órakor.

—

Heti műsor:

Szombaton: A világ urai.

NEMZETI SZINHÁZ

Utazás az özvegység felé.

Vigjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Ellen Moore	Márkus
Bogdán Ágota	Alszeghy
Denk lovag	Náday
Tasnády	Császár

Kezdete 7½ órakor.

—

Heti műsor:

Szombaton: Radnothyné.

Vasárnap délután: Vasgyáros.

Vasárnap este: Cyrano de Bergerac.

KIRÁLY SZINHÁZ

Először:

A törvénytelen apa.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Személyek:

Szántó	Németh
Teréz	Tárnoki
Ernő	Papp
Józsa	Vágó
Klára	Erdei
Brunner	Körmendi
Brunnerné	Alpár I.
Ella	Fedák S.

Kezdete 7½ órakor.

—

Heti műsor:

Szombaton: A törvénytelen apa.

Vasárnap: Szép mosóné.

Vasárnap este: A törvénytelen apa.

MAGYAR SZINHÁZ

Az ibolyás lány.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Bérczy Nika gróf	Tollagi
Az öreg gróf	Giréth
Dávid bűvész	Sziklay K.
Flóra, a felesége	Anday
Magos	Rubos
Rovelli	Ráthonyi
Miczi	Szentgyörgyi
Póli	Lónyai

Kezdete 7½ órakor.

—

Heti műsor:

Szombaton: Az ibolyás lány.

Vasárnap délután: A hajduk hadnagya.

Vasárnap este: Az ibolyás lány.

VILMA-ALJ.

Finom angol kelméből, minden elképzelhető szinben, jól elkészitve, paszomány gombdiszszel .. .. .. 3.75 kr.
1 remek cloth-szoknya, diszszel 1.80 kr.
Ugyanaz selyem-fénynyel 2.50 kr.
1 finom cloth reform női nadrág 1.50 kr.
Ugyanaz meleg béléssel 2.— frt
1 fin. posztó-alsószoknya, minden szinben .. .. .. 2.25 kr.
1 remek flanellponyola 3.25 kr.
1 legujabb kötött blouz 4.75 kr.
1 gyönyörü flanell ingbluz 1.95 kr.
1 valódi szőrme nyakboa, legujabb 1.80 kr.-tól feljebb.

HERCZEG ÉS HORVÁTH áruháza BUDAPEST, Kerepesi-ut 52.

Magyarnak Pécs, Németnek Bécs. **Ne küldjük pénzünket külföldre.**

Legalkalmasabb uri ajándék (⅓-a természetes nagyságnak) szivarkaszelence, gyufatartó, zsebkés, szivarvágó és irón, valódi ezüstből művészies kivitelben **52** korona. Kisebb összeállitásban és pedig szelence, gyufatartó és szipka **40** K. Remek kivitelü szivarkaszelence, valódi ezüstből.

SCHÖNWALD IMRE

magyar órásmester és ékszergyáros, PÉCSETT 12.

Nagy képes árjegyzék ingyen.

BRÁZAY KÁLMÁN

FÜSZER- ÉS CSEMEGEKERESKEDÉSE

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 23. SZ.

Igen tisztelt **vevőközönségem** régi óhajának engedve, Muzeum-körut 23. sz. alatti **üzletem** mellett diszes, a legmagasabb igényeket is kielégitő

csemege-üzletet

nyitottam. Raktáron tartok minden olyan csemegét, melyek ma a legelőkelőbb európai csemegeüzletekben kaphatók. Dus raktárt tartok izletes, kitünő csemegékből, hideg halakból, angol és francia soucokból, az összes bel- és külföldi fölvágottakból, sajtokból, Gerbeaud-féle bonbonok és süteményekből, magyar és francia pezsgőkből, legfinomabb nemes gyümölcsökből, mindennemü likőrökből, melyek a legfinnyásabb gurmandizlést is kielégitik.

Remélem, hogy csemege-üzletemet a nagyérdemü közönség rendelésével szerencséltetni fogja. Maradok kitünő tisztelettel

BRÁZAY KÁLMÁN.

BRÁZAY KÁLMÁN

FÜSZER- ÉS CSEMEGEKERESKEDÉSE

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 23. SZ.

Senkise mulaszsza el

ezen bámulatos olcsó **Karlsbadi Porcellán-edényeket beszerezni.** 6 lapos-, 6 mély- és 6 dessert-tányér, 1 leveses-, 1 pecsenyés-, 1 főzelékes- és 1 tésztás-tál, 1 mártáscsésze, 1 sótartó, 6 pár kávéscsésze, 1 kávéskanna, 1 cukortartó, 1 tejöntő, **összesen 33 drb. E két készlet ára csak 3 frt 95 kr. Roccoco mintázott 50 krral drágább.** Pénz előleges beküldése ellenében csomagolás díjtalan. Zománcozott főzőedények **6 fazék, 6 lábas csak 2 frt 75 kr. WELLESZ ARTHUR, porcellán- és diszmü-üzlete, BPEST, Üllői-ut 41.** (Ferenc-körut sarok.) Vasuti állomás kéretik.

Magyarnak PÉCS! Németnek BÉCS!

Ne küldjük pénzünket külföldre!

Legjobb és legszebb urak számára a

! „Jogász-óra" !

mely **Schönwald Imrénél, Pécsett kapható.**

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Theissen
11 éves hegedűművésznő

Kaiser György,
a berlini Metropole-szinház tagja,

The great Weiland,
komikus-zsonglőr,
továbbá **14** attrakció.

Az előadás esti 8 órakor kezdődik.

A télikertben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyez.

Érdekes

benzinmotor-tulajdonosoknak!

Tisztelettel tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy **igen könnyü benzin** szállitásra berendeztük magunkat **és szállitjuk azt adózva és adómentesen a vétel mennyiséghez képest, jutányos árban.**

Szives levelezési összeköttetést kérve vagyunk

tisztelettel

Első Szabolcsi Olajipar.

Magyar királyi államvasutak igazgatóság 183.406/CI. sz.

HIRDETMÉNY.

Viteldíjkedvezmény takarmánynemüekre a magyar kir. államvasutakon.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a takarmányhiányra való tekintettel megengedte, hogy a magyar királyi államvasutak összes vonalain és a pécs-barcsi vasuton, valamint a kezelésünk alatt álló baja—zombor—ujvidéki, debreczen—füzesabonyi, debreczen—hajdunánási, dunántuli, győr—veszprém—dombóári, keszthelyvidéki, nógrádmegyei, szentlőrincz—szlatina—nasici, szlavoniai, tiszapolgár—nyiregyházai és tiszalök—büdszentmihályi h. é. vasutakon továbbá a csáktornya—zágrábi (zagoriai) h. é. vasuton teljes kocsirakományokban szállitandó s a rendeltetési állomáson tényleg leadásra kerülő és onnan tengelyen elfuvarozandó tengeri kóróra a II. kivételes dijszabás díjtételei, szörplétakarmányra, szörplétőzegliszt-takarmány és szörplékorpára pedig az I. kivételes dijszabás díjtételei alkalmaztassanak.

A fuvardij a tényleges suly de kocsinként legalább 1000 kg.-ért fizetendő.

Ezen kedvezményes díjszámítás csak a már előzőleg közhirré tett feltételek és módozatok, illetve a díjkedvezményre jogositó igazolási eljárás mellett igényelhető.

Budapest, 1904. évi október hó 13.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KECSKEMÉTEN. • GYÁRTMANYA

Kapható Budapest: GYARMATHY G., IV., Calvin-tér 1. VOGEL GYULA, VI., Andrássy-ut 29 és vidéken **minden** előkelő füszer- és csemege-üzletben.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

HOLLANDI

életbiztositó részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijfrente)

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-ut 1.

(A nemzeti szinház bérházában.)

Igazgató: **TOLNAY LAJOS.**
Vezértitk.: **STIGNITZ IMRE.**

1903. év végeig 273 millió korona biztositás köttetett.

A társaság mindennemü biztositást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m.: tőkebiztositást, tulélés és halálesetre szóló, valamint özvegyi nyugdíjbiztositást, azonnal kezdődő és elhalasztott életjáradékokat, kiházasitási biztositásokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilágositással szolgál a magyarországi vezérképviselőség Budapesten, valamint a vidéki képviselők.

Referenciákat a Magyar Általános Hitelbank ad.

Hivonat a dijtáblázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy idősebb elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő					
Dijtétel 100 korona után													
Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.	
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.23	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.62
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.76
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.85
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.93
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.18	40	4.39	49	5.02
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.20	41	4.45	50	5.10
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.21	42	4.51		

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fillér. Vastagabb betükből 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Szerkesztőségi telefon-szám: 56—12.

Kiadóhivatali telefon-szám: 54—39.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon: 54—39.) központi irodánkban, és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni

Blockner J. hirdetési iroda IV., Sütő-utca 6. szám.

Breuer Nővérek dohánytőzsdéje Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór dohánytőzsde IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Cziráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D. hirdetési iroda IV., Gerlóczy-utca 1.

Falkenstein Soma könyv- és hangszerkereskedés MISKOLCZ.

Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.

Groszmann Jágó füszer- és vegyeskereskedése MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételi iroda.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits dohánytőzsdéje Kerepesi-ut 50' (Takarékp. épül.)

Kernberg Rozália dohánytőzsdéje VIII. ker., Muzeum-körut 10.

Leopold Gyula hirdetési irodája VII., Erzsébet-körut 54., I. em.

Mosse Rudolf hirdetési iroda IV. ker., Ferenciek-tere 3.

Mezei Antal hirdetési iroda IV. ker., Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J. ujság-árudája IV. ker., Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje VI., Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker., Váczi-körut 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetési iroda VI. kerület, Király-utca 28.

Sopronyi V. dohánynagyárus VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór dohánytőzsdéje IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sváb Eliz dohánytőzsdéje Nagymező-u. 12.

Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Schönwald Ferencné dohánytőzsdéje IX. ker., Ferenc-körut 32. szám.

Schődl Gyula dohánytőzsde és postagyüjtőhely V., Lipót-körut 8.

Schneider-féle tőzsde Egyetem-tér 5.

Tenczer Gyula hirdetési iroda IV. ker., Szervita-tér 8. szám,

Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab Király-utca 1.

Winter és Nagy Magyar-utca 6-

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a BUDAPESTI NAPLÓ-ban.

Levelezés.

Két barátnő házasság céljából óhajt megismerkedni. Állami alkalmazottak előnyben részesülnek. Jelige „Árvácska és Vadrózsa". 2767

Intelligens nő 40 frt kölcsönt kér. „Nagyon hálás" jeligére kiadóhivatalban. 2764

M.
24 14 9 24 7 25 24 1 24 16 9
24 1 ? 1 24 22 26 8 28 16 9
28 25 8 14 19 13 24 25 24 9
8 14 24 7 24 16 1 24 25 24 9
24 8 19 8 9 24 2 24 25 24 9
22 28 16 28 25 11 16 24 16 28
7 11 16 9 28 16 24 2 22 24 1
1 24 22 5 16 9 24 16 8 14 28
14 8 14 4 7 4 8 28 2 1 24 22
28 9 13 28 2 19 8 9 24 2
19 22 4 2 25 13 19 8 24 16 24
8 ? 20 28 9 13 28 2 16 24 16
17 24 26 ? „Soha". 31629

Házasságközvetités céljából ajánlkozik distingvált urak és hölgyek részére egy megfelelő összeköttetésekkel biró intelligens diskrét ur, aki nem hivatásos közvetitő. Leveleket a kiadóhivatal továbbit „Családi élet" cimre. Névtelen levelekre nem válaszol. Válaszbélyeg. 31617

Csak intelligens levele van a kiadóhivatalban. 31619

Betöltendő állások.

Tanonc fizetés mellett felvétetik, Lustig Ede divat- és fehérnemüüzletében Kerepesi-ut 2. 31618

Lakatos-tanonc fizetéssel felvétetik. IX., Angyal-utca 8. sz. 31625

Segéd ki a liszt és hüvelyes árukba jártas felvétetik. Dembinszki-u. 4. kávémérés. 31622

Jószágkezelő egy 3600 holdas birtok önálló kezeléséhez előkelő uraság részére 5000 korona évi fizetés és konvenció mellett felvétetik. Részletes ajánlatok az eddigi működés, családi állapot stb. feltüntetésével „Megbizható jószágkezelő" jelige alatt a kiadóhivatalhoz küldendők. 31626

Egy óvadékképes sörkihordó, aki borral is tud bánni, fixfizetéssel és százalékkal azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 31628

Ügyes slingelőnő kerestetik. Elemér-utca 22. ajtó 5. 2895

Falun gyógynövények szedésével jövedelem. Prospektus kérésre ingyen Ivánkovits Károly, Szegeden. 31408

Betöltendő állások minden szakmából közölve vannak a X. évfolyamában álló **Országos Hirdetési Közlöny** legujabb számában. Mutatványszám **vidékieknek ingyen.** Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapesten, **József-körut 13.** 31627

Zenetanárnak készülő hegedüs, alapos zongoratanitót keres. Szives ajánlatok ár megjelölésével „Zongoratanitás" cim alatt Budapest, főposta poste restante. 31633

Állást keresők.

Finom fehérvarrónő szakmájában teljesen jártas házakhoz ajánlkozik. Nyár-utca 6. házfelügyelőnél.

Komornai állást keres kifésülés és varrásban jártas. Wesselényi-u. 67. 2. 2765

Üzletek.

Kávéház, vendéglő egy nagy szállodában, 50 szobával, mely 30 éve fennáll, a kávéház teljes berendezéssel bérbe adó és a vendéglő elszámolásra átadó, átvételhez mindegyiknél 600 forint megkivántatik. Bővebbet Goldnál, Wesselényi-utca 47. 31564

50 frt egy teljes fodrászüzlet berendezés eladó. Podmaniczky-utca 57. fodrászüzlet. 31620

Vendéglő, VII. ker., piac- és konflisállomásnál, kitünő forgalmi hely, más vállalat miatt olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 31623

Füszer csemegekereskedés, főváros legjobb helyén, mely 30 éve fennáll, 3 szobás lakással, évi forgalom 28.000 forint fényes berendezéssel és nagy áruraktárral, potom áron eladó. Bővebbet Goldnál, Wesselényi-utca 47. 31564

Kávécsarnok Belvárosban, ismert elsőrangu üzlet, melyet csak jobb vendégek látogatnak, napi bevétel 32 forint, pazarfényes berendezéssel, olcsón megkapható, a tejszállitó 400 forinttal hozzájárul a vételhez. Bővebbet megbizottamnál, Goldnál, Wesselényi-utca 47. 31564

Házak, telkek.

Családi házak szép kertekkel, egy ház vendéglővel és hentességgel, egy ház füszerüzlettel és dohánytőzsdével előnyös feltételekkel négy és fél kamat törlesztésre eladók Ujpesten, István-utca 21, Visnyovszky Lajos. 31631

Pénz.

7 százalékos pénzkölcsönök havi törlesztésre diszkréten folyósittatnak. Alvinczy, Üllői-ut 29. (Válaszbélyeg.) 2769

Pénzkölcsönt 4 korona havi törlesztésre kereskedőknek, iparosoknak, állami, megyei és városi alkalmazottaknak 400 koronáig kezes nélkül, földre, házra 4½%, magas fizetéssel vagy nyugdijjal biró állami hivatalnokok fizetés és nyugdij előjegyzésre kezes nélkül csupán kötelezvényre gyorsan szerzek. Riskó Sándor bankbizományos, Fecske-u. 34, ajtó 6. Válaszbélyeg. 31609

Butor.

Csaknem uj. gyermekágy fehér lagirozva, mely nagyon rövid ideig volt használva, költözködés miatt olcsón eladó. Rózsa-u 35, I. em.12. 4640

Többféle butordarabok olcsón eladók Klein Győző Vörösmarty-u. 47/B. 2765

Lakás-bérlet.

Egy szép világos szoba 2 felsőbb iskolát hallgató ur részére, esetleg teljes ellátással kerestetik. Ajánatok a közelebbi feltételekkel e lap kiadóhivatalába „Szép szoba" cim alatt küldendők. 31621

Lakások. Egyszobás, kétszobás kiadó legszebb házban, Madách-utca 30. 2786

Különféle.

Boroshordók, minden nagyságban, és mennyiségben, uj és egyszer használt, jó állapotban legolcsóbban kaphatók, **Budapest, VII., Dob-utca 18. Kombach-utca 6. Klein Fülöpnél.** 4653

Zongora rövid 7 oktávos 160 frtért sürgősen eladó. Lónyai-u. 26. 1. em. 27. 2770

Támogatást kér a nemes szivü emberektől egy asszony, kinek a férje a kávéházban fekszik, 3 apró gyermekeinek nem tud kenyeret adni. Cim: Cser Gyuláné, Erkel-utca 18 földszint 4. 4643

Szőlőojtványok gyökeres és sima európai és amerikai szőlővesszők, finom ó és uj **hegyi borok** legjobb minőségben rendelhetők meg Balogh Gyula szőlőgazdaságában, Balaton-Henyén, Zalamegye. Árlap ingyen. 330039

Izletes jó házi koszt kapható. Kecskeméti-utca 4. I. emelet 15. 6415

Gyermekruha szabónő, ki ezelőtt Katsnika Kornélnál dolgozott, lakik: Vas-utca 19. I. 10. 31634

Bélyeggyüjtők a legolcsóbban vásárolhatnak használt bélyegeket, kivánatra házhoz jövök mintakönyvemmel, Seligman M., Laudon-utca 6. III. 4643

Cséplőkészleteket körülbelül 10 éveseket, valamint **Compound** locomobilokat bármely nagyságban vásárlok. **Klein Lajos,** Budapest, VI., Szondy-utca 37/b.

Reumát, tyukszemvágást, rendkivüli nagy gyakorlattal, ügyesen kezel Kállay Sándor hidegvizgyógykezelő, József-körut 7. 2763

Használt butort veszek, ugyanott különféle butorok, függőlámpák, ingaórák képek olcsón kaphatók István-tér 14. Dob-utca sarok. 31238

כשר kókuszzsirt Hekserrel 5 kilós bödönnel K. 5.80 fill.-ért küld Boskovits Izsó Budapest, Márton-utca. 31292

Lipótvárosi maradékok áruháza, Erzsébet-tér 4. Legujabb őszi-téli, gyapju, selyem, damaszt mosókelmék, szőnyegek **olcsón** kaphatók. 31292

Teljes évi ruházatot hatvan forintért készit törlesztésre vidékre is. Guttmann Sámuel, VII., Erzsébet-körut 6. 30783

Diszkert kedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar, diszfenyő faiskolától Körmenden **100 fajta tülevelüfák,** lombfák, diszcserjék, gyümölcsfák és rózsafák kaphatók. 31596

Szabónő szakmájában elsőrendü, ajánlkozik a legegyszerübb s a legdiszesebb kivitelü toilettek elkészitésére, saját lakásán, mérsékelt árak. Huba, Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Okleveles szülésznő tanácsot, segélyt nyujt, kényelmes lakásán mindenkor szülőnőt fogad. VI. ker. Aradi-utca 32. földszint 1. Dedinszkyné. 31454

Veszek zálogházi cédulát, régi arany, ezüst árut, brillánt és gyémánt árut a legmagasabb árak mellett **Fried A.** órás- és ékszerész, Kerepesi-ut 4. sz. 13184

Kerékpáriskolánkból visszamaradott 5 férfi, 3 női kerékpár, kifogástalan állapotban, 30 forinttól feljebb eladó. Láng kerékpárüzlet, József-körut 41. 2765

Ügyes szabónő rendkivül olcsón vállal minden munkát házon kivül. Kosztümök, báliruhák, a legutolsó divat szerint. Átalakitásokra, valamint gyermekruhák készitésére is vállalkozik. Cim: özv. Lédererné, VII., Rottenbiller-utca 1. f. 3. 4921

Méz, elsőrendü csemegeméz, 5 kilós postacsomag 4½ kgr. tiszta méz, csinos bádogbödönben bérmentve 6 korona 50 fillér utánvét mellett, nagyobb mennyiségben és helyben kimérve olcsóbban: **Országos Méhészeti Egyesület,** Budapest, VII., Damjanich-utca 43

Vásároljon szövetmaradékot öltönyökre, felöltőkre női aljakra **Klein Sz.** posztó üzletében **Akácfa-u. 65.** Cimre tessék ügyelni. 2763

Baromfitenyésztési összes tudnivalókat kitünően ismerteti **Hreblaynak** 33 baromfiábrás munkája. Kapható **„Baromfitenyésztés"** heti szaklap szerkesztőségében Rákosligeten 1 koronáért.

Figyelem. 69 drb különféle nagyságu szállitásból visszamaradt valódi perzsa szőnyegek és függönyök eladók rendkivüli olcsó áron a szállitónál Brück és Tsa, Dohány-utca 1/B a zsidó templommal szemben. 10322

Csakis saját készitményü

butor

készpénzért és **kedvező fizetési feltételek mellett** is minden **árfelemelés nélkül.** Óriási választék háló-, ebédlő- és szalonberendezésekben. Továbbá kaphatók egyes darabok is, u. m. **ágyak, szekrények, asztalok, székek, díványok, kredencek** stb. **Vasbutor,**

rézbutor,

gyermek-vaságyak, ruganyos **ágybetétek** szintén **nagy választékban** találhatók.

Pollák N. Ignác

butortermeiben.

Budapest, VI., Teréz-körut 23.

Árjegyzék kivánatra ingyen.

Levelező

teljes jártassággal a magyar, német-, francia-levelezésben azonnali belépésre kerestetik; az angol levelezésben is jártasak előnyben részesülnek. Részletes ajánlatok az eddigi müködés, valamint fizetési igények megnevezésével „Gyár 48" jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Fodrásznő rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné, VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21.

A helybeli és vidéki tisztelt butorvásárlók figyelmébe! Nagy alkalmi

butor-eladás

a legegyszerübbtől a legfinomabbig. Hálószoba-, ebédlő-, szalon- és uriszoba-berendezések, angol bőrgarniturák: ugyanitt használt butorok ujjal átcseréltetnek. Készpénz- vagy kényelmes fizetési feltételek mellett.

IV., Szervita-tér 8. sz. I. em.

FÉRFI és NŐI nemi betegségek, férfigyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésére legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvost.

Rendel: 3—4-ig, este 7—8-ig.

Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Levél utján is biztos gyógysiker.

Üzlet áthelyezés.

folytán az összes raktáron levő **szolid kivitelü** és **modern butorok** mélyen leszállitott árban e hó 25-ig eladatnak.

Politzer V. és Társa

butor nagykereskedése

Budapest, VI. ker., Ó-utca 4. szám.

Jótállás mellett

szállitunk val. francia, angol és amerikai **óvszereket,** orvosilag sterilizált csomagolásban 1, 2, 3, 4, 6 és 8 forintért tucatját gummi vagy halhólyagból. — **Női különlegességekkel** (Mensinga tanár szabadalma) orvosi recept mellett szolgálunk darabonként **2.50** frt.

BIDET!! **BIDET!!**

Minden nőnek feltétlenül szükséges: 12 frt. Megbizhatóságukról és ártalmatlanságukról feltétlen garanciát vállalunk. **Cégünk e szakmában** a legrégibb (alakult 1858-ban) és igy összeköttetéseink a külföldi gyárosokkal a legelőkelőbb. Árjegyzék zárt boritékban ingyen. **POLITZER MÓR és FIA** cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott orvosi kötszerészek **BUDAPESTEN, V/9 kerület, Deák Ferenc-utca 10. szám.**

Bluzok legujabb façonban:

Selyemfényü velerből	1 frt 75
Női posztóból	2 frt 50
Bársonyból	3 frt 50

Angol divat aljak cheviott vagy lodenből .. .. 3 frt 50 kr.-tól

Pongyolák .. .. 4 frttól feljebb

RUSZNYÁK DÁVID

Budapest, Király-utca 21.

Legujabb divatlapot kivánatra ingyen küldök.

Schicht-szappan

„SZARVAS" vagy = „KULCS" = JEGYGYEL

legjobb, legkiadósabb és ennélfogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható! **Mindenütt kapható!**

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht"-névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűből 4 fillér. Vastagabb betűkből 8 fill.

Szerkesztőségi telefon-szám: **56—12.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Kiadóhivatali telefon-szám: **54—39.**

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon: 54—39.) **központi irodánkban,** és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni

Blockner J.
hirdetési iroda
IV., Sütő-utca 6. szám.

Breuer Nővérek
dohánytőzsdéje
Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
dohánytőzsde
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-féle palota, Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV., Gerlóczy-utca 1.

Falkenstein Soma
könyv- és hangszerkereskedés
MISKOLCZ.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin
Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 17. szám.

Groszmann Jágó
füszer- és vegyeskereskedése
MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételi iroda.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50' (Takarékp. épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Museum-körut 10.

Leopold Gyula
hirdetési irodája
VII., Erzsébet-körut 54., I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda
IV. ker., Ferenciek-tere 3.

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker., Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker., Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI., Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., Váczi-körut 33. szám.

Sólyom Jakab
hirdetési iroda
VI. kerület, Király-utca 28.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sváb Eliz
dohánytőzsdéje Nagymező-u. 12.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
IX. ker., Ferenc-körut 32. szám.

Schödl Gyula
dohánytőzsde és postagyüjtőhely
V., Lipót-körut 8.

Schneider-féle tőzsde
Egyetem-tér 5.

Teczer Gyula
hirdetési iroda
IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Winter és Nagy
Magyar-utca 6-

Minden apróhirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak,** már másnap **megjelenik a BUDAPESTI NAPLÓ-ban.**

Levelezés.

„Édes asszony"
levelét vettem, bennem megbizhat, kérem válaszát megadni hol és mikor találkozhatnánk. Levelét „Bolygó" jeligе alatt kiadóba. 2763

Augenstein Károly
14 éve fennálló házasságközvetitő-intézete Wesselényi-utca 51. Feltétlen diskréció. Biztos siker. Válaszbélyeg. 6312

Nősülni óhajt
előkelő fővárosi részvénytársaság 27 éves, izraelita müvelt, szép jövőjü, nyugdijjogosult tisztviselője, kinek jelenleg 2400 korona évi jövedelme van. Legalább 10.000 frt hozományra reflektál. Jónevelésü, házias,csinos leányoktól kér „Jövő" jelige alatt e lap kiadójába.

Komoly!
Egy a háztartás minden ágában teljesen beavatott leány, kinek némi hozománya van és örökséget várandó, egy 40 évet meg nem haladott férfit (keresztény), keres férjül, ki leendő feleségében egy használhatő, hü munkatársat is keres. Csak komoly ajánlatokat „**Munka nem szégyen**" e laphoz kérek. 4999

Fiatal független
szellemes hölgy érdek nélküli barátságát keresem kivel a hosszu téli estéket kellemesen óhajtanám eltölteni. Én fiatal bankhivatalnok vagyok telve idealismussal és szórakozás utáni vágygyal. Szives megkereséseket. „Csak intelligens" cimen a kiadóba kérek. 4692

Házasság.
Nősülni és férjhezmenni óhajtó felek forduljanak bizalommal személyesen vagy levélileg „Convenienz" cimhez Budapest, Vig-utca 6, II. 15. 31542

Előkelő háznál
lévő leány, kitünő gazdasszzony, jó polgári családból való, ki némi vagyonnal rendelkezik, leginkább oly 40 évet meg nem haladott férjet keres, kinek már háztartása vagy üzlete van és ki oly hitvestársat keres, aki alkalmas háztartásának rendbentartására, illetve keresetének gyarapitására. Esetleg arcképes leveleket „Kedélyes" jelige alatt e laphoz kérek. 4988

Fővárosi vendéglős-
höz feleségül menne egy ügyes szakácsné, kinek hozománya is van. Csakis arcképpel ellátott, komolyan reflektáló levélre válaszolok. Levelek „Balaton mellett" jelige alatt a Budapeesti Napló kiadóhivatalába küldendők. 5000

Betöltendő állások.

Tanerők
kerestetnek. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlöny mai számában. Száma 40 fillér. Kiadóhivatal; Budapest József-körut 9. 10261

Nőtisztviselői
állások betöltendők. A föltételek közölve vannak a ma megjleent Országos Pályázati Közlönyben. Száma 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, József-körut 9. 1026

Allástkeresők
ingyen kapják az Országos Pályázati Közlönyt, mely az országban betöltendő valamennyi szakmabeli állást teljes cimmel közli. Megjelenik minden harmadnap. Kiadóhivatal: Budapest József-körut 9. 10261

Keresek
idősebb mindenest, ki főzni tud. Rosenberg, Dalnok-utca 19.

Szülésznők
vidéken tisztességes mellékjövedelmet szerezhetnek. Ajánlkozások „Könnyü" cimre Budapest főpósta resztante.

Egy jó házból való fiu
tanulónak azonnal felvétetik. Katona Ödön füszerkereskedőnél IV., Váci-utca 85. 2648

Egy tisztességes
házból való fiu pálinka-üzletbe Cserhát-utca és Sajó-utca sarok felvétetik. 2662

Állást keresők.

Kérem
egy igen tisztességes özvegyasszony gazdasszonyi állást keres. Teleki-tér 25. sz. földszint ajtó 2. 2763

Jó mosónő
ajánlkozik, Azmanné, Dob-u. 76. fdsz. 10. 2739

Ügyes varrónő
házakhoz olcsón ajánlkozik. Elemér-u. 24. füszerüzlet. 2763

Gyakorlott fodrásznő ajánlkozik házakhoz és lakásán olcsón fésül. Vig-u. 4. I. 12. 4693

Irodai
munkát keres egy fiatal leány, ki a magyar gyorsirást és gépirást tökéletesen birja. Magyar levelezést kaligrafikus írással. Ajánlatokat kér a kiadóba „Gyorsirás" cimen. 4693

Gazdasszonynak
ajánlkozik magányos urhoz független asszonyka. Kovács Mária, Ferenc-körut 7. 2663

Oktatás.

Zongoratanitónő,
ki 22 évig müködött egy intézetben egy koronáért ad zongora leckéket. Cime: „I. M." Kertész-utca 27. I. ajtó 10. 4993

Üzletek.

Üzlet átadás
Nagy-Kanizsán, a főtéren egy 30 év óta fennálló cipészüzlet, teljesen uj berendezéssel együtt, elköltözés miatt, azonnal kiadó, illetve átadó. Bővebbet Stern József kereskedő urnál, Nagy-Kanizsa. 4997

Házak, telkek.

Budapest
környékén 23 holdas birtok 10 hold uj szőlővel, szép nyaraloval törlesztésre; ugyanott 120 hektóliter ó-rizling 300 hektó ujbor eladó. Olgyai Molnár Pál, Gyón pályaudvar. 31595

Ház
egy emeletes, előkelő utcában 12.000 korona jövedelemmel eladó, vagy kisebb, — ipari célra alkalmas házzal, telekkel kicserélendő. Sikeres közvetitést dijazok. Ajánlatokat kiadóhivatalba kérek „Csere" cimen. 31592

Pénz.

Készpénzkölcsönt
kaphatnak 400 koronáig kezes nélkül iparosok, kereskedők, hivatalnokok, állami és városi alkalmazottak, rendes keresettel biró egyének, fuvarosok, bérkocsi tulajdonosok, kertészek,**nagyobb** kölcsönt kezessel bankból három nap alatt. priváttól 24 óra alatt kieszközlök továbbá földbirtokra, házakra, telkekre 4 kamatra, II. helyre is, 2 nap alatt megszerzek. **Márton Henrik**, Rottenbiller-utca 5/c. (Válaszbélyeg.) 9049

Pénzkölcsönt
rögtön folyósit Guttmann bankbizományos, Kerepesi-ut 54. 6405

Pénzkölcsön
minden irányban állami, megyei, városi tisztviselőknek. **Katonatiszteknek**, papoknak, tanároknak. Fizetés és nyugdijelőjegyzésre 10—25 évi törlesztéssel kötelezvényre (váltó nem kell). **Azonkivül** iparosoknak, gazdálkodóknak, **minden hitelképes** egyénnek 200 koronától feljebb **4 korona** havi törlesztésre. **Kiskoruaknak** is, ha nagykoru ságukig kellő fedezetet nyujtanak váltóra. **Konvertálok** birtok és házkölcsönöket 10—60 évi törlesztéssel. **Kinek** birtokait drága kamatu kölcsön terheli, azokat kicserélem 4 százalékra. **Mindenki** bizalommal forduljon hozzám, mert ha csak egy kicsit is hitelképes, sikeresen járok el ügyében. **Kováts Emil bankképviselete,** Budapesten, Mátyás-tér 11, ajtó 13. Válaszbélyeg csatolandó. 31546

Készpénzkölcsönt
kezes nélkül 400 koronáig bármilyen foglalkozásu egyénnek, nagyobb kölcsönt kezessel gyorsan szerzek, ugyszintén ingatlanra vidékre is. Rosenberg bankbizományos, Dohány-utca 92. (Válaszbélyeg). 6411

Pénzkölcsönt
házra, földre, telekre első, második, esetleg harmadik helyre négyes kamattól kezdve kieszközöl, valamint személyhitelt 400koronáig kezes nélkül, banktól gyorsan, privátpénzt azonnal közvetit Rosenberg bankképviselete, Garaitér 2. Válaszbélyeg. 6409

Gyorsan
előköltség nélkül pénzkölcsönt nyujt törlesztésre. Horovitz, Ó-utca 45. (Válaszbélyeg). 2682

Pénzkölcsönt
gyorsan folyósitok minden irányban **hitelképes** egyéneknek 400 koronáig **kezes nélkül** azonfelül kezessel magas fizetés és **nyugdijjal birókkal** előjegyzésre 10—25 évre. Továbbá **ingatlanokra** 4 százalékra 10—70 évi törlesztésre. **Király József bankképviselő, Budapest, Kerepesi-ut 60. sz. földszint 14. (Válaszbélyeg.)** 6260

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül, nagyobb kölcsönt kezesekkel gyorsan folyósittatok. Privátpénzt azonnal. Adler, Aggteleki-utca 5. Válaszbélyeg. Házra, földre 4%-ra. 6405

Hitelközvetitő
vállalat törv. bejegyzett cég Budapest, VI., Izabella-utca 68/a. **Olcsó pénzkölcsönöket** nyujt állami és magánhivatalnokoknak, vasuti és dunagőzhajózási tisztviselőknek, katonatiszteknek, kereskedőknek és iparosoknak, 2 és fél évtől 20 évig terjedő időtartamra, tőketörlesztést és kamatot magában foglaló havi részletekben való visszafizetésre. Kezesek nélkül is. Válaszbélyeg kéretik. Szóbeli értekezés csak délután, 2—3 és 5-7 óráig. 31572

Gyors pénzkölcsön.
Bármily természetü kölcsönt közvetitek, helybelieknek 400 koronáig **jótálló nélkül** házakra, földekre II. helyre is. Sorsjegyekre, biztositási kötvényekre, részvényekre azonnal. Németh, Bálvány-utca 20. Válaszbélyeg. (Ügynökök felvétetnek.) 31292

Butorok.

Árverésekről
uraságoktól vásárolt többféle hálószobák, ebédlők, rézbutorok, uriszoba és szalon tükörszekrény, iróasztalok, diványok, székek, asztalok, perzsaszőnyegek, előszoba és konyha berendezések olcsón, darabonként is eladatnak. Szövetség-utca 28/a Barth. 6378

Butorok,
hálószobák, ebédlők, **szőnyegdivánok** és egyes darabok készpénzért és **részletfizetésre** olcsón eladatnak, Vörösmarty-u. 31. sz. 2757

Eladó!
Teljes szobaberendezés butorokkal együtt bármily elfogadható árban. Főherceg Sándor-utca 30/B, I. em. 12. 4640

Butor
részletfizetésre **Neurath** és **Löwenbein**-nál Bupapest VII., Király-utca 13. 2-ik udvar. 31021

Butorok
részletfizetésre! Háló- és ebédlőszoba - berendezések, valamint egyes darabok saját készitményü diványok, matracok, sodronyágybetétek, függőlámpák, ingaórák olcsóbban, mint bárhol előnyös fizetési feltételek mellett **Náthán Ignác,** butortelep Budapest, VII. ker. Erzsébet-körut 27.

Butorok
hálószobák, ebédlők, legolcsóbban kaphatók. **Wirtschafter Ferencnél.** VII. Dob-u. 94. 2753

Lakás-bérlet.

Egy csinosan
butorozott 2 ablakos szoba, különbejáratu kiadó. Teréz-körut 35. sz. II, 32. 4312

Szoba
külön bejárattal, tiszta, világos és teljesen uj szép butorokkal berendezve hölgy vagy ur részére november 1-re olcsón kiadó. Bővebbet: Sándor-utca 30/B. I. em. 12.

Garçonlakás.
Keresek kétszobás butorozatlan garçonlákást, előszobával és fürdőszobával. Ajánlatok a Budapesti Napló kiadóhivatalába kéretnek „Garçonlakás" cimen.

Ötszobás
minden kényelemmel ellátott lakás, mellékhelyiségekkel november 1-ére kiadó a Kerepesi-ut 88. számu ujonnan épült házban. Bővebbet ugyanott a felügyelőnél.

Központi vásárcsarnokkal szemben (Csarnoktér 5.) két utcai lakás, melyek mindegyike 3 utcai szoba és mellékhelyiségekből áll, a II. emeleten november 1-re kiadó.

Különféle.

Nadrág-
féle haskötők készittetnek viselős vagy kövér hölgyek részére, Baross-utca 36. I. 14. 2783

Maszőrnő
rendkivüli ügyes, nagy gyakorlattal ajánlkozik csakis jobb házakhoz Ovoda-u. 19. földszint 8. F. Gross. 4691

Harisnyák
olcsón és jól köttetnek és szépen fejeltetnek. Népszinház-utca 31. I. 14. **Kivánatra a munkáért elküld.** 1342

Hölgyek.
Szülésznő, masszirozónő, tanácscsal szolgál és masszirozást elfogad házaknál. Kecskeméti-utca 6. földsz. 4. 2636

Magyar királyi államvasutak
108.460/904. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1905. évi január hó 1-től 1909. év végéig szükséges pályafenntartási és mühelyi szerszámok és eszközökre, csákányok, lapátok, ásók, furók, taligák, szénkosarak, ráspolyok, reszelők, füreszek, vasgereblyék, szalagmértékek, lámpaollók, papirollók és bádogvágó ollók, gyaluk, gyaluvasak, üvegvágó gyémántok, lakatok, téntatartók, jelző zászlók, kendertárcák, fehérnemüek, kátrányozott vonatjelző zsinegek, köszörükövek, jelzősipok, bádogos munkák, ugy mint: lámpások, kannák, tüzoltó és vizvedrek, durranó gyutacs-szelencék, jelzőtárcsák, szelencék stb., továbbá vasalt emelőrudak, tüzi-csáklyák, összehajlitható mérőpálcák, székek, altiszti karkötők, irattáskák, kalauzkürtők, irodalámpák, kalauzkürt-zsinórok, kefenemüek, hévmérők, kavicsrostélyok stb. iparnemenkint csoportositva ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Ezen tárgyak szállitására a m. kir. államvasutaknál érvényben levő 122.291/96. sz. általános és az egyes tárgyakra nézve fennálló különleges szállitási feltételek, rajzok és minták mérvadók és kötelezők. Az emlitett feltételek, szabványrajzok és határozmányok, valamint a szállitásra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhivás és az egy évi mennyiséget feltüntető ajánlati ürlapok az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési (AIII.) szakosztályánál, Budapest, Andrássy-ut 73. szám II. emelet 46 ajtó, a minták pedig a budapest—központi szertárban, a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt megtetkinthetők, különben pedig a feltételek és rajzok az igazgatóság nyomtatvány, illetve tervtárából, a megszabott árak lefizetése mellett; a pályázati részletes feltételek és az ajánlati ürlapok 1-1 példánya pedig az igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál dijtalanul megszerezhetők.

A pályázati felhivás teljes szövege valamint az egyévi mennyiséget feltüntető ajánlati ürlapok ezenkivül valamennyi vidéken székelő üzletvezetőségnél és valamenyi hazai és horvát-szlavonországi kereskedelmi és iparkamaránál megteknthetők. Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a pályázati és szállitási feltételeket, szabványrajzokat és mintákat ismeri és kötelezőknek elfogadja.

Az ajánlatok kizárólag e célra készült és az igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál 1—1 példányban ingyen **kapható** ürlapon állitandók ki.

Ugyanott megtudhatók a szállitásra vonatkozó közelebbi módozatok.

Az aláirt és ivenkint egykoronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok az ivenkint 30 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláirt ajánlati felhivással együtt lepecsételve „a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltarbeszerzési (AIII.) szakosztályához cimezve" legkésőbb 1904. évi október 27-én délelőtt 12 óráig benyujtandók illetve ott átadandók vagy posta utján oda küldendők.

Az ajánlat külső boritékára világosan rávezetendő: „Ajánlat 108.460/904. számhoz leltári tárgyak szállitására."

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek egy évi értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi október hó 26-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál leteendő.

Nyertes szállitó ezen bánatpénzt 10% óvadékra tartozik kiegésziteni.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyujtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tétetnek, vagy amelyek az aláirandó ajánlati felhivás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

A bánatpénz letétele az ajánlatban ugyan felemlitendő, a letett bánatpénzről szóló letéti jegy azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

Budapest, 1904. szeptember hóban.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

Magyar királyi államvasutak
160.529/904. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1905. évben, esetleg az 1906. és 1907. ébven, évenkint szükséges mintegy 1000 métermázsa pépliszt (dextrin), 1000 métermázsa rézgálic szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1904. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1904. évi november hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 122.291—96. sz. általános szállitási feltételek, valamint az ajánlati felhivásban felsorolt különleges feltételek.

A pályázatra valamint a szállitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhivásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségnél és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál betekinthető.

Ezen ajánlati felhivás az ajánlati mintával együtt az ajánlatot tenni szándékozóknak a fennt nevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapest, 1904. évi október hóban.

Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Felöltő	. . .	**6**	**K-tól fel**
Ulster	. . .	**8**	„ „
Télikabát	. .	**10**	„ „
Jaquet	. . .	**4**	„ „
Ferenc Józsefkab.		**6**	„ „
Nadrág	. . .	**4**	„ „
Mellény	. . .	**1**	„ „

ROTHBERGER JAKAB-nál, Kristóf-tér 2. sz.

Magyar királyi államvasutak
89.907/904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulirott igazgatóság a magyar királyi államvanutak menetjegy nyomdájában illetve mühelyeiben 1905. évben, esetleg 1906. és 1907. években szükséges böráru anyagok nevezetesen festett bak-, juh-, birka- és tehénbőrök, valamint különféle préselt bőráruk szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat és azok egy évi mennyiségét feltüntető ajánlati ürlap valamint a szállitásra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhivás valamennyi hazai és horvát-szlavonországi kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulirott igazgatóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál" (Budapest VI. Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 48. ajtószám alatt) dijtalanul kapható.

Az előirt módon kiállitott ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, az ivenkint 30 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláirt ajánlati felhivással együtt lepecsételve legkésőbben folyó évi október hó 21-ének déli 12 órájáig a fenntemlitett szakosztálynál benyujtandók, vagy posta utján odaküldendők. Az ajánlat boritéka e felirással látandó el:

„Ajánlat ad 89.907/904. számhoz."

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek egy évi értékének 5%-ka legkésőbben folyó évi október hó 20-ának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyujtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tétetnek, vagy amelyek az aláirandó ajánlati felhivás nélkül nyujtatnak be és a pótajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1904. szeptember hóban.

A magyar királyi államvasutak gazgatósága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Nyomatott a Budapesti Napló Körforgógépein Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.